

MAJ 2014.

PLEZIR

BROJ 9





Poslednji prolećni mesec je u toku, toplije vreme nam neumitno stiže, dok se misli sve teže fokusiraju na posao.

Uz sve više temperature, sve više slobodnog vremena provodimo napolju pa u skladu sa tim i naše preporuke idu u tom pravcu stoga smo vam pripremili zanimljiv vodič kroz Srbiju. Preporuke možete iskoristiti pa sledeći put kada vas posete prijatelji iz inostranstva možete im pokazati našu zemlju iz jednog novog ugla. Ljubitelje zvuka legendarnih Bitlsa rešili smo da obradujemo intervjuom sa izvrsnim tribjut bendom The Bestbeat, dok ljubitelje klasične muzike očekuje odličan intervju sa jednim talentovanim violinistom koji je odlučio da klasično radno mesto zameni dinamičnim i svira pred najrazličitijim mogućim auditorijumom, na ulici. Takođe, pričali smo sa organizatorima jedne sjajne inicijative koja pokazuje da u nekim stvarima ipak stižemo korak sa ostatkom Evrope i sveta pa vas zato pozivamo da pročitate tekst o Baštalištu i potpišete peticiju koja će omogućiti otvaranje baštenskih zajednica u našem komšiluku.

Osim toga podsetićemo vas na neke zaboravljene važne ljude iz naše bliske prošlosti koji su utabavali stazu domaćim dizajnerima.

Uživajte u lepim danima i čitajte Plezir.

Teodora Kovrlija, Plezir magazin

plezirmagazin@gmail.com

teodorakovrlija@gmail.com

Sadržaj



Najave događaja

08

Najave svirki

Zdravlje

12

Floriterapija

Ekologija

20

Baštalište

28

Prirodni
bazeni

36

3x3

48

Online
špartanje



Recepti

10

Cvekla salata



Sadržaj



Životni stil

50

Distopija



Muzika

58

The Bestbeat

68

Violinista: Danilo
Anđelković

Moda

78

Mirjana Marić

84

Kolaž: Male stvari
za dobro raspoloženje



Sadržaj



Moda

86 Oblačimo se tačkasto
i nosimo mačkasto



Moda

92 Alexa Chung
Stil na britanski način

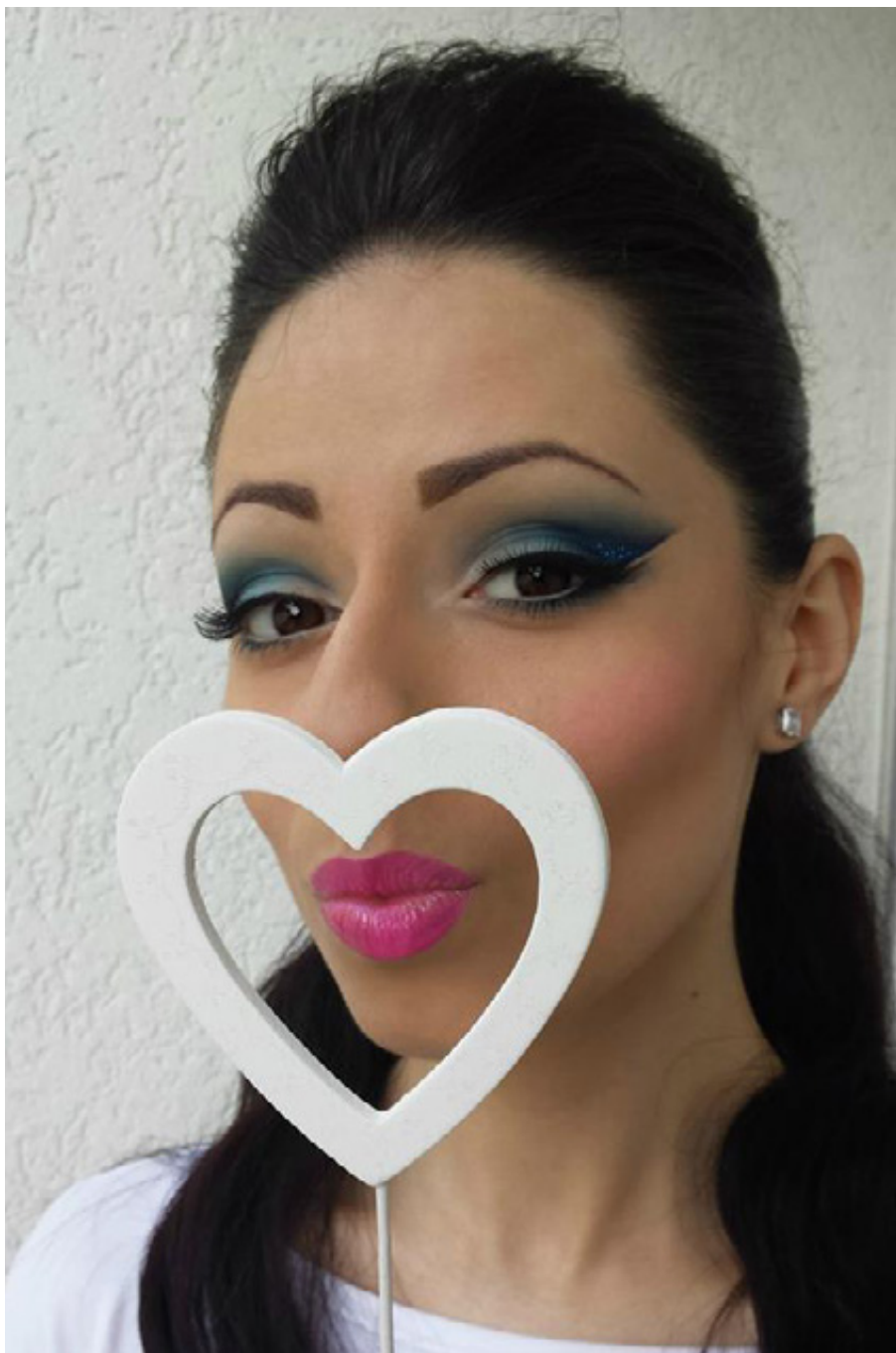
100 Streetstyle



Umetnost

124 Uvod u
renesansu

128 Mikelandelo
Buonaroti



Šminka

110 Dejana Đavlović
Umetnost ulepšavanja lica

Fotografija

140 Rodčenko: pionir
ruskog konstruktivizma

Nega

116 Samopotamljivanje
kože



Teodora Kovrlija

Sve što radim volim da radim predano i temeljno. Kao mala sanjala sam da pravim animirane filmove, ali nedostatak talenta za slikanje pokvario mi je planove. Kao nešto starija odlučila sam da ću biti novinar i konačno urednica nekog prestižnog magazina. Nakon završenog Fakulteta Političkih nauka volontirala sam, usavršavala se i prikupljala iskustva. Sa završenim fakultetom našla sam se u istoj poziciji kao i većina mladih u našoj zemlji i nisam želela da sedim skrštenih ruku i čekam posao do u nedogled, a kao beogradsko dete nenaviklo da se “lakta” odlučila sam da preduzmem nešto i stvorim sebi radno mesto. Želela sam da ostvarim svoju dugogodišnju zamisao i pokrenem online magazin koji se nalazi pred Vama.

Volim da maštam, čitam, pravim planove i provodim vreme sa dragim ljudima. Uživam u malim stvarima, imam puno hobija i interesovanja što će se neminovno odraziti na sadržaj časopisa.



Minja Cvetković

Sveže diplomirana etnološkinja-antropološkinja koja je, uz malo sreće i malo više truda, dok vi ovo čitate upisala i master studije. U prošlom životu je bila ženska verzija Bukovskog, a danas je zaljubljenik u modu iz perioda od dvadesetih do šezdesetih godina dvadesetog veka, rokabili, sajkobili, vintage stvari, naučnu fantastiku i treš horor filmove. Kada prokrastinira od antropologije mode i pitanja postojanja malih zelenih, menja boju kose, pita se zašto nije ostvarila dečiji san da postane Lara Croft i mašta o otvaranju sopstvenog azila ili životu sa trinaest kućica barem. Racionalnost joj nije jača strana, a često je rastrzana između manijakalno paničnog i hipi „go with the flow“ raspoloženja. Bliski ljudi i ljubimci su sve što joj je potrebno za dobar dan ali ako dodate kafu, čokoladu i neku dobru knjigu uz to, velika je verovatnoća da ćete je i kroz nekoliko sati zateći u istom položaju. Kada bi morala da bira, za životni motiv bi sledila Hanter S. Tompsona i rekla da je život neuporedivo bolji kada ste prinuđeni da prestanete da ga uzimate za ozbiljno.



Nina Simonović

Osnovne studije je završila u Nišu kao najbolji student u generaciji, a onda se uputila u Beograd da se usavrši na polju ruskog jezika, književnosti i kulture. U njoj se svakodnevno sukobljavaju idealista i sanjar. Mašta da svoje velike ljubavi – fotografiju, ruski jezik i pisanu reč – spoji kroz rad fotografa (a možda i urednika, hmmm...) u prestižnom modnom časopisu u Moskvi. I sve to, naravno, posmatrajući zalazak sunca sa Crvenog trga, držeći Njega za ruku. Drugi je karakterišu kao specifičnu, harizmatičnu fuziju pozitivne i kreativne energije; i kao nekog ko mnogo voli da pravi savršene male kolače. A sama kaže da smisao traži u malim stvarima, koje ujedno čine dan uspešnim – šolji zelenog čaja uz te savršene kolače, preko potrebnoj dozi inspiracije, značajnom pogledu, zagrljaju i iskrenom smehu. Vodi uspešan **blog na adresi.**

SARADNICI



**Aleksandra
Skorupan**

Fotograf i student ekonomije. Živi u Beogradu i sanja o tome da proputuje svet i zabeleži ga kroz svoj objektiv. Veruje da fotografija može da uhvati ljudsku dušu. U slobodno vreme vodi modni i lifestyle blog **MicroCosmos**



Svetlana Divljakov

inženjer zaštite životne sredine, urednica portala **www.ekokuce.com** i strastvena obožavateljka ekološke gradnje o kojoj najviše voli da piše. Mašta da jednog dana izgradi eko kućicu u svom voljenom Novom Sadu u kojoj će srećno živeti sa dragim momkom, brkatim psom i papagajem



Isidora Žakula

Beograđanka i student prava, koja je osnovala blog **Fashion World by moi** sa iz ljubavi prema modi. Veliki ljubitelj umetnosti, muzike i filma, čiji je san da proputuje ceo svet i otkrije sve tajne koje on skriva



Snežana Tatljak Nikolić

dipl.farm.spec
saradnica na temama nege i brige o zdravlju i pravilnom tretiranju kože lica i tela



**Dejana Đavlović
- šminka**



**Merima Aranitović i
Marija Radojković -
floriterapija**



Marija Bokić

u duši kreativac, ekonomista na papiru. Ljubitelj dobrih knjiga, umetnosti, video igrice, mode. U stalnoj potrazi za novim znanjima, doživljajima i mestima. **marija-fashionblog**

Ivana Ćurčić

fotograf entuzijasta. Volim prozračan beli dekor i cveće i pokušavam da ih objedinim fotografijom. Poželji dodati malo crne **crne čokolade.**



Nada Dželebdžić



Design:



PLEZIR

NAJAVA SVIRKI

13. MAJ - 13. JUN

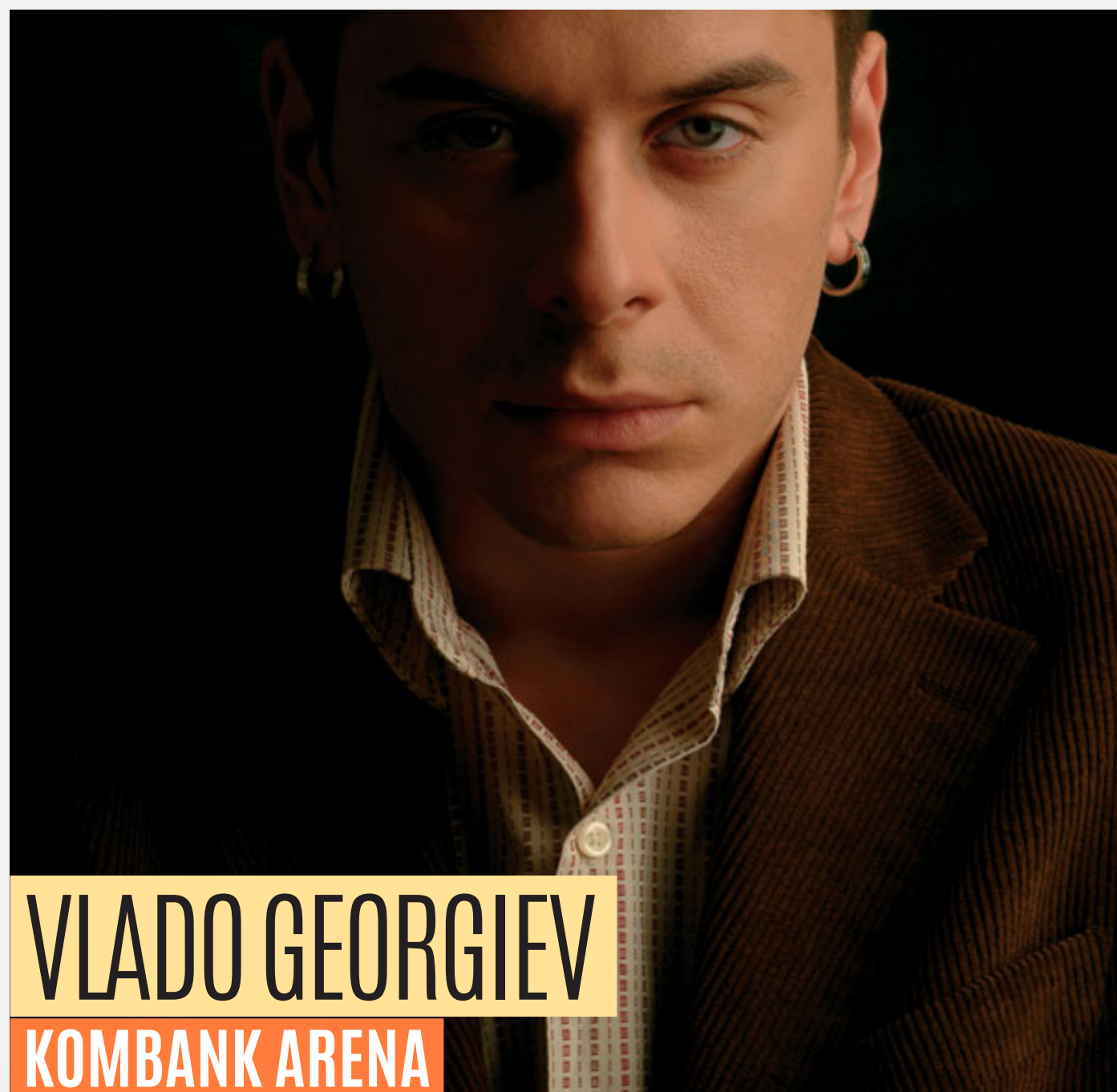


ČIKINE BOMBONE
+ THREESOME LIVE

DOM OMLADINE

16. MAJ

U jednom od prethodnih brojeva pročaskali smo sa Sašom Jovanovićem Jovandekom iz benda Čikine Bombone, a danas vam najavljujemo njihovu rođendansku proslavu. Ovaj poznati beogradski punk-rock-psychobilly bend nastupiće 16. maja u Domu omladine sa početkom od 22h. Podršku će im dati trio Threesome, poznati power surf bend. Cena karte iznosi 300 dinara, a možete ih kupiti u Felix Shop-u.



VLADO GEORGIEV

KOMBANK ARENA

16. MAJ

Za ljubitelje nešto drugačijeg muzičkog pravca, poznati pop pevač Vlado Georgiev održaće takođe 16. maja koncert u Areni. Pored muzičkog pomeranja granica koje je najavio, bina će biti smeštena na samoj sredini Arene, pa će tako pevač imati interakciju sa publikom tokom celog koncerta. Karte za koncert iznose 1.500 dinara za parter i 2.200 za donje tribine.

SVI NA POD

UK PAROBROD

16. MAJ

Izgleda da je ovaj datum popularan za svirke. Tako će pored Čikinih Bombona i Vlade Georgieva, isto večer, samo na drugoj lokaciji, tačnije u UK Parobrod, nastupiti poznati sastav Svi na pod. Parobrod će na ovaj način nastaviti sa serijom unplugged nastupa na kojima se bendovi predstavljaju u svojim neobičnim izdanjima. Koncert je rezervisan samo za najbrže fanove jer je broj karti ograničen na sto, a možete ih kupiti po ceni od 500 dinara u UK Parobrod, svakog radnog dana od 9 do 22h.



BAD COPY

UNIVERZITET U NIŠU

17. MAJ

Nišlije će 17. maja biti u prilici da čuju poznati hip hop sastav Bad Copy u dvorištu zgrade Univerziteta u Nišu. Tom prilikom promovisaće poslednji album „Krigle“, nastao posle šestogodišnje pauze, koji kritičari opisuju kao najbolji album u njihovoj karijeri. Cena ulaznice je 500 dinara.



AFRO-CUBAN ALL STARS

SAVA CENTAR

17. MAJ

Jedan od najpoznatijih kubanskih bendova održaće koncert u Sava Centru 17. maja, sa početkom u 20h. U pitanju je jedinstveni muzički sastav koji promoviše kubansku muziku koja se proteže kroz sve generacije i muzičke stilove, pa tako neguju i čitav spektar latino ritmova među kojima su i mambo, cha cha, rumba, bolero, timba i mnogi drugi. Nabavite vaše karte po ceni od 1.900 do 2.500 dinara i uživajte uz najpoznatiji kubanski orkestar na svetu.



LAIBACH

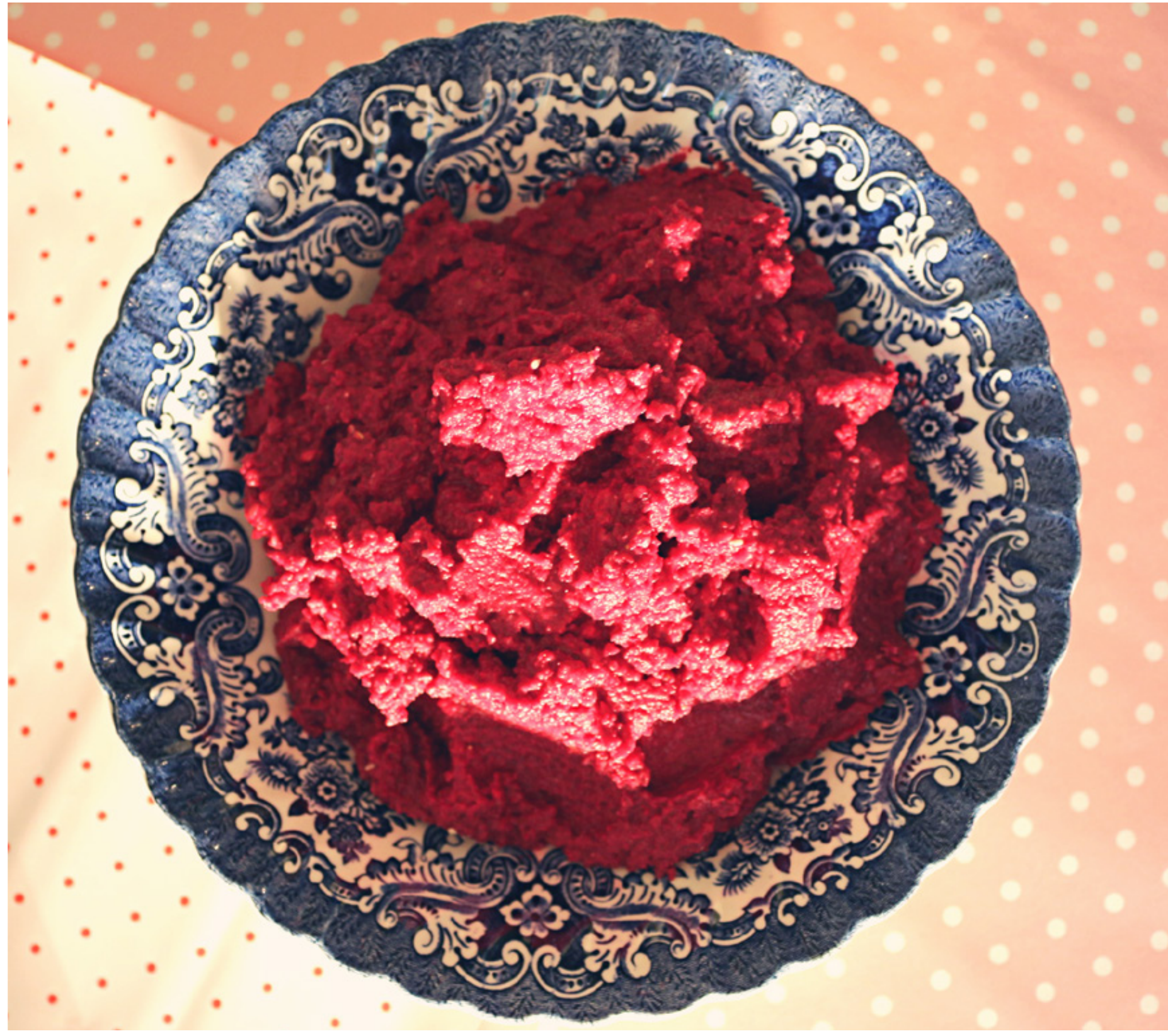
DOM OMLADINE

23. MAJ

U okviru svoje svetske turneje povodom novog albuma Spectre, kontroverzni slovenački bend Laibach održaće koncert 23. maja u Domu omladine, sa početkom u 21h. Otkrijte zbog čega je za njih Spectre značajan album, zašto ga opisuju kao politički manifest u poetskoj formi, koju stranu Laibach zauzima nakon godina neutralnosti, ali i uživajte u muzici zbog koje su prevashodno postali poznati. Karte možete kupiti preko mreže Eventim, po ceni od 1.200 dinara za parter i 1.500 za balkon.

Recept

CVEKLA SALATA



Recept: Teodora Kovrlija

Fotografije: Andrijana Kovrlija



POTREBNO:

- 500g cvekle
- 200g leblebija
- 150g tahini sosa
- kafena kašičica soli
- supena kašika meda
- 1 dl jogurta

PRIPREMA:

- * Cveklu obariti, očistiti i u blenderu usitniti do paste.
- * Leblebije takođe obariti i ostaviti da odstoje u vodi kako bi malo nabubrile i dodatno omeknule, nakon čega će ih biti lako ispasirati.
- * Pripremite Tahini sos. Ukoliko ne želite da pravite sami Tahini sos možete kupiti i gotov, ali priprema je veoma jednostavna. Naime, potreban vam je samo pečeni susam, maslinovo ulje i blender. Otprilike 150g pečenog susama stavite u blender, dodajte dve supene kašike maslinovog ulja, prstohvat soli i usitnite ga dok se od smeše ne napravi gusti sos.
- * Nakon što ste sve sastojke pripremili, sjedinite ih i dodajte 1 dl jogurta, kafenu kašiku soli i kašiku meda. Sve dobro izmešajte, ostavite u frižideru da se ohladi nakon čega je salata spremna. Možete je upotrebljavati kao salatu ili namaz za sendviče.

Prijatno!

CVETNE ESENCIJE

{ NAJNEŽNIJI PUT DO EMOCIONALNOG I FIZIČKOG BALANSA }

Tekst: Merima Aranitović i Marija Radojković



Svakodnevno se suočavamo sa nedostatkom energije, motivacije, samopouzdanja, volje. Često smo nezadovoljni i nervozni, imamo problema sa snovima, učenjem, motivacijom, koncentracijom, odnosom sa drugim ljudima. Koje su mogućnosti cvetnih esencija i zbog čega se sve više ljudi opredeljuje za njihovo korišćenje?



Ako bismo 21. vek uzeli kao vremenski graničnik, mogli bismo reći da se čovek novog doba sve više okreće prirodi, zdravom načinu ishrane, vežbanju, alternativnim pristupima isceljenja i balansiranja emotivnog i fizičkog tela – tražeći uzroke za poremećaj, tretirajući osobu kao celinu, dovodeći sve delove u sklad, za razliku od pristupa koji deluju parcijalno, svaki u svojoj oblasti, potiskujući uzroke tako što na trenutak otklanjaju posledicu maskirajući uzrok. Jedan od takvih sveobuhvatnih pristupa čoveku nudi i floriterapija. To je blaga i nežna terapija koja nas vraća u optimalno stanje. Odnedavno je i Novi Sad dobio prvu generaciju praktičara cvetnih esencija, te je floriterapija dostupna i našim sugrađanima.

Šta je floriterapija?





Kako se koristi?

Floriterapija je u upotrebi širom sveta već osamdesetak godina i kroz kliničko iskustvo pokazala se kao idealna terapija za uspostavljanje ravnoteže i balansa uma i tela. Početak floriterapije se vezuje za tridesete godine prošlog veka i ime Edvard Bah koji je i sam začetnik metode. Floriterapija, kao holistička, homeopatska terapija, pripada grupi blagih, nežnih i prirodnih grupa terapija. U samoj terapiji se koriste cvetne esencije, koje su tečne, potencirane, energizovane esencije dobijene od cvetova biljaka. Floriterapijom i upotrebom cvetnih esencija utiče se na probleme, fizičke ili mentalne prirode, koji su uzročnici neuravnoteženosti čime se aktivira imuni sistem i vraća vitalnost i energičnost organizmu. Floriterapija je jednostavna i lako primenljiva metoda u kojoj se koriste kombinacije cvetnih esencija najčešće u obliku kapi. Danas se u upotrebi pored najstarijih, najpoznatijih cvetnih esencija - Bahovih kapi (Britanske cvetne esencije) nalaze i mnoge druge: Kalifornijske, Australijske, cvetne esencije sa Aljaske, a od prošle godine i Balkanske cvetne esencije napravljene od cvetova koji rastu na području Srbije.

Floriterapija je terapija cvetnim esencijama. To je nežna, prirodna procedura koja pomaže da se uspostavi harmonija tela, emocija i psihe primenom kapi koje se dobijaju od specijalno izabranog i obrađenog cveta. Cvetne esencije su tečne, potencirane biljne esencije koje se dobijaju od cvetnog dela biljke. One deluju po principu otkrivanja uzroka neuravnoteženosti i aktiviranja imunog sistema organizma koji tada pobeđuje bolest.

Terapija se uzima oralno, četiri puta dnevno, iz korisničke bočice koju priprema praktičar cvetnih esencija (floriterapeut). Standardna doza je 4 kapi 4 puta dnevno koje se direktno nakapaju ispod jezika. Postoje i drugi načini uzimanja cvetnih esencija na primer u vidu spreja ili u obliku kreme ili kupke. Jedna kombinacija uobičajeno, traje oko mesec dana. Vidljivi rezultati, u smislu promene negativnih obrazaca ponašanja, nastupaju veoma brzo, a učvršćivanje promene kao trajnijeg obrasca, očekuje se u roku od nekoliko meseci.



Problemi koje floriterapija uspešno tretira

Navešćemo samo neke od problema koje floriterapija uspešno tretira poput stresa, bolesti zavisnosti i poremećaja ishrane (anoreksija, bulimija itd.), različite vrste problema u partnerstvu, seksualne disfunkcije kod muškaraca i kod žena, razne traume (prenatalne, natalne i životne), razne vrste strahova, fobija i anksioznosti.

Izuzetne su za unapređenje i razvoj kreativnosti, rešavanje problema sa imunitetom, problema sa tremom i mucanjem.

Otklanjaju teškoće u učenju kod dece i odraslih, krize identiteta usled urbanog i modernog stila života, blokade u funkcionisanju svih energetskih centara u telu, takozvanih čakri.

Otklanjaju osećaj zavisti, nedostatak motivacije, impulsivnost, lenjost, neodlučnost, nesanicu, bes, stidljivost i mnoge druge probleme.

Na fizičkom nivou floriterapija uspešno tretira stomachne probleme, gastritis, infekcije, hipertenziju, akne, dermatitis, slabost, malaksalost posle bolesti, bolove u zglobovima, vratu, kičmi, glavobolje, mučninu, morsku bolest, reumatizam, meteoropatske reakcije...

Broj cvetnih esencija je izuzetno velik – jer pored Bahovih mi, trenutno, koristimo Kalifornijske i Balkanske cvetne esencije, tako da je moguće napraviti izuzetno mnogo individualnih kombinacija (za svaku osobu pravi se jedinstvena, na osnovu razgovora sa floriterapeutom). Odlučili smo da vam predstavimo nekoliko cvetnih esencija iz široke palete. U narednim brojevima pisaćemo o konkretnim temama i cvetnim esencijama koje su esencije izbora za datu temu.

Visibaba je cvetna esencija koja se preporučuje za prevazilaženje situacija koje izgledaju beznadežno i da bi se prevazišla bespomoćnost. Utiče na strah od novog i nepoznatog. Ovo je jedna nežna esencija koja daje sigurnost u sebe i svoje odluke. Idealna za ljude koji su letargični, koji ne znaju tačno šta bi sa sobom, one kojima je potrebna unutrašnja podrška.



Iris je cvet inspiracije. Za one koji osećaju da im je život monoton, da u njega ne unose dovoljno duhovnosti i kreativnosti ovaj cvet pomaže da oboje život i žive kreativnije. To je cvetna esencija koja umanjuje hiperglikemijske sklonosti, odnosno žudnju za slatkišima koja je izazvana dosadom, begom od emocija i potiskivanjem kreativnosti. Iris pomaže osobi da oplemeni svoju svakodnevicu, neguje lepo, unese strast i kreativnost u posao i život umesto da pokušava da to nadomesti slatkišima.

Kupina je cvetna esencija koja razvija sposobnost da se ciljevi i ideali izraze u konkretnoj akciji ili održivoj aktivnosti. Ova cvetna esencija pomaže osobama da organizuju svoje prioritete i ideje sprovedu u aktivnost. Esencija kupine pomaže osobi da poveća unutrašnju snagu da bi preduzela pravu akciju u realnom svetu.





Jagoda je cvetna esencija pogodna za one koji imaju snažan osećaj krivice, niski doživljaj lične vrednosti, pomaže protiv samookrivljavanja, osećaja neodgovornosti, neutemeljenosti, nesigurnosti u sebe, istoriju emocionalno nasilnih roditelja, poređenje sebe sa drugima tip „zašto ne mogu da budem kao on ili ona". Za preteranu mentalnu osetljivost i senzibilnost.

Kamilica je cvetna esencija koja umiruje emocionalnu tenziju, agitaciju, iritabilnost i promene raspoloženja. Oslobađa od tenzije u oblasti stomaka, povoljno deluje na opuštanje digestivnog trakta i varenje. Ublažava anksioznost i napetost i samim tim omogućuje mirniji san koji omogućuje da se noću telo revitalizuje.



Nar je savršena cvetna esencija za žene. Preporučuje se onima koje žele da se realizuju na poslu ali imaju duboku potrebu da se ostvare i kao supruge i kao majke. Teškoće da se usklade kuća i posao često izazivaju duboke psihološke probleme ili psihosomatska oboljenja koja ovaj cvet može uspešno da leči. Preporučuje se, takođe i za seksualne probleme izazvane stresom. Rešava i psihogeni sterilitet.



Echinacea je cvetna esencija idealna za jačanje imuniteta koji je narušen usled stresa. Pospešuje imunitet narušen stresom, tenzijom ali često i ozbiljnim traumama i nasiljem, koji su odgovorni za nastanak autoimunih bolesti. Echinacea osobu "vraća sebi", prirodi i zajednici i ojačava osećaj ličnog identiteta.

Morning Glory je cvetna esencija koja utiče na poremećen ritam spavanja i teško buđenje ujutru. Donosi budnost, osveženost i uravnoteženje ritma spavanja, posebno kod onih koji su aktivni noću kada bi trebalo da spavaju. Ova cvetna esencija pomaže da se otklone sve neredovne životne navike koje iscrpljuju.



BAŠTALIŠ



TE



ZAJEDNIČKÉ BAŠTE

IDEJA KOJA OSVAJA
CEO SVET



Tekst: Teodora Kovrlija

PLEZIR



Community gardens ili zajedničke bašte su virus koji polako zahvata ceo svet. Ljudi koji razmišljaju o svojoj budućnosti i budućnosti svoje dece ne mogu, a da se ne zapitaju o kvalitetu hrane koju svakodnevno konzumiraju. Kupovina organske hrane čini se kao logičan izbor, međutim mnoge porodice nemaju dovoljno novca da bi se hranile isključivo organski proizvedenom hranom. S druge strane, stresan život u gradu, betonski kvartovi i sve ređi dodir čoveka sa zemljom i prirodom otuđili su nas od nje. Sve veći broj generacija se rađa bez osećaja za prirodu i svoje okruženje. Upravo zbog ovih, ali i mnogih drugih dobrobiti koje proizlaze iz ove ideje, ljudi odlučuju da se samoinicijativno udružuju i pronalaze neiskorišćene parcele kako bi ih koristili za uzgoj povrća, začina i cveća.

Zajedničke bašte su se rodile kao ideja osamdesetih u Australiji i Americi, ali su poslednjih decenija rapidno popularizovane u čitavom svetu, posebno u gusto naseljenim urbanim sredinama.

Kao osnovne dobrobiti zajedničkih bašta izdvajaju se sveži, zdravi proizvodi, jačanje duha zajednice, pozitivan odnos prema ljudima i prirodi. Osim toga, ove bašte su odlične za uštedu novca, budući da sami proizvodite svoju hranu. Zajedničke bašte povoljno deluju na kvalitet vazduha, smanjenje zagađenja i uticaj klimatskih promena, ozelenjavanje grada, osnaživanje ekonomske nezavisnosti građana, podsticanje lokalne ekonomije i poboljšanje kvaliteta života u gradovima.

Dobra vest za sve one koje sam ovom pričom zainteresovala i pokrenula na delovanje, je da na sreću Srbija ipak nije decenijama daleko od ove ideje. Srećom, ljudi iz organizacije „AMA – Centar za negu čoveka i prirode“ i „BFC - Beogradski festival cveća“ su prepoznali ovu divnu ideju i poželeli da ovako nešto organizuju u Beogradu i naravno čitavoj Srbiji. Oni formiraju „Baštalište“ i edukuju građane o značaju i dobrobiti zajedničkih bašta.

Uslovi za formiranje ovakvih bašta postoje, zainteresovani ljudi su sve brojniji, a na realizaciju se čeka dok gradske vlasti ne dozvole upotrebu neke od neiskorišćenih parcela, kakvih u našim gradovima ima mnogo.

Građani koji žive u stambenim zgradama i nemaju mogućnosti da u svojim vikendicama uzgajaju povrće i začine, obično su samovoljno zauzimali neiskorišćeno zemljište u svom okruženju ili dvorištu zgrada formirajući svoje mini baštice, bez mnogo buke i dozvola.



**Zajedničke bašte
povoljno deluju na
kvalitet vazduha,
smanjenje zagađenja
i uticaj klimatskih
promena, ozelenjavanje
grada, osnaživanje
ekonomske
nezavisnosti građana,
podsticanje lokalne
ekonomije i poboljšanje
kvaliteta života u
gradovima**

Međutim, pomenute organizacije požejele su da ovu ideju učine vidljivijom, da angažuju sve veći broj pojedinaca i naravno sve to u zakonskim okvirima.

Za sada postoji jedna baštenska zajednica koja se nalazi u Slancima, nadomak Beograda. Napravljena je po modelu zapadnoevropskih “community gardens”, a u duhu solidarnosti i deljenja. Oni uzgajaju organsko povrće za sopstvene potrebe na parceli od 18 ari.

Međutim, ne žele da se na ovome zaustave i žele da se ideja što više proširi, a gradovi dozvole da se na neiskorišćenim parcelama formiraju ovakve bašte. Trenutno je u toku prikupljanje potpisa putem peticije koja bi ovo omogućila. Ukoliko želite da podržite “Baštalište” ne zaboravite da potpišete **online peticiju** kojom će se na teritoriji grada Beograda odrediti odgovarajuće zemljište za osnivanje baštenske zajednice. Beograd je samo prvi stepenik, a cilj je da se bašte prošire i omoguće u svim gradovima Srbije.

Razgovarali smo sa organizatorima Baštališta koji su nam iz prve ruke rekli zašto je važno da svi podržimo ovu inicijativu. Katarina Milenković iz uduženja Ama - Centar za negu čoveka i prirode, je odgovorila na pitanja koja pretpostavljam, sve nas interesuju.





KAKVA JE BILA REAKCIJA NADLEŽNIH ORGANA I GRADSKIH VLASTI NA VAŠU PETICIJU?

Udruženja građana „Ama – Centar za negu čoveka i prirode“ i „Beogradski festival cveća“ pokrenula su peticiju u kojoj se od grada Beograda traži da odredi odgovarajuće zemljište za osnivanje baštenske zajednice što pre, kao i da ovaj koncept bude prepoznat od strane svih relevantnih institucija i organizacija tokom planiranja grada. To ne košta grad ništa, a radi se o jačanju lokalne zajednice čime bi grad Beograd dobio novi sadržaj koji će zasigurno doprineti poboljšanju kvaliteta života u gradu. U međuvremenu, razgovarali smo sa predstavnicima opština Savski venac, Vračar i Palilula i na naše iznenađenje, oni nisu protiv. Šta više, pokazali su interesovanje za ovaj novi koncept kod nas, kao i spremnost da podrže naš zahtev. No, opštine nemaju nadležnost da ustupaju javno zemljište na korišćenje. Zbog toga planiramo da naš zahtev sa potpisima dostavimo gradonačelniku lično. Peticija je pokrenuta pre manje od nedelju dana i do sada ju je potpisalo više od 600 naših sugrađana.

DA LI BILO KOJA NAPUŠTENA, NEISKORIŠĆENA ZEMLJA MOŽE POSTATI KANDIDAT ZA BAŠTU?

Da bi neka površina bila pogodan kandidat za baštu, potrebno je da ispunjava određene uslove koje možemo podeliti u dve kategorije. Primarni uslovi su manje više teško promenljivi. Odnose se na kvalitet odn. čistotu zemljišta na njoj i položaj u odnosu na izvore aero i drugih zagađenja u okolini. Jednostavno, ne biste sigurno jeli povrće koje je gajeno tik uz ulicu punu smoga. Sekundarni uslovi su promenljivi. Odnose se na bezbednost zasada i uslove održavanja. Na primer, da li je parcela sigurna, ograđena, ima li vode i sl.

DA LI NAMERAVATE DA UKLJUČITE I OSTALE GRADOVE U SRBIJI ILI JE INICIJATIVA LOKALNOG TIP?

Apsolutno da! Kao građanska inicijativa „Baštalište“ ostvarili smo saradnju sa udruženjima u Nišu, Novom Sadu i Pirotu koja su zainteresovana za osnivanje baštenskih zajednica u svojim gradovima. U ovom slučaju, slučajnost je što sve kreće iz Beograda. Želimo da koncept baštenskih zajednica zaživi širom Srbije jer smatramo da to ne sme da bude kuriozitet prestonice. Koncept baštenskih zajednica se pokazao kao dobar alat za lokalni razvoj širom sveta. Osim što građani imaju direktan pristup hrani i smanjuju svoje izdatke za istu, oni provode svoje slobodno vreme na kvalitetan način u prirodnom okruženju. To ih relaksira i bolje povezuje čime lokalna zajednica direktno jača. Istraživanja u svetu pokazuju da gradske četvrti u kojima su osnovane baštenske zajednice beleže zanačajan pad kriminalnih aktivnosti. Osim toga, tu su i ekološke implikacije tj. direktan uticaj tako ozelenjenih gradova na smanjenje uticaja klimatskih promena.



KAKO GRAĐANI KOJI ŽELE DA UČESTVUJU U OVOM PROJEKTU I NAUČE NEŠTO O BAŠTOVANSTVU MOGU DA VAM SE PRIDRUŽE?

Za početak, mogu da potpišu peticiju i pozovu svoje prijatelje da učine isto. Mogu da volontiraju u Baštalištu u Slancima i/ili donacijom podrže osnivanje fonda za implementaciju i razvoj baštenskih zajednica širom Srbije. A mogu i da okupe istomišljenike i krenu sami sa sadnjom na nekoj parceli. U tom slučaju, podržaćemo novu baštensku zajednicu kroz savetodavni rad, deleći sva do sada prikupljena i stečena znanja i kontakte sa njima. Važna je dobra volja i želja. Za sve ostalo, naći ćemo način, sigurno.

DA LI DRŽITE OBUKE ZA ONE KOJI BI ŽELELI DA UZGAJAJU ZDRAVU, ORGANSKU HRANU?

Da. Osim što naši članovi imaju besplatnu stručnu podršku, Baštalište periodično organizuje obuke o organskom baštovanstvu. Upravo je u toku poziv za polaznike obuke u maju:

<http://bastaliste.org>

Ekologija

PRIRODNI BAZENI

LEPA I ZDRAVA ALTERNATIVA





Tekst:
Svetlana
Divljakov

PLEZIR

Većina luksuznih kuća u svom dvorištu ima bazen. Plivanje jeste zabavno i odlična je fizička aktivnost, ali kada dođe vreme za čišćenje ogromne količine vode koja se nalazi u njemu i nije više toliko zabavno. U tu svrhu se uglavnom koristi hlor, a on može imati i toksične nuspojave.

Poznato je da hlor loše utiče na kvalitet kose i isušuje kožu, a brojne studije povezuju udisanje hlora sa nastankom astme kod plivača. Jedna studija iz Irske je otkrila značajnu vezu između broja godina tokom kojih se dete bavi plivanjem i verovatnoće da će ono u narednom periodu početi da ima probleme sa disanjem. Druga studija iz Norveške otkrila je povećan rizik za nastanak disajnih problema kod dece koja plivaju u bazenu pre svog šestog meseca. Negativne strane hlora se manifestuju i kada se mokraćna i znoj u vodi pomešaju sa njim, pa nastaju toksični gasovi – hloramini.

Iz zdravstvenih i estetskih razloga, ali i zbog zaštite životne sredine, mnogi ljudi su počeli da se interesuju za alternativu. Na sreću, postoji sve više i više opcija za čišćenje bez da ljudi udišu dezinfekciona sredstva i uništavaju svoje zdravlje i okolinu. Neke od tih opcija su veštački sistemi za prečišćavanje vode, ali najlepša i najelegantnija opcija je, prirodna.

To su prirodni ili biološki bazeni. Ako se njima



pravilno upravlja i sve lepo postavi, prirodni bazeni su ispunjeni kristalno čistom vodom koja se može piti, a nakon izlaska iz bazena nije neophodno tuširanje, što jeste slučaj sa bazenima koji se tretiraju hlorom. Ovi bazeni ne zahtevaju nikakve hemikalije za čišćenje jer su oni mini ekosistemi koji se sami čiste. Za održavanje je potrebno znatno manje novca nego za konvencionalne bazene, a troškovi izrade nisu viši od onih za uobičajene bazene.

Prirodni bazeni su sistemi koji se sastoje od



OVI BAZENI NE ZAHTEVAJU NIKAKVE HEMIČALIJE ZA ČIŠĆENJE JER SU ONI MINI EKOSISTEMI KOJI SE SAMI ČISTE

niti raznim cvećem i dekorativnih biljem kako bi se dobio atraktivan ambijent.

Kako ovi bazeni zapravo funkcionišu?

Sam princip je veoma jednostavan. Zona za kupanje treba da bude duboka 2 metara i fizički odvojena od zone za regeneraciju. Ona se može napraviti da bude identična kao konvencionalni bazeni, a uz malo truda, može se napraviti prostor po uzoru na ribnjak ili jezerce, sa organskim oblicima koji se lepše uklapaju u prirodno okruženje. Zona za regeneraciju može biti postavljena uz plivaću zonu, ali i na nekom udaljenijem mestu, zavisno od raspoloživog prostora.

Od zone za kupanje do zone za regeneraciju, voda dolazi prirodnim padom kroz prelivne kanale. U zoni regeneracije, prečišćavanje vode obavljaju razne nadvodne i podvodne biljke. Pomno odabrane biljke oduzimaju hranljive materije iz vode koje otpuštaju mikroorganizmi tokom procesa razgradnje štetnih klica i organskih supstanci. Takođe, stavlja se i šljunak koji ima ulogu filtera za dodatno prečišćavanje vode. Voda protiče kroz ceo sistem u slobodnom padu, a pomoću pumpe se dovodi sa najniže tačke na ulaznu tačku bazena, tako da nastaje zatvoreni krug.

Prelivni kanal stvara vodeno strujanje na po

dela koji je namenjen za plivanje i kupanje, tj. dela u kome se nalazi voda, a taj deo je izolovan membranama i u njemu se ne koriste hemikalije i uređaji za dezinfekciju ili sterilizaciju vode. Svo prečišćavanje vode se obavlja kroz biološke filtere i biljke ukorenjene u hidroponični sistem i sve to čini drugi deo prirodnog bazena koji se naziva zona regeneracije. Ova zona je ispunjena specijalnim filtracionim supstratima i florom. Biljke koje se tu nalaze se mogu dopu-



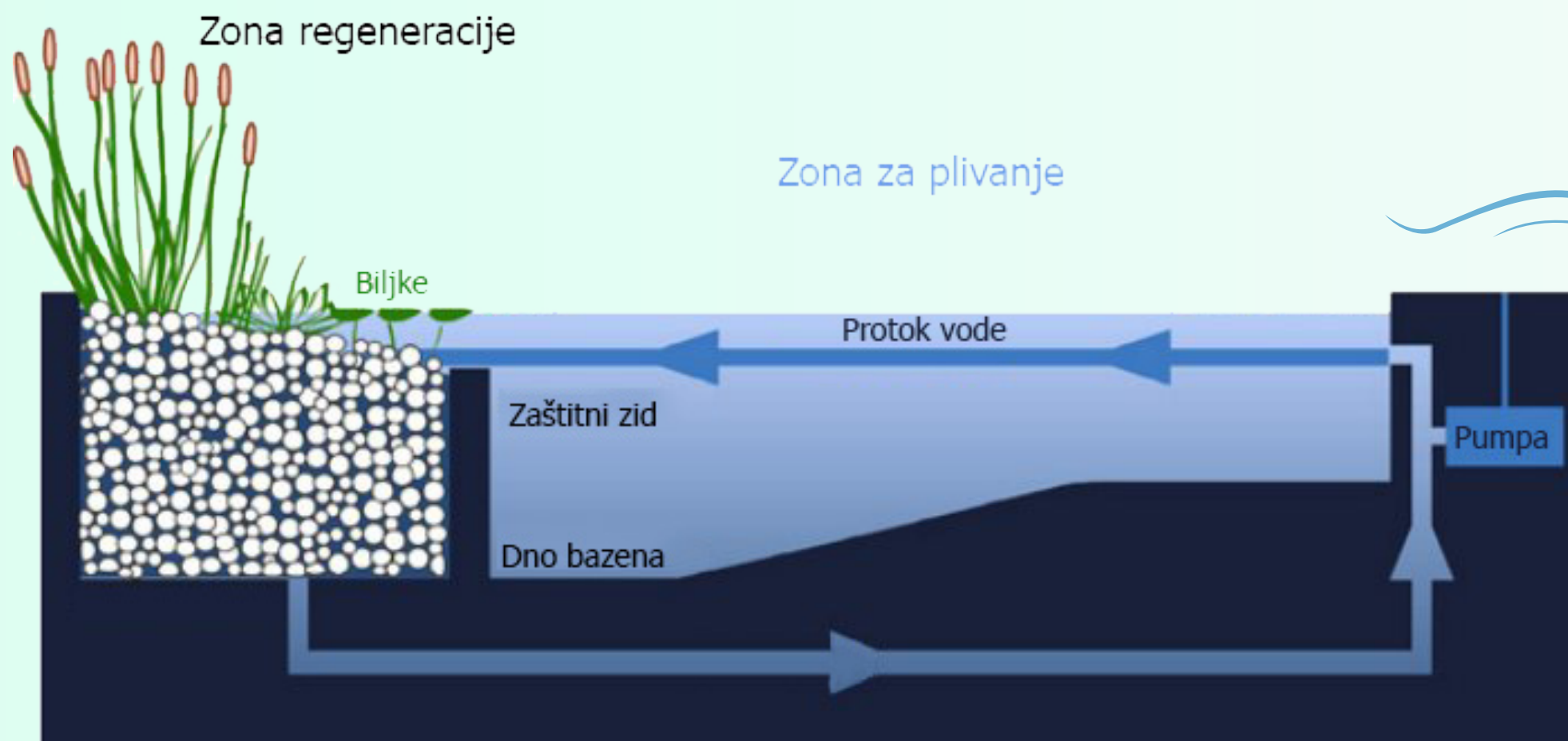
vršini bazena koje lagano usisava grube nečistoće kao što su lišće, grančice i druge plutajuće čestice, sa vodene površine prema sebi i tako osigurava uvek čistu vodu. Pomoću dobro postavljene hidraulike (vodovodnih instalacija) zona regeneracije se može postaviti i podzemno tako da ne mora biti vidljiva. To je idealno rešenje za dvorišta koja nemaju veliku površinu.

Ukoliko će se bazen koristiti i tokom hladnih meseci, voda se lako može grejati toplotnim pumpama ili solarnim sistemima.

Prirodni ili biološki bazeni su san svih nas koji maštamo o svojoj eko kući. Pored toga što su prelepi i što se ceo proces prečišćavanja vode vrši prirodno, tokom kupanja nema crvenih očiju, sušenja kože i kose, izbledelih kupaćih kostima koji su posledica preterano hlorisane vode kakva

je u konvencionalnim bazenima. Na kraju, sve se svodi na to da je prirodna opcija uvek najbolja.

Ako želite da napravite bazen koji će po svim principima biti biološki ili prirodan, ne treba ga graditi od betona. U ovu svrhu se koriste prirodni materijali kao što su šljunak, kamen i gлина. Biljke će, umesto hemikalija i kompikovanih mehaničkih sistema, filtrirati vodu. One će i obogatiti bazen kiseonikom, podržati korisne bakterije koje će voditi računa o nečistoćama i potencijalno štetnim organizmima, a pružiće i stanište za mnoge životinje koje vole vodu. Kao rezultat svega ovoga, dobijamo prelep ekosistem koji je relativno jeftin za izgradnju, ako imate volje da ga napravite sami. Sledi uputstvo kako da sami napravite ovakav bazen u kome ćete uživati!



KORAK 1. ISKOPAVANJE RUPE

Najjeftiniji i najviše ekološki način za pravljenje bazena jeste da jednostavno iskopate rupu u zemlji. Rupa može biti duboka koliko god želite, a najbitnije je pravilno postaviti zidove bazena. Ukoliko su oni vertikalno postavljeni, kao kod konvencionalnih bazena, postoji opasnost da će se urušiti, jer se kod prirodnih bazena ne postavljaju čelični zaštitni okviri. Najlakše je da prirodni bazen zamislite kao tanjir za supu, sa isto tako koso postavljenim zidovima.

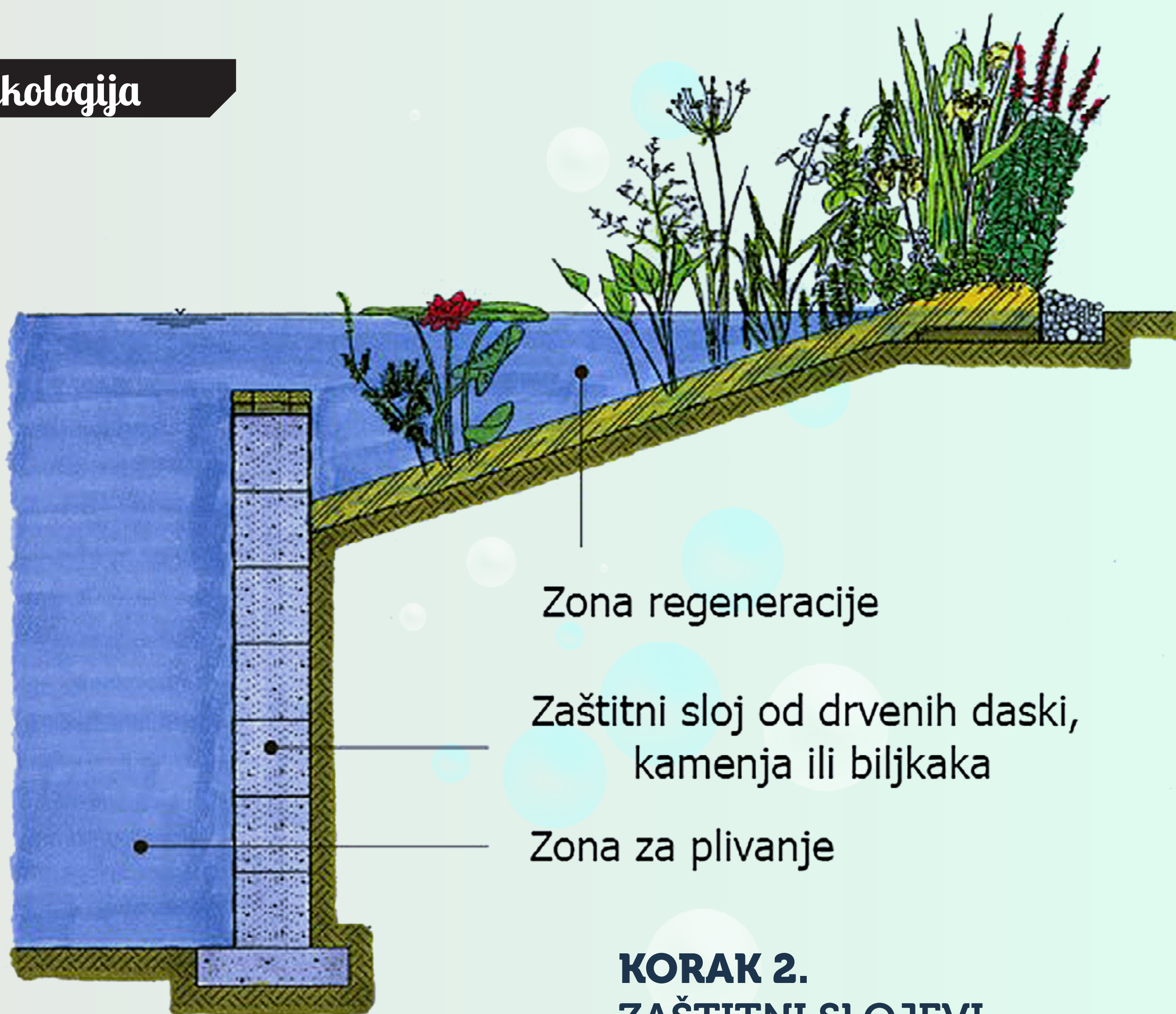
Kako bi se sprečilo urušavanje zemlje u bazen, na ivice se mogu postaviti drvene daske i kamenje, a najbolja opcija je da se postave biljke koje će prirodno stabilizovati mogući odron.

Prilikom planiranja iskopavanja rupe, treba imati u vidu da će 50% nje otići na zonu sa biljkama, bez obzira da li će ona biti postavljena na jednom kraju bazena, ili oko njega, uz ivice. Deo sa biljakama se razdvaja od dela za kupanje malim grebenom visine samo 3cm. On će biljke zadržati na svom mestu, a omogućiće

da voda iz dela za kupanje prelazi u deo za regeneraciju. Kako voda bude prolazila kroz vlaknastu strukturu korenja biljaka, bakterije koje se nalaze na korenju će se ponašati kao filteri i uklanjaće nečistoće i višak hranljivih materija u vodi. Takođe, organizmi koji se nalaze na biljkama će konzumirati bakterije i efikasno eliminisati podvodna gomilanja otpada.

Zona regeneracije treba da bude terasasta i postepeno da postaje sve dublja. Kreće se od dubine od 3cm, a dolazi do maksimalne dubine od 45cm i u svakom delu se nalaze različite biljke. Pored čišćenja vode, u ovoj zoni će se





brzo grejati voda, pa će ona biti idealno stanište za žabe i druge beskičmenjake koji će se hraniti larvama komaraca, pa će na taj način oni učestvovati u procesu čišćenja i rešiti problem komaraca kojima bi sigurno bilo lepo da ovde žive, ali ljudima baš i ne bi.

Najbitnije za proces filtriranja je da voda treba konstantno da cirkuliše, kako bi dolazila do korenastih biljaka koje će je čistiti. Takođe, povremeno treba izvršiti aeraciju vode kako bi se zadovoljile potrebe vodenih organizama za kiseonikom. Bez dovoljno kiseonika, bazen može doći u stanje stagnacije i da anaerobne bakterije preovladaju i stvaraju se neprijatni mirisi.

KORAK 2. ZAŠTITNI SLOJEVI NA DNU BAZENA

Kao i kod konvencionalnog bazena i za prirodni su nepohodne pumpe i kompresor. Uvek treba voditi računa kako postavljate ove električne uređaje u blizini vode da ne bi došlo do neželjenih komplikacija.

Kada se kopanje rupe za obe zone završi, postoji nekoliko opcija kako da se osigura da bazen drži vodu. Za to se može iskoristiti sloj bentonit gline kojom se prekriva zemlja na dnu bazena, što je dosta jeftina opcija, a dno se može prekriti i slojem nekog sintetičkog materijala.

Bentonit gline se ponaša kao lepak i spaja se



UKOLIKO ĆE SE BAZEN KORISTITI I TOKOM HLADNIH MESECI, VODA SE LAKO MOŽE GREJATI TOPLOTNIM PUMPAMA ILI SOLARNIH SISTEMIMA

KORAK 3. SAĐENJE BILJAKA

sa česticama zemlje, pa tako sprečava da voda iz bazena otiče u zemlju. Neke vrste zemljišta mogu da sadrže dovoljnu količinu gline, pa im nije ni potrebna dodatna zaštita. Bentonit glina se ne slaže dobro sa peskovitim zemljištem, a može biti problematična kada je oko bazena suva zemlja. U takvim situacijama, postavlja se sloj plastične obloge na koju ide bentonit glina koja dodatno pomaže u čuvanju vode. Naravno, mogu se postaviti samo sintetičke zaštite ali njih ćemo izostaviti, jer pričamo o prirodnim opcijama za izradu ovog bazena.

Nakon postavljanja bentonit gline, sledi prekrivanje dna slojem šljunka debljine 10-13cm. Šljunak obezbeđuje stanište za korisne bakterije koje razgrađuju lišće i druge prirodne materijale koji potonu na dno. Pre postavljanja šljunka treba proveriti da li je on dovoljno čist, jer sva kakve nečistoće mogu da utiču na rast biljaka, a time i kvalitet vode.

Kada je bazen konstruisan, sledi priprema zone regeneracije. U nju treba staviti sloj zemlje debljine 8 – 16cm. Zemlju treba pažljivo izabrati jer ona može nositi razne zagađivače i ne treba uzimati onu koja se nalazi u blizini životinja zbog fekalija. Najbolja je zemlja bez organskih materija koje mogu dovesti do truljenja podvodnih biljaka. Naravno, zemlja se može poslati i na analizu kako bi bili 100% sigurni.

Postoji veliki broj biljaka koje žive pod vodom i na površini, a izbor zavisi samo od vas i vaših želja. Samo treba voditi računa da se izaberu biljke koje odgovaraju klimi.

Kada se biljke zasade, bazen je spreman za upotrebu i potrebno ga je ispuniti vodom. Naravno, neophodno mu je održavanje. Treba voditi računa o biološkom zdravlju bazena, tj. o zasađenim biljkama. A pored toga, jednom godišnje treba proveriti i mehaničke sisteme. Iako možda sve ovo deluje kao previše posla i brige, zapravo i nije, a lepota i zdravlje koje će vam prirodni bazen obezbediti, vredi truda i rada.



3x3

GDE BISTE VI ODVELI
VAŠE GOSTE STRANCE?



Tekst: Nada Dželebdžić

Sa dolaskom toplog vremena Beograd postaje prestonica u koju se sliva reka turista sa svih strana planete. Iako Srbija nije prva destinacija po popularnosti u ovom delu Evrope, sve veći broj stranih turista šeta našim gradovima raširenih mapa i traga za zanimljivim destinacijama.

Ako vas neko od znatiželjnih stranaca zaustavi u prolazu i pita za neka zanimljiva mesta, šta biste mu rekli?

U ovom tekstu daćemo vam neke predloge lokaliteta u Srbiji gde bismo mi odveli naše goste iz inostranstva, a ova mesta preporučujemo i svima onima koji misle da u Srbiji nema šta da se vidi.

1. ČUDA PRIRODE



ĐAVOLJA VAROŠ

- Udaljenost od Beograda: 288km (blizu Kuršumlije)
- Smeštaj: privatni smeštaj i hoteli u Banji Prolom



Djavalja Varoš predstavlja skup zemljanih glavutaka(kula) koje na glavi imaju kape. Ima ih preko 200 i visine su od 2-15 metara. Kule su rasporedjene u dve jaruge (manje kanjone), jedna se zove Djavalja, a druga Paklena jaruga. Tu se mogu pronaći ostaci nekadašnjih naselja, stare crkve, groblja..

Po jednom predanju iz naroda reč je o skamenjenim svatovima, na mestu gde su ljudi po nalogu Nečastivog rešili da venčaju brata i

sestru. Pošto se umešala Božja sila kako bi to sprečila, sve ih je skamenila i ostavila da svedoče da nijedan greh neće proći nekažnjen.

Ovaj fenomen je jedinstven u Srbiji i vrlo redak u svetu. U Evropi, postoji nešto slično u Alpima, a u SAD se slična tvorevina zove Bašta bogova

 Zbog velikih poplava u ovom kraju, informišite se pre puta kakvo je stanje u Djavoljoj Varoši

KANJON REKE UVAC

■ **Udaljenost od Beograda: 260km (smešten je izmedju Sjenice i Nove Varoši)**

Kanjon reke Uvac poznat je po svojim uklještenim meandrima, koje je reka usekla u krečnjačku stenu. Osim meandara, kanjon Uvca poznat je i po tome što se u njemu gnezdi beloglavi sup, jedna vrsta lešinara impozantne veličine, koja je pre dve decenije skoro izumrla. U kanjonu danas živi oko tri stotine primeraka beloglavog supa.

Uvačko i Zlatarsko jezero, koje pravi reka Uvac, koriste se za ribolov i kupanje, a pored njih postoji mnoštvo vikendica od kojih se mnoge izdaju, pa pronalaženje smeštaja nije problem.

■ **Kako stići:** Autom do Sjenice pa pratite put do Uvca.

Autobusom iz Beograda, postoji direktna linija ili možete presedati u Novoj Varoši.

Vozom do Prijepolja koji tamo stiže rano uju-

tru. Zatim se iz Prijepolja može sesti u autobus ili taksi za Novu Varoš, a odatle se autobusom ili autostopom prebaciti do Sjenice. Idealan metod za dolazak do meandara je terensko vozilo, ali ako ste baš entuzijasta, postoji šansa da se okolnim zemljanim putem stigne i običnim automobilom (svakako se pre polaska konsultujte sa čuvarima rezervata). Kanjon Uvca može se obići i čamcem, koji se može iznajmiti na licu mesta.

Kanjon Uvca poznat je pre svega po svojim neverovatnim meandrima. Sa obe strane kanjona postoji nekoliko vidikovaca odakle puca odličan pogled na meandre.

Brdo Molitva, jedan je od najboljih vidikovaca. Drugi vidikovac nalazi se u blizini Devojačke stene, visoke stenovite formacije o kojoj postoji legenda da se sa nje jedna devojka bacila zbog nesrećne ljubavi.





PEĆINA CEREMOŠNJA

- **Udaljenost od Beograda: 150km**
- **Smeštaj: privatna domaćinstva u Kučevu (15 km od Ceremošnje)**
- **Kako stići: Autom ili autobusom do Kučeva.**

Po bogatstvu nakita, pećina Ceremošnja je jedna od najlepših pećina u Srbiji. Poznata je po velikim dvoranama koje krase raznovrsan pećinski nakit - stalaktiti, stalagmiti, pećinski stubovi, draperije, okamenjeni vodopadi, galerije i td.

Zavod za zaštitu prirode Srbije je 2007. godine pećinu Ceremošnja stavio pod zaštitu kao Spomenik prirode, odnosno zaštićeno prirodno dobro.

Ceremošnja se sastoji od pet celina: Ulazni

kanal, Dvorana Arena, Ponorska dvorana, An-dezitska dvorana i Južni kanal.

Okolina pećine je veoma lepa. Na rastojanju od samo nekoliko kilometara turisti mogu videti više zanimljivih lokaliteta, kao što su Bigar pećina, Golubanjska pećina, vodopad Siga, Veliki štubej, najviši vrh Homoljskih planina (940m) Životina vodenica, Dragoslavljev salaš, itd. U blizini je i pećina Ravništarka, Bisina pećina i dr.

2. PRIRODNI REZERVATI

ZASAVICA

- Udaljenost od Beograda: 70km (u blizini Sremske Mitovice)
- Smeštaj: u privatnim domaćinstvima, kao i u hotelima u Sremskoj Mitrovici
- Kako stići: Autom ili autobusom do Sremske Mitovice pa taksijem.

Zasavica je utočište čak 800 biljnih i 600 životinjskih vrsta. One koje su posebna retkost su riba mrguda i biljka aldrovanda. Ovde su posebno ponosni i što su posle dužeg vremena uspjeli da vrate gotovo nestalog evropskog dabra. O bogatstvu ovdašnjeg živog sveta svedoči i činjenica da je za poslednjih dvanaest godina otkrivena 21 nova vrsta biljaka i životinja. U Zasavici se svake godine tradicionalno organizuju Dani Magarca.

Kako meštani kažu, u Zasavici se proizvodi najskuplji sir u Evropi budući da se pravi od retkog magarećeg mleka. Njegova vrednost dostiže i 1.000 evra za kilogram. Sir je poznat po imenu Pule.

Magareće mleko je po sastavu najbliže majčinom mleku i prikladno je za ishranu dece, naročito one koje su alergična na mleko od preživara.

U proizvodnoj ponudi su sirovo magareće mleko, kreme za lice, sapuni za telo, unikatni proizvod - liker od magarećeg mleka i gorepomenuti ekskluzivni proizvod "sir od magarećeg mleka".

Rezervat radi tokom cele godine i osim vrlo ukusne hrane možete obići i zoološki vrt, popeti se na vidikovac, voziti se brodićem ili pecati.

CARSKA BARA

- **Udaljenost:** 55 km od Beograda (okolina Zrenjanina)
- **Smeštaj:** privatni smeštaj u Zrenjaninu
- **Kako stići:** Autom, autobusom, biciklom

Carska Bara je specijalni rezervat prirode sačinjen od više jezera, vrbaka i stepa. Zaštićeno prirodno dobro ima oblik latiničnog slova S i predstavlja mrtvaju reke Begej.

Ovo područje je poznato po brojnim šumama, zbog čega neka stabla imaju sasušene vrhove što je idealno za osmatračnice i uzletišta kormoranima i čapljima kojih ovde ima u izobilju.

Svetsku slavu ovom lokalitetu donelo je prisustvo 240 vrsta ptica pa je zbog toga UNESCO upisao Carsku baru kao Ramsarsko područje, tj

močvarno područje od međunarodnog značaja.

Istorija ovog lokaliteta je burna i seže čak 6000 godina unazad, o čemu postoje i dokazi koji su pronadjeni u blizini.

Jedna od najznačajnijih ličnosti oko koje su isprepletane brojne legende vezane za nastanak Carske Bare je Atila Bič Božji

Ako odlučite da obidjete ovu lokaciju, možete se šetati brojnim stazama oko Carske Bare, voziti se brodićem starim koritom Begeja, ili otići do osmatračnice za ptice.





SLANO KOPOVO

- Udaljenost od Beograda: 150 km (kod Novog Bečeja)
- Kako stići: Autom ili autobusom do Novog Bečeja
- Smeštaj: U Novom Bečeju, čarde ili hotelski u Hotelu Tiski cvet

Predstavlja jedno od poslednjih očuvanih jezera na slatinama Vojvodine i jedno od najvažnijih staništa ptica u Srbiji. Evidentirane su 203 vrste ptica. Ovde se gnezde vrste netipične za Panonsku niziju, a karakteristične za ponsko - kaspijske i morske obale.

Tamo možete provesti dan u nizu aktivnosti kao što su:

Pešačenje: Postoje dve pešačke staze (oko 7km). Ture u pratnji vodiča se organizuju unapred i na zahtev.

Posmatranje ptica: Dve osmatračnice na levoj obali jezera sa tablama o ornitofauni, jedna kula u Vizitorskom centru, jedna srednja osmatračnica na Poštinom Kopovu i niska osmatračnica u blizini Vizitorskog centra. Evropski vikend posmatranja ptica održava se u oktobru.

Vizitorski centar se nalazi u rezervatu, na 20 minuta od ulaza. Stiže se pešice ili vozilom, atarskim putem. Objekat služi za kratak odmor i kao usputna tačka do osmatračnica.

3. TRAGOVIMA DALEKIH PREDAKA

LEPENSKI VIR

- **Udaljenost od Beograda:** 220 km (u blizini Donjeg Milanovca)
- **Kako stići:** Autom ili autobusom (organizovana poseta)
- **Smeštaj:** U Donjem Milanovcu

Arheološko nalazište Lepenski vir je otkriveno 1965. godine, na samoj obali Dunava.

Lepenski Vir je jedno od najvećih i najznačajnijih mezolitskih i neolitskih arheoloških nalazišta. Smešteno je na desnoj obali Dunava u Đerdapskoj klisuri. Lokalitet je ime dobio po dunavskom viru, bio je sedište jedne od najvažnijih i najsloženijih kultura praistorije.

Kultura Lepenskog Vira je stara oko 8000 godina i predstavljala je potpunu nepoznanicu za arheologe, a nazvana je po lokaciji na kojoj je otkrivena.

Nekoliko ključnih stvari izdvaja Lepenski Vir od drugih praistorijskih kultura. Na ovom mestu su ljudi živeli konstantno oko 2000 godina i za to vreme su prešli evolutivni put od lovaca i

sakupljača plodova do organizovane društvene ekonomske zajednice.

Stanovnici Lepenskog Vira bili su prvi urbanisti i graditelji na ovim prostorima jer su pravili kuće koje su u osnovi bile trapezoidnog oblika, prekrivene drvenom konstrukcijom, lišćem i kožom divljih životinja. U kućama se nalazilo ognjište, mali žrtvenik i kamene skulpture koje su predstavljale njihova božanstva. Upravo su te skulpture postale prepoznatljiv znak Lepenskog Vira širom sveta i predstavljaju najstariju umetnost te vrste u Evropi.

Tokom iskopavanja otkriveno je sedam sukcesivnih naselja i 136 objekata (kako stambenih, tako i sakralnih) koji su izgrađeni u periodu od oko 6500. do 5500. godine p.n.e.



VIMINACIUM

- **Udaljenost od Beograda: 95km**
- **Kako stići: Autom ili organizovanom posetom, preko agencije (20eura)**
- **Smeštaj: privatni i hotelski na Srebrnom jezeru**

Viminacijum je nekada bio jedna od najvećih rimskih metopola na Balkanu sa 48.000 stanovnika. Veruje se da nije bilo rimskog imperatora koji ga nije posetio. Gotovo da su predstavnici svih tada poznatih naroda živeli ovde. U više navrata, u ovom gradu boravio je i car Konstantin. Ovde se kovao zlatni i srebrni rimski novac.

Nastao je u I, a nestao u VII veku sa dolaskom Slovena. Velika razaranja doživeo je i V veku u naletima Huna, posle čega grad nikada nije obnovljen, a kao vojno uporište obnovio ga je vizantiski car Justinijan u VI veku. Uživao je najviši statut koji su rimski gradovi mogli imati. Bio je i glavni grad rimske provincije Gornje Mezije koja je obuhvatala najveći deo Srbije, deo Bugarske i severnu Makedoniju.

PLEZIR



SIRMIUM

- **Udaljenost od Beograda: 55km**
- **Kako stići: Autom ili autobusom do Sremske Mitrovice**
- **Smeštaj: privatni i hotelski smeštaj u Sremskoj Mitrovici**

Sirmijum bio je antički grad i jedan od četiri prestonice Rimskog carstva. Sirmijum je nikao na ušću Bosuta u Savu, na južnim obroncima Fruške gore, u prvom veku. Pretpostavlja se da su ga osnovali Iliri. Zahvaljujući reci i plovidbi, grad se brzo razvijao i rastao.

Sedam vladara Rimskog carstva rođeni su u Sirmijumu i njegovoj okolini: Trajan Decije, Aurelijan, Prob, Maksimijan, Hostilijan, Konstancije II i Gracijan. U IV veku je proglašen za najlepší i najbogatiji grad Ilirika.

Danas se antički ostaci nalaze ispod savre-

menog grada i samo su delimično prezentovani, koliko to dopušta prostor arheoloških iskopina, koje se nalaze između zgrada. Freske i skulpture koje su pronađene na 74 lokaliteta u Sirmijumu, dokazuju da su ih radili prvorazredni umetnici i dekorateri.

Do sada je otkriveno osam ranohrišćanskih hramova, a najpoznatiji su posvećeni Sv. Irineju, Sv. Dimitriju i Sv. Sinenotu. Ostaci najstarije hrišćanske crkve u Srbiji nalaze se u Sirmijumu.



PLEZIR

Online špartanje



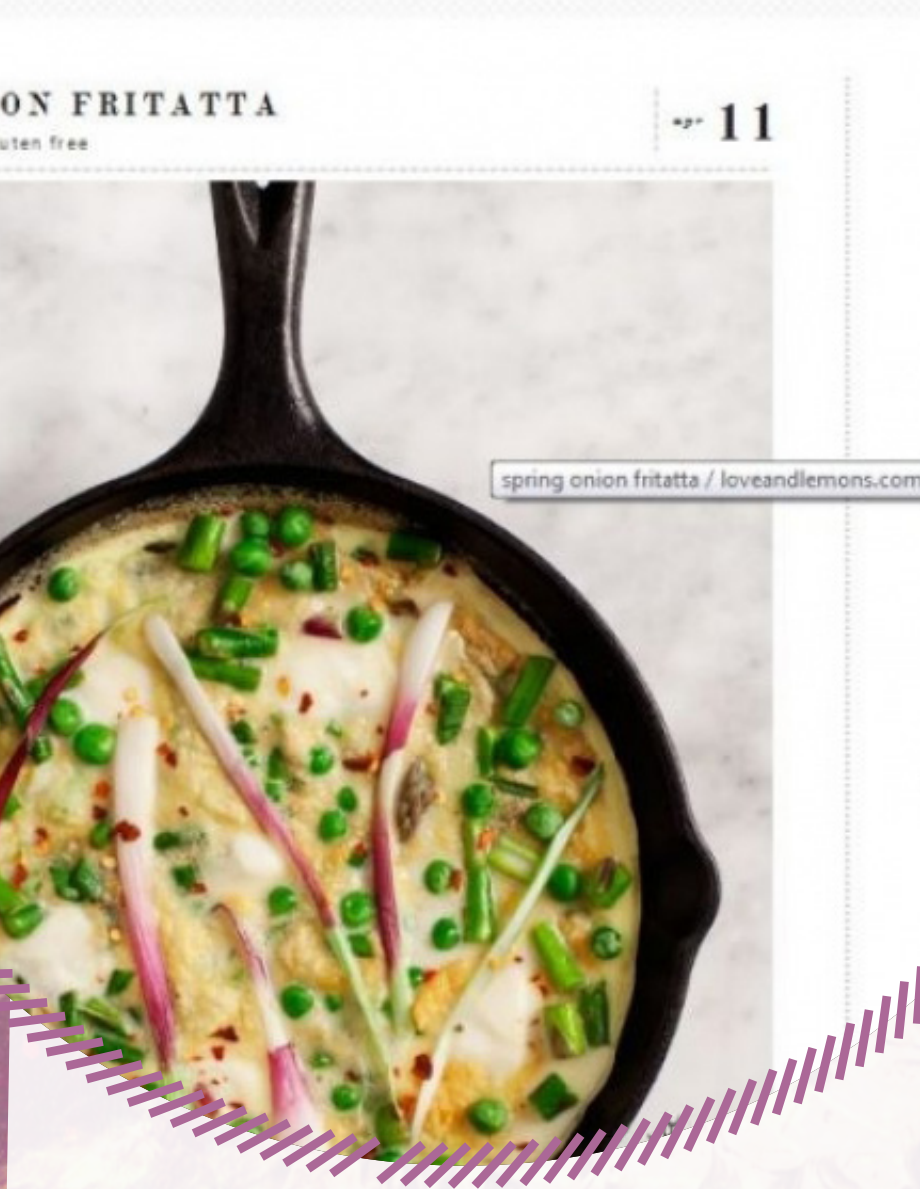
Teodora Kovrlija



snezanaradojicic.com je moja prva i ujedno omiljena ovomesečna preporuka. Snežana je pravi avanturista, osoba koja stalno ispituje svoje limite i što je najvažnije, živi svoj san. Ona od 2011. putuje svetom na biciklu. Njen dnevnik je nešto što će svaki avanturista zavoleti posle prva dva pasusa. Na blogu se smenjuju različite zemlje, predeli, interesantni ljudi, a sve to predivno napisano kako i dolikuje jednoj književnici i bivšoj profesorki književnosti. Neverovatne priče, neposredan ton i velika hrabrost navešće vas da se zaljubite u Snežaninu priču i da sa njom svakog dana bar virtuelno kotrljate celim svetom.

watchmojo.com je sajt i stranica na **youtu**bi koji će biti korisni svima vama koji volite da pravite liste, kategorije i spiskove. 10 najboljih horor filmova, 10 zaboravljenih filmova iz prve polovine dvadesetog veka koje vredi pogledati, diskografija benda na koji ste potpuno zaboravili, odličan su način da dobijete zanimljive preporuke i otkrijete neki novi film, bend ili glumicu. Što se mene tiče, definitivno stranica koja zaslužuje bookmark.





loveandlemons.com je još jedan kulinarški blog. Ono što najviše volim kod ovakvih blogova su fenomenalne fotografije i mali zalogaji koji su jednostavni za pravljenje, a u kojima će podjednako uživati sva vaša čula.

amelialiana.com je blog devojke iz Britanije i **youtube kanal** koji će biti pravo osveženje za sve ljubiteljke šminke i kozmetike. Dobre, detaljne preporuke i recenzije različitih proizvoda, tutorijali za šminkanje i slično nisu nikakva novost među beauty blogerkama, ali ono što se meni najviše dopada je harizma i šarm kojim Amelia zrači.



guerrillagirl.net je blog preslatke Ljupke koja je prava inspiracija. Njen blog će oduševiti sve one romantičarke među našim čitateljicama budući da je jedan od najkompletnijih blogova koje pratim. Ljupka ne postavlja samo svoje outfit kombinacije, ona postavlja slike zanimljivih mesta koja posećuje, pokazuje vam mali gvir u njen bajkovito uređen devojački stan, pokazuje svoje jednostavne uradi sam projekte i piše stihove omiljenih pesama. Zato i ne čudi što je njen blog ubedljivo najčitaniji blog u Hrvatskoj i što su je mnogi uvrstili na razne spiskove najboljih svetskih blogova. Definitivno online mesto koje poseduje dušu.



DISTOPI



Tekst:
Teodora Kovrlija

POSLEDNJIH NEKOLIKO GODINA SVE ČEŠĆE MOŽEMO ČUTI REČ DISTOPIJA U OPISU NEKOG FILMA ILI KNJIGE. OVAJ PODŽANR NAUČNE FANTASTIKE NIJE NIKAKVA NOVOTARIJA, MEĐUTIM, S POPULARNOŠĆU BLOKBASTERA POPUT V FOR VENDETA, HUNGER GAMES, DIVERGENT ČINI SE DA SVI PRIČAJU O OVOM ŽANRU. FILMOVI SA DISTOPIJSKOM TEMATIKOM U POSLEDNJE VREME ZAUZIMAJU VISOKA MESTA NA BLAGAJNAMA, A KNJIGE SU BESTSELERI. IAKO ŽANR POSTOJI VEĆ DECENIJAMA, ČINI SE DA JE POSLEDNJIH GODINA DOŽIVEO SVOJU REINKARNACIJU. NAJBROJNIJA PUBLIKA SU ADOLESCENTI I MLADI LJUDI, ALI U PRINCIPU PRATE IH SVI ONI KOJI UŽIVAJU U AKCIJAMA I NAUČNOJ FANTASTICI.

UJA



PLEZIR

PO ČEMU JE ŽANR SPECIFIČAN?

Distopija je fikciono društvo koje predstavlja antitezu utopiji. Dok su u renesansi ljudi maštali o najboljem mogućem društvu i državi, a utopije bile izrazito popularne među misliocima, u XX i XXI veku ljudi su poželeli da upozore buduće naraštaje na sve one opasnosti koje ih čekaju iza ugla ukoliko prepuste da neke stvari prolaze bez njihove kontrole i uticaja.

Distopiju obično karakteriše ugnjetavajuća društvena kontrola kao kod autoritarnih ili totalitarnih vlada.

Tipična distopija se može najlakše opisati kao društvo u kome je puno stvari krenulo napako. Pitanja morala, socijalnih i ljudskih prava nisu na dnevnom redu, a svako kritičko mišljenje i ispoljavanje drugačijeg stava od stava većine nikako se ne preporučuje.

Pojedini teoretičari razlikuju dve vrste distopije. Klasične i moderne distopije. Kod klasičnih distopija u prvom planu su najčešće politička pitanja, vlade, politička uređenja poput totalitarizma, fašizma... Moderne distopije mnogo više govore o društvu i o tome kako su sve pomenute promene uticale na čoveka, o nedostatku slobode i cenzuri..

Za nastanak i popularnost modernih distopija postoji mnogo razloga i uzroka. Neki od mogućih su i stalni priliv loših vesti sa svih strana, bilo da je reč o prirodnim nepogodama, ekološkim pretnjama i katastrofama, pandemijama različitih bolesti, ratovima i drugim lošim vesti





DOK SU U RENESANSI LJUDI MAŠTALI O
NAJBOLJEM MOGUĆEM DRUŠTVU I DRŽAVI,
A UTOPIJE BILE IZRAZITO POPULARNE MEĐU
MISLIOCIMA, U XX I XXI VEKU LJUDI SU
POŽELELI DA UPOZORE BUDUĆE NARAŠTAJE
NA SVE ONE OPASNOSTI KOJE IH ČEKAJU IZA
UGLA UKOLIKO PREPUSTE DA NEKE STVARI
PROLAZE BEZ NJIHOVE KONTROLE I UTICAJA





**BIG BROTHER IS
WATCHING YOU**

ma. U današnjem globalnom društvu gotovo je nemoguće ostati izolovan i nezainteresovan za svet oko sebe. Vesti o prirodnim katastrofama upozoravaju nas da koliko god smo tehnoloski uznapredovali i dalje smo mali i nemoćni prema silama prirode. Više nas ne pogađaju samo lokalni problemi jer je danas svet mnogo bolje umrežen nego ikada ranije. S druge strane uviđamo da je tehnologija uzela svog danka i da je sve veći broj ljudi usamljen i isključen iz društva dok ima iluziju da u njenu učestvuje time što je prisutan na društvenim mrežama. Sve ove teme dotiču prosečnog konzumenta filmova i knjiga, pa autori koji odlučuju da pišu o distopijama igraju na tu loptu da će zainteresovati zabrinute ljude i ponuditi im svoju viziju neke moguće budućnosti. Pod uticajem svega pomenutog mogući crni scenario nam više zvuči kao realnost nego kao naučna fantastika.

Često se uzima da distopija zapravo govori o

današnjem društvu ali su problemi preuveličani kako bismo imali iluziju da svet u kome danas živimo i nije toliko loš ili nepodnošljiv. Distopije prikazuju savremene probleme smeštene u neki budući ili alternativni univerzum gde dobijaju na intenzitetu. Autori distopija često žele da kritikuju današnji poredak i da zaobilaznim putem podstaknu ljude na delovanje koje će sprečiti najcrnji scenario.

U takvom svetu ljudi žive u bednim uslovima, na ivici egzistencije, pod konstantnom državnom represijom, ratnim stanjem, nasiljem, zagađenjima, zarazom koja se širi gradovima i opštom depresijom ljudi koji u njima žive.

U distopiji najveća opasnost vreba od totalitarne vlade i vladajuće klase koja primorava sve učesnike u društvu da joj se bespogovorno pokoravaju.

Nedavno sam čitala tekst o ljudima koji su nakon finansijske krize u Americi ostali bez posla, prihoda i svoje imovine budući da su im banke i osiguravajuća društva oduzela kuće kada više nisu imali novca za otplaćivanje rata, pa su danas ti ljudi gotovo nevidljivi sistemu. Oni žive kao beskućnici, žive u privremenim kampovima, napuštenim predelima, a najčešće u kanalizacionim cevima. Ono što je najstrašnije je to da se to dešava danas u 21. veku i to u jednoj od najprosperitetnijih zemalja sveta, zemlji koja je poznata po idealu koji se zove „Američki san“. Procenjuje se da u pomenutim tunelima živi i po nekoliko hiljada ljudi. Među ljudima koji su ostali bez svega, puno je i dece i novorođenčadi. O njihovim problemima su mediji izveštavali dok su bili „sveža“ vest, međutim danas kada je Američka ekonomija počele da se opo



DISTOPIJE PRIKAZUJU SAVREMENE PROBLEME
SMEŠTENE U NEKI BUDUĆI ILI ALTERNATIVNI
UNIVERZUM GDE DOBIJAJU NA INTENZITETU

ravlja o njima gotovo da niko i ne priča. Ove grupe ljudi žive po nekim svojim pravilima, poput malih plemenskih zajednica, a hrane se ostacima sa smeća i iz restorana. Najviše zabrinjava to što se čini da su oni za državu, organizacije za zaštitu ljudskih prava i humanitarce evidentno nevidljivi. To me je navelo na razmišljanje da smo izgleda otupeli na ljudsku nesreću i probleme. Kada čujem ovakve stvari ne mogu a da ne pomislim kako neke distopijske budućnosti veoma podsećaju na nečije stvarnosti.

Ovo su takođe teme kojima se distopije, usputno, vrlo često bave.

Distopijski romani često imaju za cilj da nam pomognu da bolje razumemo svet oko sebe i poigravaju se sa našim najdubljim strahovima.

Neke od najpoznatijih distopija pokazale su se kao uspešne u svojim predviđanjima. Jedna od najpoznatijih je svakako Orvelova knjiga „1984.“ po kojoj je kasnije snimljen i popularan film. Interesantno je da je Orvel ovu knjigu pisao daleke 1949. i da je do savršenstva precizno opisao društvo „Velikog brata“, tj. vlade koja je u stanju pripravnosti i konstantno nadgleda svoje građane. Danas se gradovi poput Londona izdvajaju po enormnom broju kamera kojima je praktično pokriven čitav grad. Ironija je da se ljudi danas sami prijavljuju u slične tv formate kako bi bili učesnici u sličnim eksperimentima i takmiče se u tome ko će dalje otići u prodavanju svoje intime.

Jedna takodje veoma popularna, klasična distopija iz prošlog veka je filmsko ostvarenje „Metropolis“. Za ovaj film se veruje da je poslu-

ZA PREPOZNAVANJE DISTOPIJSKOG ROMANA ILI FILMA JE POTREBNO POZNAVATI OSNOVNE KARAKTERISTIKE ŽANRA:

- postapokaliptična budućnost koja je zadesila planetu nakon neke velike nuklearne katastrofe, svetskog rata, prirodne katastrofe..
- represija, totalitarizam
- uniformisanost (ljudi su obučeni istovetno ili shodno klasi kojoj pripadaju, odeća je siva, neupadljiva, sumorna)
- potpuna kontrola
- glavni lik koji poseduje sve one kvalitete o kojima drugi samo maštaju, a pre svega veliku hrabrost da se otisne u nepoznato i pokuša da sruši sistem
- ljubavna priča je najčeće u drugom planu budućnosti je heroj usredsređen na spašavanje čovečanstva, a česti su ljubavni trouglovi
- uloga medijatora (u Matrixu, Metropolisu...)

žio kao inspiracija mnogim kasnijim autorima. Metropolis je snimljen 1927. i smatra se prvim distopijskim filmom. Reditelj filma je Fritz Lang koji je dobio brojne pohvale, a interesantno je da je njime bio oduševljen Adolf Hitler. Za njega je rekao da je čovek koji ima izvrstan potencijal za stvaranje nacističkih filmova. Filmu su godinama pripisivane fašističke, komunističke i hrišćanske konotacije.

Prvim distopijskim romanom bi se mogao nazvati Žil Vernov „Begum's Fortune“ (1879), a najpoznatije distopije su „Mi“ Jevgenija Zamjatina (1921), „Vrli novi svet“ Aldousa Hikslija (1931), „1984“ Džordža Orvela (1949).

Među brojnim distopijskim filmovima po svom kvalitetu se izdvajaju A Clockwork Orange, The Matrix, Blade Runner, V for Vendetta, Equilibrium, The Island ...

Danas su popularne moderne distopije poput Igara gladi, Divergentni..



V FOR VENDETA

THE DIVERGENT



MATRIX



Muzika

THE BEST

THE BEATLES



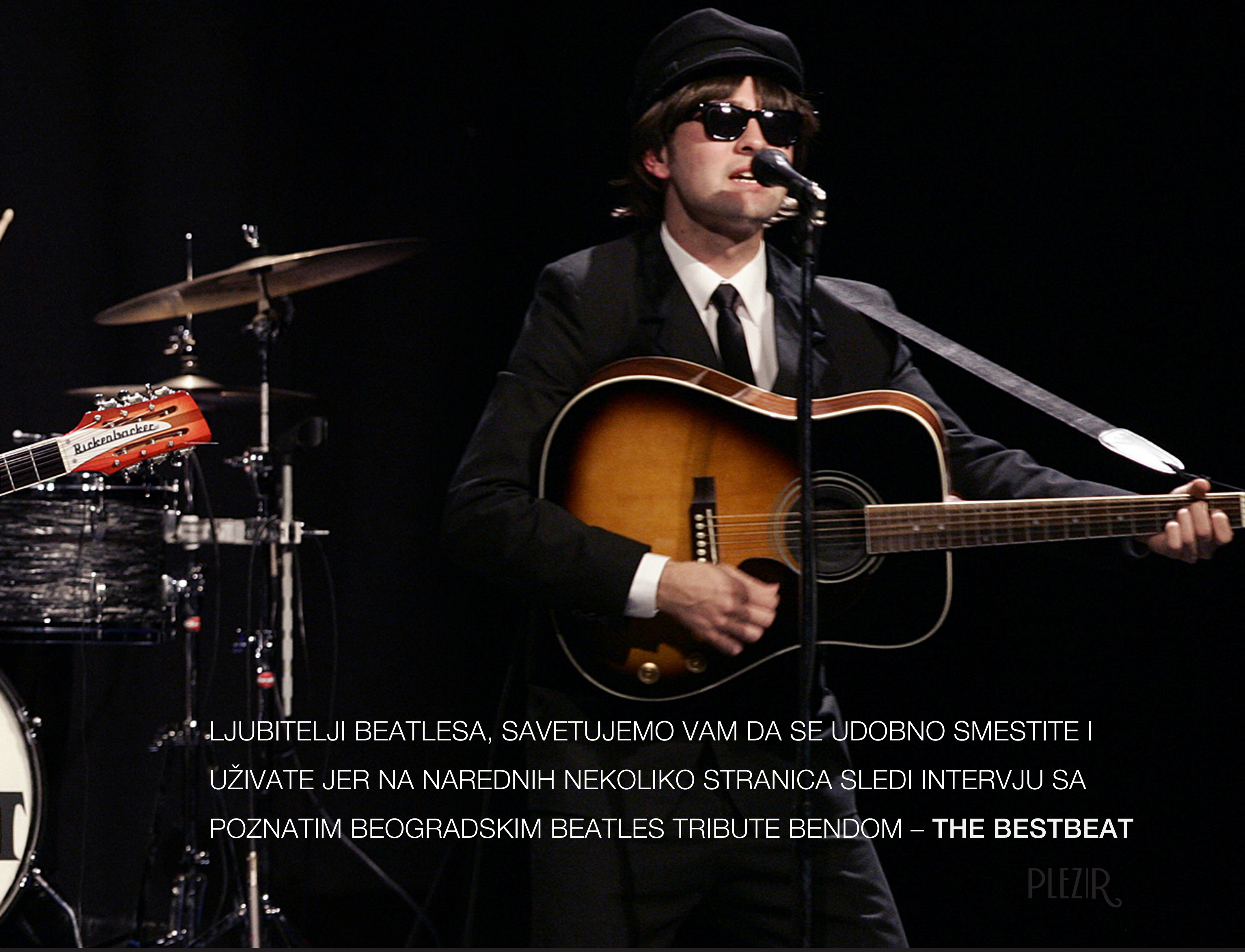
BEAT

TRIBUTE BAND



Intervju:
Minja Cvetković

Fotografije:
The Bestbeat



LJUBITELJI BEATLESA, SAVETUJEMO VAM DA SE UDOBNO SMESTITE I
UŽIVATE JER NA NAREDNIH NEKOLIKO STRANICA SLEDI INTERVJU SA
POZNATIM BEOGRADSKIM BEATLES TRIBUTE BENDOM – **THE BESTBEAT**

PLEZIR



PRE SVEGA, VELIKI POZDRAV MOMCI, HVALA ŠTO STE UGRABILI VREMENA ZA OVAJ INTERVJU. DA LI BISTE ZA POČETAK MOGLI DA SE PREDSTAVITE ČITAOCIMA PLEZIR MAGAZINA KOJI DO SADA NISU IMALI PRILIKE DA SE UPOZNAJU SA THE BESTBEAT – THE BEATLES TRIBUTE BENDOM?

Dobar dan čitaocima magazina Plezir. Mi smo the Bestbeat, bend koji svira muziku Beatlesa. Nastali smo u Beogradu 2005. godine, a sadašnju postavu benda čine: Vladimir Banovčanin – Bada (kao John Lennon), Damjan Dašić – Damjani (kao Paul McCartney), Marko Čalić – Čaki (kao George Harrison), Vitomir Milićević

–Vića (kao Ringo Starr), Dejan Tomović – Tomke (peti Bitls, klavijature i udaraljke) i Ivan Kadelberg – Ivo (ton majstor).

ONO ŠTO VI PUBLICI PRUŽATE NIJE SAMO MUZIČKI, VEĆ I VIZUELNI UGOĐAJ I VRAĆANJE KROZ VREME. KOLIKO VAM JE TEŠKO BILO DA, ŽARGONSKI REČENO, SKINETE POKRETE BEATLESA, NJHOVU MIMIKU, TONALITET I SLIČNE STVARI?

Proveli smo dosta vremena uz koncertne i TV snimke, skidajući pokrete i stil sviranja. Imali smo ideju da, ako gledate koncert sa polovine sale i ne vidite baš jasno naša lica, steknete



PROVELI SMO DOSTA VREMENA UZ KONCERTNE I TV SNIMKE,
SKIDAJUĆI POKRETE I STIL SVIRANJA. IMALI SMO IDEJU DA,
AKO GLEDATE KONCERT SA POLOVINE SALE I NE VIDITE BAŠ
JASNO NAŠA LICA, STEKNETE
UTISAK DA PRISUSTVUJETE KONCERTU ORIGINALA

Muzika



NAJVEĆI DEO KOSTIMA U KOJIMA NASTUPAMO SU SAŠILI KROJAČI NARODNOG POZORIŠTA I VEOMA SMO IM ZAHVALNI NA PRECIZNOSTI I POSVEĆENOSTI DETALJU. DOSTA VREMENA SMO PROVELI U ANALIZIRANJU KRAGNI, ODABIRU POZAMANTERIJE, ŠIRINI NOGAVICA I OSTALIM, NAIZGLED, MANJE BITNIM STVARIMA, ALI KOD TRIBUTE BENDA DETALJI SU BITNA STVAR

utisak da prisustvujete koncertu originala. U tome su nam dosta pomogle kritike i sugestije prijatelja iz publike. Da bi ceo vizuelni doživljaj bio potpun iako sam desnoruk, bas gitaru sam naučio da sviram levom rukom, kao Macca. Kada, recimo, Ćaki i ja pogledamo Badu na drugoj strani scene, često nam se učini da je John zaista sa nama. Bitno je i da se ne preigrate, tada već nastaje parodija, a to nam nije ideja. Sve pesme sviramo u originalnim aranžmanima i tonalitetima i posle nekoliko hiljada ponavljanja, mogu vam reći da postaje prilično jednostavno.

KADA SMO VEĆ KOD VIZUELNOG UTISKA, KOLIKO VAM JE BILO TEŠKO DA NAĐETE KOSTIME I NA KOJE SVE NAČINE DOLAZITE DO NJIH?

Kostimi u kojima nastupamo pripadaju različitim fazama kroz koje su Bube tokom karijere prolazile. Ako sviramo pesme iz '64-te, onda nosimo odela u kojima su nastupali kod Ed Sulli-

van-a, ako je u pitanju '65 to su Shea stadium kostimi, a kada prošetamo kroz pesme sa albuma iz '67-me, onda smo u uniformama sa omota Sgt. Pepper i tako redom. Najveći deo kostima u kojima nastupamo su sašili krojači Narodnog pozorišta i veoma smo im zahvalni na preciznosti i posvećenosti detalju. Dosta vremena smo proveli u analiziranju kragni, odabiru pozamanterije, širini nogavica i ostalim, naizgled, manje bitnim stvarima, ali kod tribute benda detalji su bitna stvar. Možda se baš svaki šav ne vidi iz publike, ali nama taj trud veoma znači.

MISLIM DA OVAKAV INTERVJU NE MOŽE DA PROĐE BEZ STANDARDNOG PITANJA, A TO JE KOJI VAM JE OMILJENI ALBUM BEATLESA?

Svako od nas ima svoj omiljeni album, ali čini mi se da se i to menja kako prolazi vreme. Uglavom se pominju Rubber Soul, Revolver i Abbey Road. Da smo trenutno na okupu, neko bi sigurno dobacio nešto poput: „A Beli album, šta s tim?“. Često na probama razgovaramo o

kompoziciji, aranžmanima, vokalima, tehnikama snimanja koje su primenjivali i tu se stalno otkrivaju neka nova mesta koja čine određeni album interesantnijim u određenom periodu. Beatlesi su svetlosnom brzinom menjali svoj zvuk i dali su smisao onome što je muzička sloboda, kada govorimo o modernoj muzici.

KOJI BISTE PERIOD BEATLESA IZDVOJILI KAO ONAJ KOJI VAM NAJVIŠE LEŽI ZA IZVOĐENJE, U KOM NAROČITO UŽIVATE?

Mi izvodimo pesme iz celokupnog repertoara Beatlesa i do sada smo shvatili koje su pesme neizostavne, kao na primer She loves you, Twist and shout, A hard day's night, Hey Jude... Kod Beatlesa je fenomenalno to što, uz navedenih par, u dahu možete da nabrojite još barem trideset neizostavnih i eto vam repertora za koncert. Uživamo podjednako u svakoj pesmi koju sviramo i uvek nam je bitno da to što izvodimo prija publici. Kada je publika dobro raspoložena naš posao je uživanje – čist plezir, da tako kažem. Zamislite da se pred par hiljada ljudi, recimo negde u Francuskoj, nalazite u ulozi Beatlesa, da cela hala peva sa vama i uživa u svakom gestu i noti koju izvodite. Za mene lično, to su najlepši trenuci na sceni koje možete imati.

DA MORATE DA BIRATE SAMO JEDNU LOKACIJU NA KOJOJ BISTE PONOVI KONSERT BEATLESA, DA LI BISTE IZABRALI APPLE KROV ILI CAVERN KLUB I ZAŠTO?

Izgleda da će izbor pasti na Cavern club. Ove godine smo pozvani da učestvujemo na najvećem internacionalnom Beatles festivalu

LJUDI KOJI VOLE BEATLESE SU ISTA VRSTA, SVUGDE NA SVETU, PREPOZNAJU SE I MI SMO DEO TE EKIPE. BILO JE MNOGO DOBRIH KONCERATA I HVALA SVIMA KOJI SU PEVALI SA NAMA I PRAVILI BUKU IZMEĐU PESAMA. THANK YOU ALL!!!





– Beatles week, koji se održava u Liverpool-u od 20. do 26. avgusta ove godine. U Cavernu Club-u ćemo odsvirati pet-šest koncerata, u Cavern Pub-u, koji je novije mesto, preko puta Cavern club-a (Paul je pre nekoliko godina tamo imao koncert) takodje pet-šest nastupa i dva nastupa na scenama van Mathew street-a. Vrlo smo srećni što ćemo posetiti mesto odakle je sve krenulo. Između ostalog, ideja o osnivanju benda je nastala kada smo na TV-u videli dokumentarni film o festivalu i Beatles tribute band-ovima. Sa nekim od tih bendova smo se našli na stranama jednog od najtiražnijih američkih časopisa – Newsweek magazina, u izdanju posvećenom pedesetogodišnjici izdavanja singla Love me do.

KOJA SU VAM NAJDRAŽA MESTA NA KOJIMA STE DO SADA NASTUPALI I ČIJU BISTE PUBLIKU IZDOJILI KAO NAJBOLJU?

Do sada smo imali mnogo nastupa, u različitim zemljama, salama, klubovima, pozorištima, sportskim halama, na gradskim trgovima, festivalima...Gde god da smo svirali, ako publika voli i poznaje pesme, naš posao je, kao što sam rekao, uživanje.

Oni, koje ovaj vid zabave ne dotiče, brzo se razbeže. Ljudi koji vole Beatlese su ista vrsta, svugde na svetu, prepoznaju se i mi smo deo te ekipe. Bilo je mnogo dobrih koncerata i hvala svima koji su pevali sa nama i pravili buku između pesama. Thank you all!!!

KADA SU TOKOM JEDNOG INTERVJUA UPITALI DŽON LENONA DA LI SE PLAŠI KADA PUBLIKA VRIŠTI NA NJEGA, ON JE ODGOVORIO DA SE PLAŠI VIŠE U DALASU NEGO NA DRUGIM



**MESTIMA. PA, DA LI JE VAS UPLAŠILA
POPULARNOST KOJU STE STEKLI, DA LI STE
OČEKIVALI UOPŠTE TAKO NEŠTO NA SAMOM
POČETKU KARIJERE?**

U Dallas nas još nisu zvali, ako nas pozovu – plašićemo se! (never break a character!)

Što se popularnosti tiče, iskreno, mi to nešto i ne osećamo kao popularnost, niti čeznemo za tim. Nama su najbitniji dobro sviranje i pevanje (a time nikada nismo skroz zadovoljni), profesionalan pristup svim drugim aspektima rada ovakvog benda i iznad svega motiv da nastavimo da sa određenim dignitetom čuvamo muziku liverpulske četvorke. Pojam poznatih je danas rezervisan za neke osobe o kojima ne bih da govorim, jer godinama unazad ne posedujem TV i ne čitam štampu (osim Zabavnika). Znam samo da ovo što radimo ima smisla jedino ako postoje ljudi koji žele da nas slušaju, a sreća je što ih ima mnogo i što mi pridobijamo novu publiku. Često na koncerte dolaze roditelji sa decom koja nauče prve Beatles hitove slušajući nas uživo.

**ČIJI SVE RAD CENITE I VOLITE DA SLUŠATE
PORED BEATLESA?**

Tu je veliki broj prethodnika i savremenika Beatlesa – Buddy Holly, Elvis Presley, Chuck



Berry, Little Richard, Jerry Lee Lewis, Eddie Cochran, Carl Perkins, Phill Spector, Motown zvuk, the Hollies, the Kinks, naravno uvek i apsolutno, the Rolling Stones, The Small Faces, Badfinger, Cream, Hendrix, Deep Purple, Led Zeppelin, Black Sabbath. Volimo i ELO, Tom Petty-a, Big Star, Queen, Oasis, Blur, Abba, Nirvanu, Johnny Thunders, Sex Pistols, Guns'n'Roses, Soundgarden, Metallica, Lou Reed-a, David Bowie, Iggy Pop, Motorhead, Ramones, The Clash, Muse, Wilco, The Mavericks, Pink Floyd, The Hives. Nekad se ode i na koncert Slayer-a, Tom Araya je počeo da sluša Beatlese uz All my love. Sve u svemu – Rock'n'Roll and freedom!



VAŠI UTISCI SA SNIMANJA FILMA O RADIVOJU KORAĆU U KOME STE, NARAVNO, GLUMILI BEATLESE?

To je velika čast i lepo iskustvo. Korać je doneo prvu ploču Beatlesa na radio Beograd i gledao ih je uživo u Hamburgu. Bio je jedinstvena ličnost, vanserijski sportista i intelektualac. Takvih ljudi se treba sećati, jer su retki i dragoceni. Biti na velikom platnu u filmu koji govori o njegovom životu je izuzetna čast i jako smo ponosni na taj detalj iz naše karijere.

PRE NEGO ŠTO ZAPOČNEM UVOD U SLEDEĆE PITANJE, MORAM DA NAPRAVIM KRATKI UVOD U UVOD I DA KAŽEM DA SU MENI BEATLESI BILI NEPREVAZIĐENI KADA JE U PITANJU

KOMUNIKACIJA SA NOVINARIMA, PA ZATO MORAM PONOVO DA SE OSVRNEM NA JEDNU ANEGDOTU. NAIME, PITALA JE JEDNOM PRILIKOM JEDNA, VEROVATNO MLADA I ENTUZIJASTIČNA NOVINARKA, ČLANOVE BEATLESA DA LI IM JE TO PRAVA KOSA, NA ŠTA JOJ JE DŽORDŽ ODGOVORIO: „JESTE, A VAŠA?“. TAKO I JA PITAM VAS, DA LI JE VAŠA KOSA PRAVA ILI SAMO DEO NASTUPA?

Prava, pravcata, od prirodne kose. Uvek je nosimo sa sobom.

I ZA KRAJ, PLANIRATE LI DA ZAPOSLETE NEKOGA ZA ULOGU YOKO U SKORIJE VREME?

Ako pojava takve ličnosti na sceni treba da najavi naš skori kraj, definitivno ćemo to mesto ostaviti nepopunjeno do daljnjeg.

Svejedno, volimo Yoko, peace and love!

OZBILJNI
taktovi
ZA
odlično
RASPOLOŽENJE



Intervju i fotografije:
Marija Bokić

Danilo Anđelković je profesor violine koji je nakon dugog „lutanja” odabrao da bude ulični svirač i u ovom poslu se u potpunosti pronašao. Jedan je od predvodnika petici-je kojom je početkom 2013. godine izvo-jevan regulisan status uličnih zabavljača u Beogradu. Kao neko ko je odrastao uz klasičnu muziku i vrlo rano razvio ljubav prema istoj, Danilov cilj je da je pribli-ži svojim sugrađanima jer veruje da su i te kako željni dobre klasike i umeju da prepoznaju i cene ozbiljnu muziku. U želji da saznamo nešto više o ovom talentovanom mladom gos-podinu porazgovarali smo s njim o njegovim iskustvima kao uličnog svirača, stavovima i snovima.





OD KADA KOD TEBE POSTOJI LJUBAV PREMA MUZICI, ODNOSNO KADA SI SHVATIO DA JE TO ONO ČIME ŽELIŠ DA SE BAVIŠ?

Hm, ljubav prema muzici...Moja majka je završila srednju muzičku školu i bila je dobar učenik. Upisala je i fakultet ali se predomislila u poslednjem trenutku, u toku leta i otišla na sociologiju. Tako da ona je, eto, školovana i čak je i radila malo u muzičkim školama, odnosno, predavala je klavir u nižoj muzičkoj školi. Ona, inače, ima jako zanimljivo poreklo - moj praded po majci, Danilo Janković, bio je veterinar u ono vreme, a pre Prvog svetskog rata je studirao u Francuskoj, bio je stipendista vlade Srbije. Bio je pesnik i svirao je violinu. Baš sada, skoro, objavili smo knjigu Danilovih pesama. Moj otac je jako talentovan za muziku, možda smo sluh i muzikalnost sestra i ja nasledili od njega.. I uopšte, neka atmosfera u našoj porodici je bila takva da se negovala klasika. To je bio uticaj moje majke, a otac je bio taj koji je to rado prihvatio jer je i sam imao sklonost i potrebu za klasičnom muzikom pa je po ceo dan slušao one longplay-ke. Tako da to je neka, da kažem, duža porodična tradicija. Majka je verovatno u kuću donela muziku, a otac prihvatio i pronašao se u tome i on je u stvari zaslužan što se to toliko slušalo koliko se slušalo. Tako da je meni ozbiljna muzika duboko ušla pod kožu. To je moja najznačajnija škola i moj najznačajniji izvor ljubavi prema muzici. Uticaj škole je samo delimičan, dok je uticaj porodice, uticaj kuće mnogo značajniji.





ZAŠTO SI ODABRAO BAŠ VIOLINU?

Zašto sam hteo violinu, sad stvarno ne mogu da se setim, ali upisao sam violinu, a moja godinu dana mlađa sestra, dve godine nakon mene je upisala klavir. Moj praded, kog sam već pomenuto, svirao je violinu i ja sada sviram na njegovoj violini. Njegovo ime nosim i njegovu violinu sviram. Na njoj piše 1905. godina, Karl Kiendl, napravljeno u Vienni. A ja sam još kao dete znao da moram da sviram violinu. To je nekako bio neki osnovni input kod mene. Od violine kao da nisam mogao da pobegnem, ja sam u dubini duše osećao da moram da sviram i da ako ne sviram, ako radim bilo šta drugo, osećao bih se neispunjeno. Kao da me grize savest, kao da sam pobegao od zadatka, kao... Znao onu priču o proroku Joni koji nije otišao u grad gde ga je Bog poslao, već u neki drugi grad, samo da pobegne od svog zadatka. Onda ga je pojela neka velika riba, pa se pokajao. Tako sam i ja lutao. Svakakvim nekim tričarijama sam se bavio i gubio vreme. Bio sam nošen nekim talasom ideja da nije dobro studirati, a što je bila posledica slušanja muzike perioda baroka, klasicizma i romantizma. Za mene je neka modernija muzika bila potpuno neprihvatljiva, pa i sada mi nije bliska. Mislim na muziku 20. veka recimo, kao na primer ekspresionizam, i za mene je bilo nepodnošljivo da upošte tako nešto sviram i da dođem u dodir sa takvom muzikom, iako to spada u umetničku muziku. Moja ideja je bila kako, ako budem išao u školu, ako budem išao na fakultet, ja ću morati da sviram te neke ružne stvari i time ću uprljati svoju dušu. Dosta fanatičnih ideja sam imao. I veoma velike pauze sam pravio, kako između niže i srednje muzičke škole, tako i između srednje škole i fakulteta. Lutao sam i tražio se. Pominjem te pauze i lutanja samo da bih potencirao koliko je meni ta ideja





da treba da sviram violinu bila usađena duboko da ja nisam od toga mogao da pobegnem, da su me i savest, ali i osećanja, vukla ka violini. Zapravo bilo je samo dovoljno da negde čujem neku dobru kompoziciju i da se jako motivišem. Konkretno posle dve i po godine pauze nakon niže škole, u međuvremenu upisao 1 razred neke elektrotehničke, a na pola godine je bio onaj novogodišnji koncert Stefana Milenkovića. On je svirao u Sava Centru i ja sam se oduševio i rekao ozbiljno – „Ja sada sviram i vi ćete videti da ću nastaviti!“. Imao sam puno sreće da su životne okolnosti bile takve da i pored tolikog odustajanja, da mi sve to bude i dalje dostupno i blisko. I imao sam sreće da je majka imala volje da me vodi u muzičku školu kao dete. I mene i sestru, to je bilo jako puno napora. Ne znam, ja sam već pod stresom od ideje da ću to raditi sa svojom decom (smeh).

POMENUO SI DA TI JE ODUVEK BILO BITNO DA SVIRAŠ ONO ŠTO TI ŽELIŠ. DA LI JE TO IMALO UTICAJA NA ODABIR PROFESIJE ULIČNOG SVIRAČA I NAPUŠTANJE DOTADAŠNJEG POSLA?

Da, moguće da ja u stvari, između ostalog, verovatno imam i problem sa autoritetima jer imam strašnu potrebu da radim samo ono što ja volim, samo ono u čemu nalazim neki dublji smisao i lepotu. Mogao bih da sledim nekoga ko je stvarno poseban, dalekovid u duhovnom, etičkom i poslovnom smislu, mogao bih da sledim nekoga ko je izuzetan. Ali da se uklopim u neki sistem kao što je orkestar ili škola, ili pak da radim negde za nekog ono što mi se kaže, to je za mene vrlo teško prihvatljivo. Tako da opet imam puno sreće da sam pronašao posao koji mi odgovara, koji upotrebljava najveći spektar mojih sposobnosti. Ja ovde nisam samo muzičar, ja sam ovde i zabavljač, ja sam

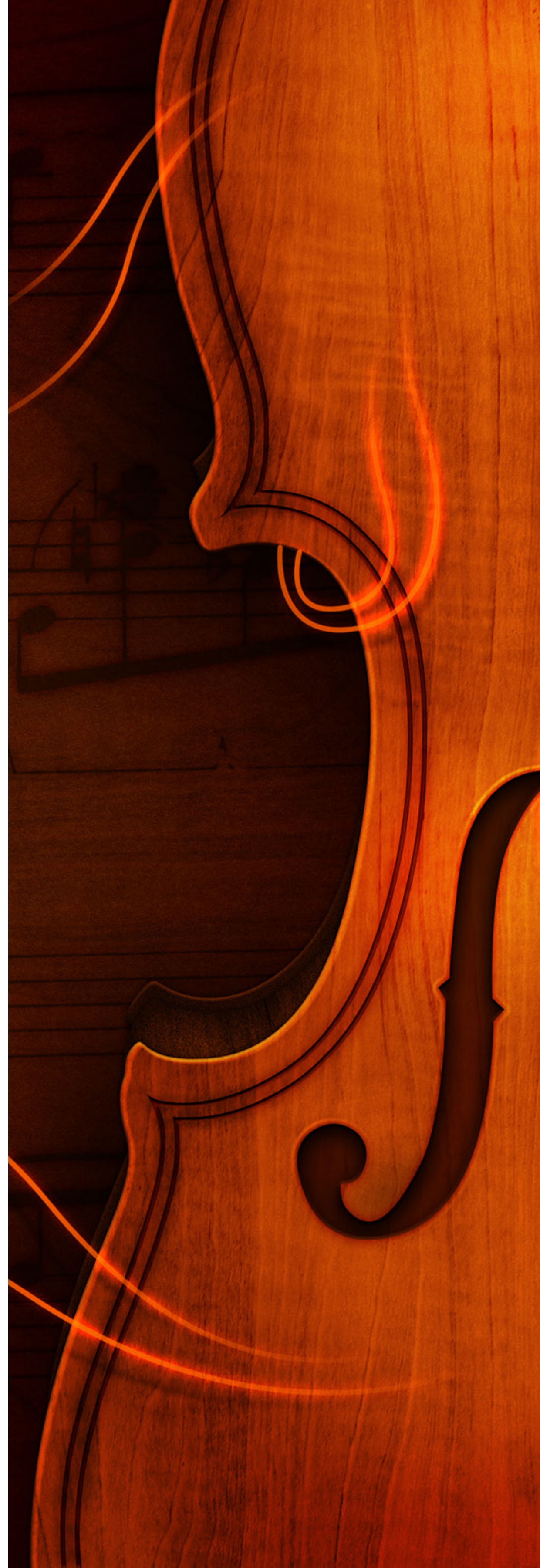
ovde neko ko komunicira s ljudima, neko ko koristi i fizički izgled i šarm, smisao za glumu možda... Puno puno mojih sposobnosti ovaj posao upravo koristi. Takođe i imam smisla za preduzetništvo. Mislim da se prilično uspešno nosim i sa sopstvenim brendiranjem i “prodajom”. Tako da, ovo je posao gde se pronalazim. I konačno, da odgovorim na konkretno pitanje, mogu da sviram ono što volim i to čak onako kako ja volim.

DA LI JE TAČNO DA TI NIKO NIJE NADENUO NADIMAK, ALI DA SI SAM SEBE NAZVAO "CVRČAK"?

U stvari, nije istina da sam sam sebi nadenuo. Kasnije su me prijatelji, koji su mi taj nadimak dali još davno, podsetili da sam to pogrešno rekao. I onda sam se setio da mi je i jedna prijateljica u Italiji dala jedno identično ime, a to je Danilo Grillo. To se rimuje fino, a znači na italijanskom Danilo Cvrčak (smeh). Ja se u stvari pronalazim u ulozi cvrčka jer je cvrčak neko ko svira, ne zato što mu je to posao, nego zato što mu je to svojstvo. On je takav, on je to! I u godinama kada sam pravio pauze, četiri godine posle srednje škole na primer, stalno bih nešto pevušio, zviždukao i najčešće ono što zviždućem komponujem tog trenutka. Imam smisla i za komponovanje.

DA LI IMAŠ NEKE SVOJE KOMPOZICIJE?

Nemam. Ne stavljam na papir. Imam ideje i generalno u životu imam dobre ideje, ali sam sa razradom slab (smeh). Da biste nešto napravili morate da imate i dobru ideju ali i disciplinu da to razradite tako da sam ja dobar da budem neko ko nabacuje ideje, neko ko osmišljava, ali ne i neko ko radi i razrađuje.



DA LI TE LJUDI MOGU ČUTI U JOŠ NEKOM GRADU SEM BEOGRADA I U KOJIM GRADOVIMA SI DO SADA NASTUPAO?

Da naravno, putujem često, ali ono što je deo mog posla je i da nikome ne moram da održim reč gde ću biti, kada ću doći, gde ću svirati. Sasvim sam slobodan u tome da planiram vreme, putovanja i ostalo nezavisno od bilo kakve kompanije, organizacije i društva. Nikom ne obećavam da ću doći negde, potpuno sam sam i slobodan. Ne mogu, samim tim, ni da kažem da me neko može čuti negde jer ne volim ništa da obećam. Ali u principu, do sada sam se oprobao da sviram u nekih, trideset i nešto, možda trideset i pet gradova. Krajnje tačke su bile Beograd, Geteborg, Dizeldorf, Nica i Prag. Znači u okviru tog petougla (smeh). Uglavnom je to Italija, sever Italije, od Trsta do Đenove, Torino, Aosta, Riva Del Garda, Trento, Bolcano.. pa i mala mesta od po hiljadu do tri hiljade stanovnika.

DA LI SE RAZLIKUJU REAKCIJE LJUDI OVDE I U INOSTRANSTVU?

Ne vidim neku značajnu razliku jer naša publika je stvarno na nivou i rekao bih da podjednako prepoznaju ozbiljnu muziku i podjednako ozbiljnu muziku cene više nego neku drugu vrstu muzike. Ono što je tipično za Evropu jeste da se manje voli džez nego u Americi, naravno. Imam par nekih džez standarda pa sam i to testirao. Ali uopšte ne mogu da kažem da se razlikuju i to je ono što je iznenađenje u odgovoru na ovo pitanje. Mi mislimo da je naša zemlja zaostala i da su ljudi nekulturni, ali postoji ozbiljna razlika između onoga što jeste kulturni





nivo našeg stanovništva i onoga što se ističe u medijima, onoga što najviše bode oči. I svi smo pod utiskom da naši ljudi nešto vole ili ne vole na osnovu toga šta je tu u prvom planu u medijima. Ali to je samo jedna, rekao bih, iluzija. Mediji su krivi za to. Premalo odgovornosti imaju za ono što rade, a mi verujemo kako je ono što nam plasiraju zaista ono što jeste relevantno i verujemo da su mediji odabrali ono što je najbitnije da nam kažu danas. Ali to je jedan od načina laganja, a to je da u prvi plan stavite ono što je manje bitno. Jedan od načina obmanjivanja, kao kod mađioničarskog trika.

ŠTA BI NAVEO KAO NAJBOLJE STRANE SVOG POSLA I DA LI POSTOJI NEŠTO STO TI TEŽE PADA?

Ono što je najbolje jeste u prvom redu mogućnost da budem najbližije povezan sa ljudima, sa građanima, mogućnost da se nađem na najlepšim mestima, a to je u svakom gradu u koji dođem stari deo grada i danas je taj stari deo grada u svakom gradu - centar. Predivno je naći se tu, imati publiku. Za jednog muzičara i uopšte umetnika, imati publiku je ono što je značajno i mislim da su umetnici generalno jako frustrirani što nemaju dovoljno publike ili barem ne onoliko koliko bi to bilo prirodno. Jer prirodno je za umetnika da podeli svoj rad, da se podeli sa publikom. A to stalno zavisi od nekih para, od neke organizacije, od neke politike - to je strašno! Sem onih koji stvarno sviraju i nastupaju, putuju, vežbaju, menjaju repertoar, ostali ne rade ono što im je posao, ono što su maštali da rade dok su studirali. Moj posao meni to pruža, tako da to je ono što mi je stvarno veliki oslonac i u čemu mi duša nalazi zadovoljstvo.



E sad ne znam, nešto negativno... Nemam ništa negativno da kazem (smeh). Ovo je posao u kome nema nikakvih papira, nema vođenja dnevnika kao u školi. Sve ono što nije usko povezano sa poslom, sa samom suštinom posla, je svedeno na minimum. Možda prebrojavanje para (smeh). Slaganje para je možda zanimljivo nekome ko to prvi put radi, ali ako svakog dana sat vremena treba da slažete neku gomilu sitnog novca, metalnog u inostranstvu ili papirnog u Srbiji, pa još bude i poguzvan dosta... To je jedini deo posla koji bih voleo da preskočim i koji gledam da prebacim na nekog drugog, recimo na mamu ili devojku (smeh).

DA LI POSTOJI NEKA KOMPOZICIJA NA KOJU LJUDI POSEBNO DOBRO REAGUJU ILI NEKA KOJU TI BAŠ VOLIŠ DA IZVODIS I U KOJOJ UŽIVAŠ?

Najdraža mi je kompozicija koju sam poslednju stavio u repertoar, jer ono što sviram je repertoar od nekih dva, dva i po sata muzike i to može da dosadi. Baš zato mi je ona poslednja kompozicija koju stavim u repertoar najdraža i imam volju da je sviram jer je nisam istrošio, nije mi dosadila. Sada su to recimo Paganinijev "Cantabile" i Sarasateova "Introdukcija i tarantela".

PRE NEKOG VREMENA DOGODILO SE DA STE TI I OPERSKI PEVAČ NENAD ČIČA ZAJEDNO NASTUPILI U KNEZ MIHAILOVOJ ULICI I TOM PRILIKIM ODUŠEVILI PROLAZNIKE, PA SE ČAK I SNIMAK TOG DOGAĐAJA PROŠIRIO INTERNETOM. DA LI JE Taj NASTUP BIO ISPLANIRAN ILI SE DOGODIO SPONTANO I KOLIKO SI I SAM BIO IZNENAĐEN TIME?



Nisam bio mnogo iznenađen jer tako nešto uvek priželjkujem, očekujem, a i događa se s vremena na vreme. Ipak, to je za mene bilo nešto posebno jer volim da indukujem reakcije, događaje. Evo danas su recimo dva para zaplesala, pa su onda žene bile najupornije te su jedna sa drugom nastavile da plešu i prepustile se igri i muzici. To je nešto što je značajno za grad. Takve situacije su kao za mustru, za seme. Zar nije najljepši grad na čijim se ulicama svira, igra, peva? Tako da, ako inspirišem pevača da zapeva, jer sam napravio atmosferu koja ga je ponela, ili ako inspirišem ljude da zaigraju, ili ako inspirišem neko dete da svira violinu ili ljude da slušaju ozbiljnu muziku, onda sam ostvario i neki deo svoje misije. A ta konkretna situacija, pa imao sam malu tremu. Jer ipak se broj okupljenih za tili čas popeo sa možda stotinak ili nešto manje od sto ljudi na sigurno preko tri stotine. To je stvarno bio događaj i ono što je posebno lepo jeste što je neiscenirano, neisplanirano i neočekivano. Taj flesh mob

je veoma privlačan događaj. To je vrsta performansa kada jedna grupa pevača, svirača ili glumaca izvede performans na javnom mestu ali odglumi kao da su spontano zaigrali, oduševili se i udružili. Umetnici uživaju da isceniraju taj flash mob jer u sebi nose snagu da okupe publiku oko jedne ideje. Takva situacija kao da nam potvrđuje nešto u šta u dubini duše želimo da verujemo, a nikada o tome nismo ni razmišljali ili priznali sebi, a to je da mi osećamo da smo svi mi ljudi povezani, da smo svi braća, da smo svi zajedno, na neki način, iako smo jako razjedinjeni i otuđeni jedni od drugih. I takva situacija nam ohrabri tu veru, da postoji nešto među nama i da je moguće da se ljudi bez straha, stida, bez razmišljanja, nošeni osećanjima udruže, zapevaju, zaigraju, nešto odglume, nešto preduzmu. To je nešto najbolje što u društvu može da se desi. Kad se ljudi okupe oko jedne misli, jedne ideje, kada se ljudi udruže, kada ljudi ostvare to zajedništvo i kada savladaju tu otuđenost koja nas sve boli iako je sami gajimo.

DA LI IMAŠ PLANOVE U POGLEDU BAVLJENJA MUZIKOM ILI PUŠTAŠ DA SVE TEČE SPONTANO U SKLADU SA TIME KAKO SE OSEĆAŠ U DATOM MOMENTU?

Pa imam pred sobom cilj da pokrenem još jedan posao koji mi je nekako misija, a to je centar za edukaciju na temu zdravog stila života. To je još nešto čime bih voleo da se bavim. Inače, voleo bih da kupim neko imanje u prirodi i tako... Planiram da unapredim ovo što radim na neki način, tako što ću... Hajde da ne otkrivam sada, ali uskoro ćete videti u Beogradu neke novine koje će dodatno osvežiti ovo što radim, koje će privući još više pažnje i baciti neko novo svetlo na celu priču.



ONI SU JE PROMENILI MIRJANA MARIĆ KRALJICA JUGOSLOVENSKE MODE



U jednom od prethodnih brojeva našeg magazina imali ste prilike da pročitate tekst o velikanu jugoslovenske mode, dizajneru Aleksandru Joksimoviću. Čovek koji je našu zemlju i modu predstavljao u najboljem svetlu, koji je doprineo modnoj industriji tog vremena i ostavio veliki pečat na nju nije bio usamljen u tome. **Mirjana Marić**, ime koje je bilo, a i dalje je, sinonim za kvalitet i besprekoran ukus, imala je preko sedamdeset revija širom sveta i osvojila Pariz, učinila je za našu modu podjednako velike stvari. Ipak, kada ukucate njeno ime u internet pretraživaču videćete i sami koliko je malo informacija o ovoj kraljici mode



Da li je to rezultat toga što je Mirjana u poslednje gotovo dve decenije dala jednocifreni broj intervju (među kojima je najjači utisak ostavio onaj za Politiku), ili pak posledica toga što se čini da medijski prostor sve više zauzimaju neki drugi ljudi i da se ceni neki drugi kvalitet... Bilo kako bilo, mi smo odlučili da sa onim čime raspolažemo ispričamo priču o kreatorki Mirjani Marić.

MIRJANA JE ROĐENA 22. MAJA 1938. GODINE. Diplomirala je 1964. godine na Akademiji za primenjenu umetnost, odsek tekstil, a zatim je i magistrirala kombinovano tekstil i modu na Royal koledžu u Londonu. Položiti i dobiti visoku ocenu na tom koledžu bila je garancija i potvrda kvaliteta. Na polaganju je bilo neophodno poznavati ceo process od tkanja i štampanja tekstila, preko izrade šablona za krojenje, šivenja i pakovanja u kutiju. Ta kutija bi se potom, anonimno i pod brojem, predavala žiriju koji je bio sastavljen od ljudi koji su bili najstručniji i najupućeniji u svet mode i koji bi potom odlučivali da li je rad u kutiji za „visoku preporuku“ ili nije.

Mirjanino prvo zaposlenje usledilo je dve godine nakon magistrature i to u štampariji „Tekstil kolor“ u Babušnici. Tu se zadržala dve godine da bi zatim neko vreme radila kao profesor u školi za industrijski dizajn. Zaposlila

se u čuvenoj firmi „Jugoeksport“ 1970. godine, gde je danonoćno bila posvećena poslu i izvojevala jednu od najvećih pobeda onda kada ih je ubedila da im je neophodna proizvodnja, uprkos uvreženom mišljenju da to njima nije potrebno jer su bili dovoljno imućni i moćni da su mogli sve da kupe. Mnogo godina kasnije, Mirjana je počela da radi u radionici za visoku modu, za odane kupce koji cene i vole njene kreacije baš zbog njenog insistiranja na modernom i klasičnom stilu. Prema njenim rečima, zbog razmišljanja u množini i svojevremenog „mi“, ostala je bez sopstvenog prodajnog prostora. Danas kupci mogu da pronađu njene modele u elitnim prodavnicama kao što je „Ateks“, ali, iako se modeli prodaju, velikog profita nema. No, Mirjana se nikada nije žalila

zbog toga jer je stava da u današnje vreme modu više ne diktiraju Rim, Milano ili Pariz, već Amerika sa svojim velikim tržištem koje stvara modu.

Pored firme „Jugoeksport“ Mirjana je radila i za „Modu“ iz Velikog Gradišta. Imala je preko sedamdeset modnih revija širom sveta. Svojim radom je uspela da prešiša granice nekadašnje Jugoslavije, a na njenim revijama su prisustvovali članovi kraljevskih porodica i predsednici vlada. Te revije su bile ne samo predstavljanje „Jugoeksporta“, već i njenog rada.



ZAPOSILILA SE U ČUVENOJ FIRMI „JUGOEKSPORT“ 1970. GODINE, GDE JE
DANONOĆNO BILA POSVEĆENA POSLU I IZVOJEVALA JEDNU OD NAJVEĆIH
POBEDA ONDA KADA IH JE UBEDILA
DA IM JE NEOPHODNA
PROIZVODNJA, UPRKOS
UVREŽENOM MIŠLJENJU
DA TO NJIMA NIJE BILO
POTREBNO JER SU
BILI DOVOLJNO
IMUĆNI I MOĆNI
DA SU MOGLI
SVE DA KUPE



KAO ŠTO JE TO URADIO I ALEKSANDAR JOKSIMOVIĆ, tako je i **MIRJANA MARIĆ** osvojila Pariz svojom revijom o kojoj su brujale Francuske novine, što složićemo se, nije mala stvar. Ona je brendirala svoje kolekcije pod imenom MM, koje su se prodavale u buticima od Velenja do Tetova. U Ljubljani su postojale dve prodavnice u kojima su se prodavali isključivo njeni modeli,

isto tako u Zagrebu, Beogradu i u svim većim gradovima bivše Jugoslavije. Oznaka MM je bila garancija za kvalitet, visoku modu, dobar modni ukus, ali i pokazatelj prestiža tadašnjih pripadnica dobrostojećeg društva. Jovanka Broz se u javnosti pojavljivala isključivo u kreacijama Mirjane Marić i Aleksandra Joksimovića. Nažalost, potencijal koju je imao MM brend nije



JOVANKA BROZ SE U JAVNOSTI POJAVLJIVALA ISKLJUČIVO U KREACIJAMA MIRJANE MARIĆ I ALEKSANDRA JOKSIMOVIĆA

bio u potpunosti iskorišćen i propuštena je šansa da se do kraja zavlada svetskim tržištem.

Prema rečima Mirjane, uvek bi zakazali kada je bio u pitanju odnos sa zainteresovanim kupcima, kada im je trebalo ponuditi uslove, cene i rokove, jer je komercijala uvek kaskala za ostatkom tima i kasnila. Tako su, na primer, svojevremeno šeici i bogataši sa Bliskog istoka silno želeli da kupe njihove modele ali nije bilo nikoga da im da makar najosnovnije podatke.

TAKAV JE BIO PRAVI „JUGOEKSPORT“, SPOLJA SJAJ, A IZNUTRA TRULEŽ. Zato je sve i propalo. Njen pokojni muž Milojko Marić, koji je i navorio da magistrira u Londonu, oduvek je savetovao da bi trebalo da shvati da su to njena dela, njene kreacije i modeli. Da je ona autor, a ne „mi“ i da je vreme da pređe na „ja“.

Ono što mnogi možda ne znaju jeste i da je ova poznata modna kreatorka jedna od zaslužnih za uspeh manekenke Ljiljane Tice. Mirjana joj je ponudila posao nakon što je videla jednu



JEDNA OD ZASLUŽNIH ZA USPEH MANEKENKE LJILJANE TICE - MIRJANA JOJ JE PONUDILA POSAO NAKON ŠTO JE VIDELA JEDNU NJENU SLIKU, A LJILJANA JE SVOJU PRVU MODNU REVIJU ODRADILA SA NJOM U PARIZU

njenu sliku, a Ljiljana je svoju prvu modnu reviju odradila sa njom u Parizu. Takođe, tokom istraživanja, našla sam jednu zanimljivu knjigu pod nazivom „My Mom, Style Icon“ i sliku žene koja nosi venčanicu Mirjane Marić. Ono što je zanimljivo jeste da je venčanica napravljena od tanke bele kože. Koža je bila veoma popularna tokom sedamdesetih godina, a Mirjana je volela da radi sa njom i da je uvrsti u svakodnevne ženske odevne predmete poput sakoa i jakni, ali i venčanica. Prema rečima žene koja je halji-

nu nosila, bila je veoma udobna i efektna.

Kao što vidimo, iako možda ne možemo da zavirimo u svaki detalj njenog stvaralaštva i da popunimo sve rupe u priči, ono što znamo jeste da je ova modna kreatorka svakako obeležila jednu našu modnu eru. Iako će vam kada u pretraživač ukucate njeno ime i prezime izaći više oglasa na stranicama poput Limunda, umesto članaka o njoj, nama je bilo zadovoljstvo što smo možda doprineli tome da neke buduće generacije ne zaborave ko je bila Mirjana Marić.

Kolaž



Izbor: Teodora Kovrlija

MALE STVARI ZA DOBRO RASPOLOŽENJE

WWW.



WWW.



WWW.



WWW.

WWW.





www.



www.



www.



www.



www.



www.



www.

Oblačimo se tačkasto i nosimo mačkasto



Tekst: Minja Cvetković

Jednog toplog, sunčanog dana, dok smo pile post-ispitnu kafu, obučene u tufnaste topove sa crnim mačkastim naočarima na glavi, moja draga drugarica je primetila: „Vidi nas, oblačimo se tačkasto i nosimo mačkasto“. Danas kada se u ponudi nalazi mnoštvo stvari sa motivom tufni, lako je moguće da nam u nekom trenutku ovaj print jednostavno „izađe na nos“, ali barem kada sam ja u pitanju, tufnama se uvek vraćam, za mene su one klasika i povezujem ih sa modom nekih prošlih vremena

sto





Godine 1857. američki ženski magazin Godey's Lady's Book je prvi upotrebio termin polka dot u štampanom izdanju, kada je savetovao ženama da neće pogrešiti sa maramom od muslina za vrele letnje dane, ukrašenom redovima tufni

Svi znamo kako ovaj print izgleda – obojeni kružići, obično iste veličine i udaljenosti, na najčešće jednoboju podlozi. Međutim, ono što ne znamo pouzdano jeste kako je ovaj print nastao.

Postoji nekoliko tumačenja o poreklu tufni. Jedno od njih je da su evropski imigranti po dolasku u Ameriku sa sobom doneli ne samo svoj prepoznatljivi polka ples i muziku, već i novi modni trend.

Neki veruju da je čuveni ples polka dobio ime po reči polka koja u bukvalnom prevodu znači poljska žena, a drugi da je reč preuzeta od češke reči pulka, što znači pola, jer je ovaj ples bio poznat po brzim, kratkim polu-koracima. U periodu od 1840. do 1890. godine polka ples je bio na vrhuncu popularnosti.

Ljudi su bili entuzijastični i ponosni na njega toliko da ne samo da su osnivali polka klubove, već su odlučili i da bi trebalo napraviti neku vrstu uniforme sa prepoznatljivim printom koju bi nosile žene koje su bile pripadnice ovih klubova. Tako je nastala jakna sa danas prepoznatljivim polka dot printom. Mnogi su zatim iskoristili popularnost polka plesa i njegovog prepoznatljivog zaštitnog znaka – tufni, pa su počeli da proizvode i polka šešire, polka zavese, polka rukavice, polka odeću i tako dalje.

Godine 1857. američki ženski magazin Godey's Lady's Book je prvi upotrebio termin polka dot u štampanom izdanju, kada je savetovao ženama da neće pogrešiti sa maramom od muslina za vrele letnje dane, ukrašenom redovima tufni.



Svilena polka dot haljina iz 1890. godine



Postoji još jedna bajkovita teorija koja Walt Dizniju pripisuje upoznavanje i popularizaciju ovog printa i to kada je on krajem dvadesetih godina odlučio da Miki Maus dobije svoju lepšu polovinu Mini. Zanimljivost leži u tome da je, navodno, Minina odevna kombinacija Dizniju pala na pamet tako što mu je nakon višečasovnog konsultovanja sa osobljem penkalo palo na skicu i tako nastala prepoznatljiva crveno bela tufnasta suknjica. Odluku o tome u koju verziju želite da verujete prepuštam vama.

Ono što je sigurno, jeste da su tridesetih godina dvadesetog veka tufne bile izuzetno popularne i to one manjih dimenzija na crnoj, plavoj i crvenoj pozadini, kakve je često nosila Eleanor Roosevelt.



Mary Quant,
čuvana bob frizura
1960. god



Naravno, četrdesete i pedesete godine, a posebno pin up devojke, donele su im najveću popularnost. Tako je jedna od najpoznatijih slika tokom Drugog svetkog rata bila ona na kojoj je Chili Williams u crno belom tufnastom kupaćem kostimu. Pedesetih su svi i sve bilo presvučeno tufnama. Iako su bile zastupljene u svim kombinacijama boja, oni koji su pratili trendove su ih najčešće nosili u crnoj, beloj i pink varijanti. Nije bilo bitno kom su staležu ljudi pripadali, da li su bili zvezda poput Marilyn Monroe, Lucille Ball, Elizabet Taylor ili domaćica, obučeni od glave do pete u tufne nisu mogli da pogreše. Od tada se tufne najviše povezuju upravo sa ovom erom.



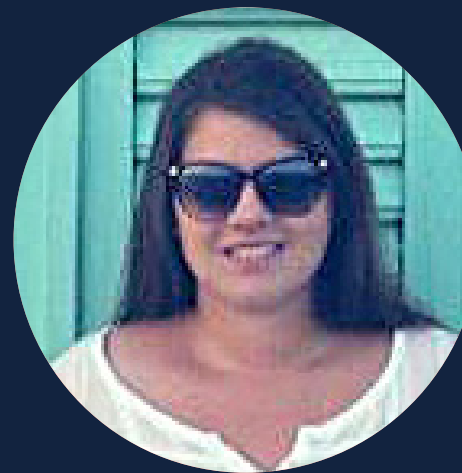


Otprilike u isto vreme, strip junakinja Daisy Mae uvela je novu tufnu u modu, takozvanu Dogpatch Dot koja je predstavljala više nasumično postavljenih tufni različitih veličina. Deceniju kasnije, pop art era i dizajneri poput Mary Quant, bili su zaslužni za razdoblje polka dots goes crazy – hrabri miks tufni i pruga, pomešanih sa tadašnjim color block trendom koji se ogledao u mešanju zelene i plave ili narandžaste i pink boje.

Vesele sedamdesete su bile haotična dekada po pitanju mode i era obeležena reprodukcijama. Dizajneri su mahom pozajmljivali kragne karakteristične za pedesete godine, kombinezone iz šezdesetih i obogatili ih tufnastim printom. Osamdesete su donele popularnost tufnastog nakita i modnih detalja, najviše zahvaljujući Madoni. Tufnasti print smatrao se srećnim prin-

tom, odnosno, printom koji ima sposobnost da nam izmami osmeh na lice. Iako su pedesetih svi nosili tufne, osamdesete su, zahvaljujući ekonomskom napretku, doprinele da ih na policama radnji bude više nego ikad.

U godinama koje slede, tufne su uvek bile zastupljene u većoj ili manjoj meri, ali izvesno, nikada nisu napustile modnu scenu. Danas nam se tačkice priviđaju svuda. One više nisu rezervisane samo za ljubitelje pedesetih ili pin up stila. Prva asocijacija na njih nam nije više haljina koja se vezuje oko vrata, srcasti izrez, široki pojas oko struka, žipon koji se nazire i crveni karmin i cveće u kosi. Dobro, meni jeste - svakako. Ipak, činjenica je da se tufne vešto prilagođavaju situaciji i preovlađujućoj modi određenog vremena, te su kao takve uvek bile, ali će i biti popularne.



Tekst: Isidora Žakula

ALEXA CHUNG

STILNA BRITANSKI NAČIN

Aleksa Čang (Alexa Chung) je britanska “IT” devojka, voditeljka, model i pisac mnogobrojnih kolumni.

Zahvaljujući jedinstvenom stilu oblačenja i sposobnosti da svakom novom trendu da lični pečat, postala je uzor mnogim pripadnicama lepšeg pola. Svojim drugačijim pristupom i upornošću uspela je da se probije kroz trnovit put ka uspehu



PLEZIR



Aleksa je odrasla u gradiću Privet (Privett) u oblasti Hemšir (Hampshire). Od ranih dana je pokazala svoju sklonost ka modi i umetnosti. Iako je primljena na čak dva prestižna fakulteta, odlučila je da prihvati ponudu koju je dobila tokom Riding festivala (Reading Festival) kada su je i uočili skauti čuvene Storm Model Menadžment (Storm Model Menagment) agencije. Od tog trenutka njena karijera vrtoglavo počinje da se razvija. U naredne četiri godine, uspešno je radila kampanje za brendove poput Fante, Soni Eriksona (Sony Ericsson), Sanslika (Sunsilka), Urban Autfitera (Urban Outfitters), a krasila je i editorijale tinejdžerskih časopisa kao što su Elle Girl i Cosmo Girl. Nosila je reviju Vivijen Vestvud (Vivienne Westwood) za Red Label kolekciju i ubrzo postala zaštitno lice high-street brenda Nju Luk (New Look).

Nakon Selekt Model Menadžment (Select Model Menagment) agencije, prešla je u Nekst Model Menadžment (Next Model Menagment) koja joj je pružila priliku da postane zaštitno lice brendova poput DKNY, Južno koreanskog brenda MOGG i Pepe Džinsa (Pepe Jeans).

Veliki uspeh postigla je radeći za francuski brend Lakost (Lacoste). Kao glavno lice i prva poznata ličnost koja stoji iza ovog brenda, radila je ne samo editorijale već i tv kampanje. Čak tri puta našla se na naslovnoj strani britanskog magazina Vog (Vogue).





Nakon raskida Aleksa je utehu pronašla u modnom svetu, a čuveni brend torbi Malberi (Mullbery) posvetio joj je torbu jednostavnog naziva "Aleksa" (Alexa), koja je odmah postala hit i must have komad brojnih poklonica mode



Moda





Svojim karakterističnim stilom privukla je pažnju mnogih dizajnera koji su u njoj videli inspiraciju za svoje kolekcije. Mnogi modni časopisi među kojima su Vog (Vogue), El (Elle), Harpers Bazar (Harpers Bazaar) uvrstili su je u liste najbolje obučenih. Glavna dama Voga (Vogue) Ana Vintur (Anna Wintour), opisala je Aleksu jednom rečju, "fenomen", a Karl Lagerfeld prelepom, pametnom i modernom devojkom.

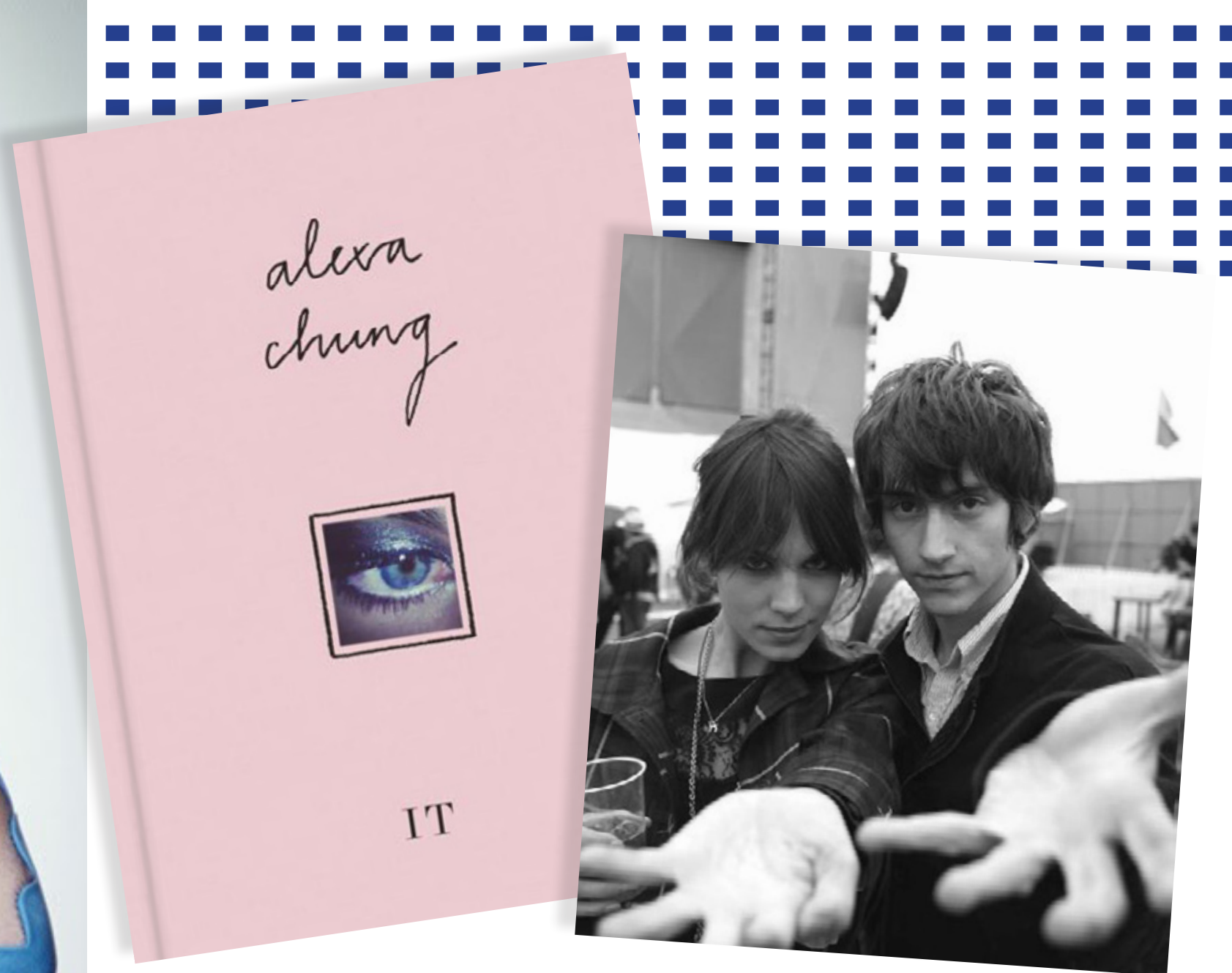
Nju Jork Tajms (New York Times) ju je proglasio za Kejt Mos (Kate Moss) nove generacije. Sve ove pozitivne kritike Aleksa je opravdala nagradom Britanskog modog udruženja

(British Fashion Council) koju joj je uručio Brian Feri (Bryan Ferry) za njen neprikosnoven stil.

U ulozi voditeljke oprobala se u mnogim emisijama Kanala 4 (Channel 4), što joj je omogućilo da se preseli u Ameriku gde je 2 sezone vodila svoju emisiju It's On with Alexa Chung. Ova emisija jedinstvenog koncepta, predstavljala je mešavinu televizijskog i internet sadržaja, upotpunjena živim nastupima bendova i intervjuima sa poznatim ličnostima. Nakon toga vodila je emisije Frock Me i 24 Hour Catwalk koje je napustila u želji da se posveti novim poduhvatima. Nakon modelinga i rada na televiziji, svoju ljubav i inspiraciju našla je u pisanju. Mesečnu kolumnu pisala je za časopis Kompani (Company), a nedeljnu za britanske novine Independent koje je nazvala "Girl About Town", a kasnije "New York Doll".



Britansko izdanje magazina Vog (Vogue) ponudilo joj je mesto novinara, nakon što je uradila brojne intervjue sa vodećim dizajnerima kao što su Karl Lagerfeld i Kristofer Kejn (Christopher Kane).



Aleksa Čang je svoj prvenac nazvala kratko – “IT”. Tvrdih, ružičastih korica, s njenim rukopisom i uokvirenom fotografijom njenog oka, smelo progovara ne samo o zadovoljstvima od kojih je život sačinjen poput modnih kombinacija, muzike i ljubavi, već i o životu uopšte. Najveće poglavje posvetila je bolnom raskidu sa frontmenom benda Artik Mankis (Artic Monkeys), Aleks Turnerom. Aleksa i Aleks su proveli četiri godine zajedno, a za to vreme on joj je posvetio veliki broj pesama i pisama među kojima je i pesma sa njihovog albuma Humbug, "The Fire And The Thud".

Nakon raskida Aleksa je utehu pronašla u modnom svetu, a čuveni brend torbi Malberi (Mullbery) posvetio joj je torbu jednostavnog naziva "Aleksa" (Alexa), koja je odmah postala hit i must have komad brojnih poklonica mode. Krajem prošle godine izjavila je da će dizajnirati svoju prvu modnu kolekciju, a nama preostaje da željno iščekujemo i vidimo šta nam je ova kreativna devojka pripremila.



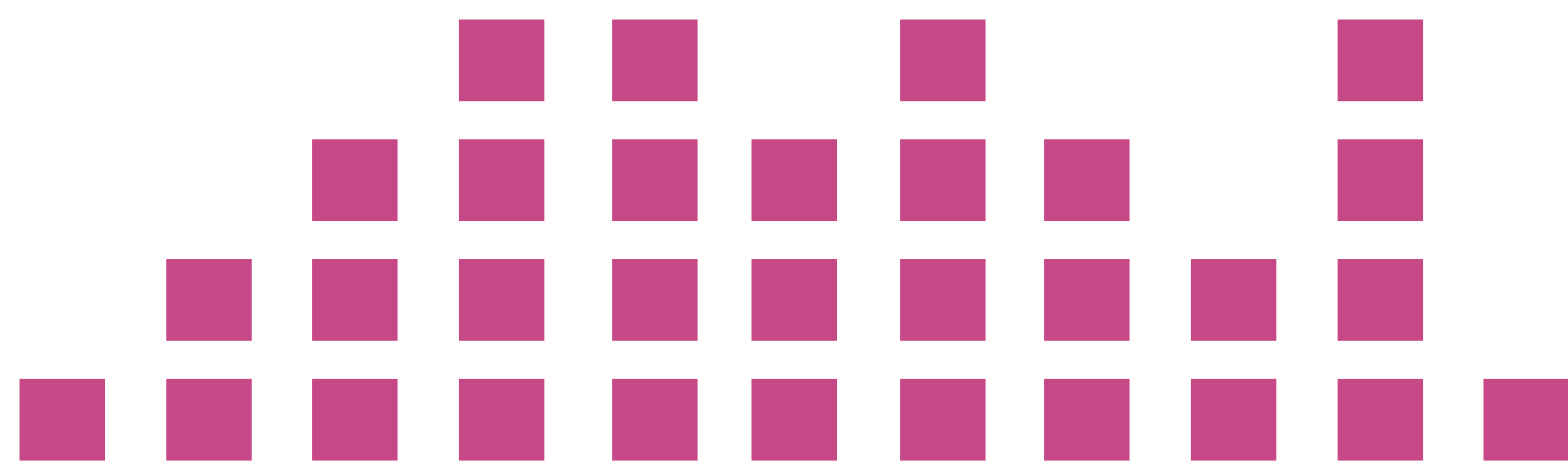
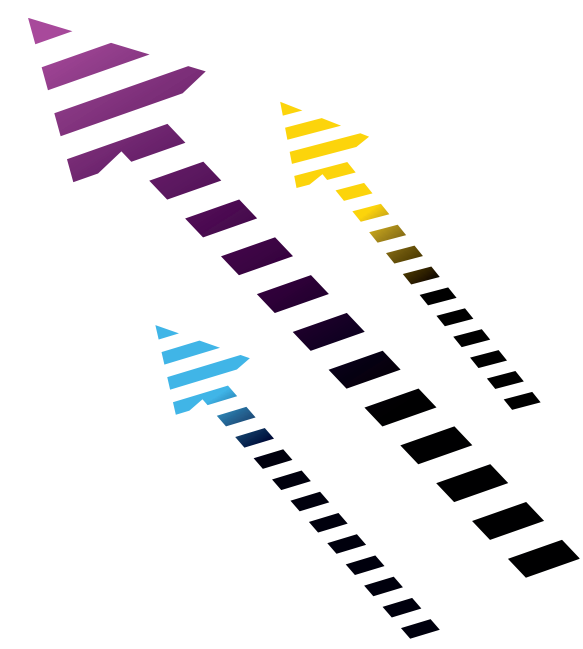
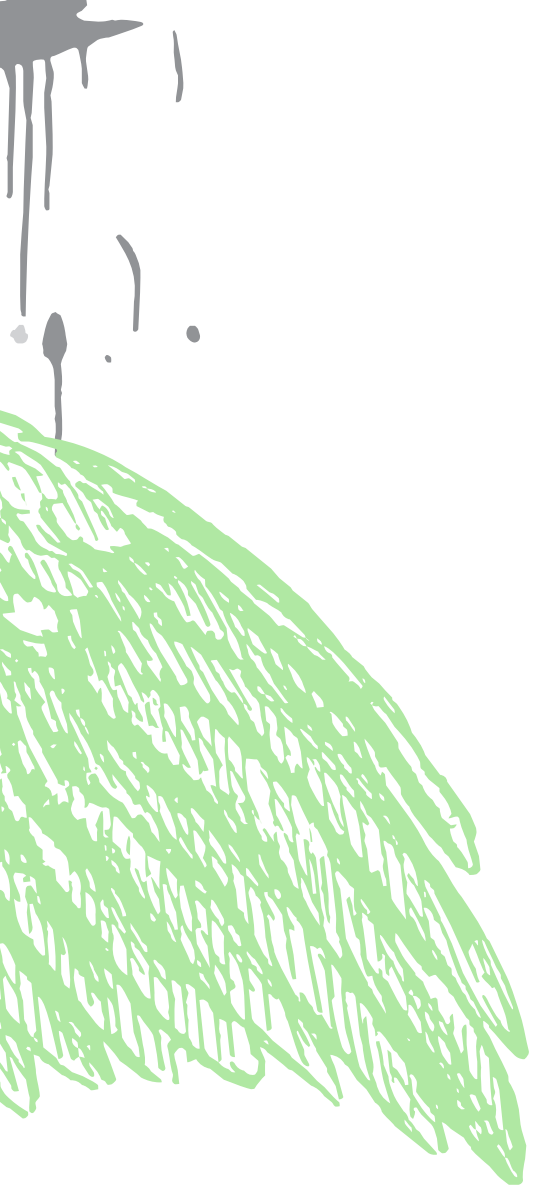
IZ DRUGOG UGLA >> MI NEGUJEMO

STREET STYLE

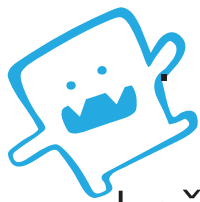


Tekst: Minja Cvetković

Nakon što smo u martovskom izdanju magazina objavili intervju sa Srđanom Šveljom, na temu street style-a u Srbiji, dobili smo mail od jedne divne devojke koja vodi upravo street style stranicu. I ona nije sama. Veliki broj entuzijasta je osnovao ovakve stranice ili portale sa ciljem – da pokažu svojim sugrađanima street style njihovog grada. Oni veruju da on postoji, da reprezentativna „ulična moda“ nije deo prošlosti i da bi trebalo samo malo pažljivije pogledati oko sebe ne bismo li je uočili. Iz tog razloga, rešili smo da porazgovaramo sa nekoliko njih koji vode street style stranice i da vam ovu temu predstavimo iz drugog ugla. To su Goran Cizmesija, Daša Gajić, Isidora Matić i Milica Radić



PLEZIR



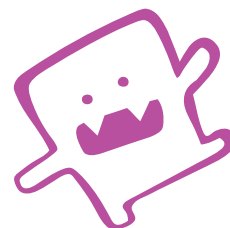
Za početak, upitali smo Gorana da nam kaže više o sebi i njegovoj ideji promovisanja street style-a: „Street Style Seconds je počeo kao facebook stranica u julu 2011. godine, kao medij gdje sam objavljivao fotografije koje su snimane za Stilist magazin, a fizički nije bilo moguće toliku količinu fotografija objaviti u tiskanom časopisu, koliko sam ih imao snimljenih. Stilist su pokrenule sestre Slavica i Ana Josipović u sklopu izdavača EPH, a mene su pozvale da budem urednik fotografije. Kako je magazin bio koncipiran da ima puno fotografija stvarnih stylish ljudi s ulice, svakodnevno sam snimao puno veću količinu fotografija nego što je bilo potrebno za mjesečno izdanje magazina. Slavica i Ana su mi sugerirale da bi bilo dobro da otvorim neki blog gdje bih mogao objavljivati fotografije koje nisu iskorištene u magazinu. Smislio sam neutralno ime vezano uz street style, jer sam želio da u budućnosti djelujem i globalno, a ne samo na području ove regije i zbog jednostavnosti i pristupačnosti se za početak odlučio na facebook verziju. Moje fotografije uglavnom nastaju brzinskim uletom nekome na ulici tko mi je zanimljiv i spontanim fotografiranjem tih osoba, zapravo hvatanjem njihovih poza dok su nasmijani ili u pokretu, a kako je riječ i o internetu gdje se klika svakih nekoliko sekundi na daljnu fotografiju, odlučio sam se za dodatak Seconds. Facebook stranica je postala veliki hit, kako u regiji, tako i širom svijeta, a u međuvremenu je izdavač zbog recesije ugasio Stilist magazin, a Slavica, Ana i ja smo zaključili da bismo se opet trebali udružiti



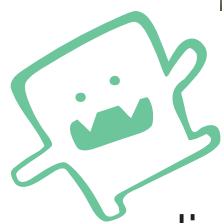
i napraviti www.streetstyleseconds.com koji bi osim samih fotografija imao i modne teme, savjete i ostalo vezano uz svakodnevni stil zaljubljenika u modu. Facebook stranica trenutno ima oko 80.000 registriranih fanova, a web stranica svakodnevno bilježi sve veći broj posjeta, a putem nje su nas kontaktirali za suradnju iz poznatih svjetskih magazina tipa Vogue, InStyle, nekoliko inozemnih izdanja Grazia magazina, te najpopularnijeg britanskog modnog tjednika Look i ostalih. Sa svima njima redovito surađujemo, a oni objavljuju moje fotografije stylish ljudi sa zagrebačkih ulica, paralelno uz svjetske celebritije i modne trendsetere sa modnih tjedana u Parizu, Londonu, New Yorku ... Street Style Seconds putem web stranice i pratećih društvenih mreža djeluje kao vodeći medij takve tematike u regiji, ali i globalno, obzirom da nam 50 % posjetitelja dolazi sa svih strana svijeta, a Zagreb se na taj način uklopio u grupu svjetskih stylish gradova.



Street style Banja Luka
by Dasha Gajic



I za kraj, tu su i Milica i Isidora koje stoje iza Facebook stranice Street Style Belgrade. Milica Radić je student bibliotekarstva na Filološkom fakultetu, a Isidora Matić je školovani fotograf i student grafičkog dizajna na Višoj školi likovnih i primenjenih umetnosti. Ideja o street style-u je kažu nastala vrlo spontano, tako što je Isidora radila neke fotografije za izvesni blog o street style-u Beograda, međutim ta saradnja nije preterano uznapredovala, pa su došle na ideju da same pokrenu svoj koncept street style-a. Želele su da i kod nas zaživi ideja i svest o uličnoj modi i da zabeleže svaki bitan momenat, aspekt i promenu iste, kao što to rade i ostali modni fotografi po celom svetu. Isidora je zadužena za umetnički aspekt, ona slika i uređuje fotografije, dok je Milica zadužena za uređivanje stranice i ugovaranje različitih saradnji.



Iz Banjaluke dolazi nam Daša Gajić. Ona je diplomirani politikolog i master rodni studija. Trenutno priprema master tezu na Fakultetu političkih nauka. Fotografija joj je dugo bila hobi. 2012. godine pokrenula je prvi street style blog u Banjaluci. Sarađuje sa desetak modnih magazina i portala u regionu i inostranstvu. Blog je uvršten na nekoliko lista najboljih street style blogova u Evropi i na svetu. 2013. godine blog je uvršten i u bazu Street Style News-a, odnosno, bazu najboljih svetskih street style blogova.



Street Style
Belgrade



MOŽETE LI NAM, ZA POČETAK, REĆI ŠTA ZA VAS PREDSTAVLJA STREET STYLE I KAKO DOŽIVLJAVATE I DEFINIŠETE TAJ POJAM KOJI SMO ČESTO U PRILICI DA ČUJEMO?

Street Style Seconds: Street style je konkretni prikaz modnih trendova i stilova, bez obzira koji trendovi se nameću u modnim časopisima, to je prikaz onoga što ljudi zaista žele svakodnevno nositi, a da to nisu vjenčanja, posebne svečane prilike ili celebrity event.

Street Style Banja Luka by Dasha Gajic: Za mene je street style kombinacija dokumentarne i modne fotografije, veran prikaz ne samo odevnih kombinacija na ulicama gradova, nego i načina života, kulture, vremenskog i društvenog konteksta. Bit street style-a je beleženje datog trenutka, interpretacija modnih trendova i prikaz različitih stilova oblačenja i života ljudi koje susrećemo svakodnevno na ulicama.

Street Style Belgrade: Stil je na neki na-

čin naše drugo ja, nešto što bi trebalo da nas odražava kroz spoljašnji izgled.

Ljudi vrlo često procene osobu na osnovu prvog utiska, a stil tome mnogo pridodaje na značaju. Street style iliti „ulični stil“ treba da odrazi našu svakodnevnicu, koliko osoba ulaže u svoj svakodnevni izgled i kako želi da ga druge osobe doživljavaju.

Ulični stilovi mahom odišu, pre svega jednostavnošću, ali i urbanošću i kreativnošću, i to je nešto što Isidora i ja pokušavamo da pronađemo među ulicama Beograda. Želimo da kada neko ko nikad nije bio u Beogradu, vidi naše slike i kaže – ovi ljudi deluju kul i interesantno, mora da je i grad takav. Rekli bismo da street style predstavlja i na neki način oslikava ulice grada čije ime nosi. Ujedno on je i modna pista za njihove građane, ali ne postoji neka definicija street stila, to može biti sve i svašta bez pravila.



PO KOJIM KRITERIJUMIMA BIRATE LJUDE KOJI ĆE SE NAĆI NA STRANICAMA KOJE VODITE KAO PREDSTAVNICI STREET STYLE-A?

Street Style Seconds: Kriteriji su različiti, želim prikazati realnu sliku stila sa ulice, te prikazati kako se lijepo i zanimljivo može iskombinirati bazična, vintage ili dizajnerska odjeća bez da se za to potroši previše novaca. Stil se ne može kupiti, često više stila ima netko tko na sebi ima outfit za koji je potrošio puno, puno manje novaca nego tko se odjenueo u total look poznatih dizajnerskih brendova. Modni insajderi koje snimam u svjetskim metropolama tokom modnih tjedana su zapravo inspiracija što će u skoroj budućnosti nositi obični ljudi na ulici.

Street Style Banja Luka by Dasha Gajic: Sve je stvar trenutka. Često volim reći da je presudna energija kojim osoba zrači ili faktor X. Nekada odlučim da nekoga fotografišem samo zbog nekog zanimljivog detalja ili osmeha, a nekad odlučim da ne fotografišem osobu samo zbog neke sitnice. U suštini nema pravila i unapred planirane agende. Uvijek slušam svoju intuiciju i trudim se da pronađem zanimljive i originalne odevne kombinacije na ulicama Banjaluke.

Street Style Belgrade: Nema nikakvih određenih kriterijuma, jedini kriterijum je kreativnost i jedinstvenost. Za nas ne postoje starosne, rase, polne ili bilo kakve druge granice. Mislim, to je kao kada gledate film, zapamtćete glumca koji vas je naterao da mu poverujete u ulogu, isto je i sa modom, jer moda je jedna velika predstava u kojoj mi svi imamo pravo da budemo glumci, a svoj odabir pravimo tako što precizno biramo one koji su najuverljiviji u onome što nose.

KAKO LJUDI NAJČEŠĆE REAGUJU KADA IM PRIĐETE, PREDSTAVITE SE I PITATE MOŽETE LI DA IH FOTOGRAFIŠETE?

Street Style Seconds: Street Style Seconds je sada već poznat, tako da se 99 % osoba koje zaustavim vrlo rado pristane fotografirati, ostalih 1% su oni kojima je neugodno pozirati u javnosti, ali zapravo bi voljeli imati svoju lijepu nasmijanu fotografiju.

Street Style Banja Luka by Dasha Gajic: Na samom početku (septembar 2012. godine) nailazila sam na mnogo pitanja i nedoumica mojih sugrađanki i sugrađana, jer nije postojala street style scena u Banjaluci, odnosno nije postojala svest o samom konceptu street style-a. Danas je situacija sasvim drugačija. Prije nego što pitam za fotografiju ljudi znaju o čemu se radi i u 98% slučajeva sa velikim veseljem poziraju. Naravno ponekad se desi i neko ne, ali sve je to sastavni dio posla.

Street Style Belgrade: Hm, pa vrlo podejljene reakcije imamo. Desilo nam se par puta da smo naišli na sjajno obučene osobe, ali su bežali od nas kao da smo uterivači dugova. U suštini, i dalje često slikamo ljude u prolazu, ne zamarajući ih objašnjenjima, ali volimo da zaustavimo par osoba i zamolimo ih da nam ispoziraju ili nas zainteresovane osobe kontaktiraju preko naše stranice, pa se mi dogovorimo za neki fotosešn. Takođe, uvek pitamo određenu osobu koju slikamo da nam kaže ponešto o sebi i stavljamo u opis slike. Smatramo da je to vrlo bitna stvar jer onda dobijete neku određenu sliku o toj osobi u svojoj glavi, više ta osoba





Street Style
Belgrade



STREET-STYLE-SECONDS

nije pojedinac u masi, ta osoba ima nešto interesantno da kaže, ta osoba je sada kompletan pojam. Većinu fotografija koje sam napravila jesu ljudi u svom svakodnevnom životu, a kada sam imala tu priliku da iste prolaznike zamolim da mi poziraju, u početku sam morala dosta da objašnjavam ko sam i šta sam, većina nije ni znala za street style iako je mnogo popularan u drugim gradovima, kako ovim našim komšijskim tako i drugim evropskim gradovima.

KOJE JE VAŠE MIŠLJENJE O STREET STYLE-U U REGIONU?

Street Style Seconds: Mislim da Zagreb ne zaostaje za svjetskim metropolama, to dokazuje i to što se zagrebačke fotografije ravnopravno objavljuju u svjetskim magazinima kao inspiracija za globalni trend ili stil.

Street Style Banja Luka by Dasha Gajic: Smatram da postoji nekoliko super street style blogova u regionu i da moje kolege ulažu mnogo truda i vremena da bi street style scenu svojih gradova prezentovali i pozicionirali u svjetskim okvirima. Mislim da svi zajedno imamo šta da pokažemo svijetu kada je stil u pitanju. Što se tiče mog street style bloga uvršen je u bazu Street Style News-a, to jest najboljih street style blogova na svijetu. Još je u planu nekoliko značajnih projekata, ali o tome još ne smijem ništa reći.

Street Style Belgrade: Mislim da je regionalni problem strah od unikatnosti. Kod nas je još uvek vidno prisutan strah od modne izdvojenosti, ako mogu tako da kažem, jer se ne usuđuju da sami diktiraju modna pravila, a upravo je to najvažnija stvar u modi, pravila su samo vaša i ničija više. Što se stare Juge tiče, Isidora i ja

Moda

pratimo blogove pojedinih umetnika koji prikazuju uličnu modu u Bosni i Hrvatskoj, recimo oni su mi u zadnje vreme nekako upečatljivi i moram priznati da su dosta napredovali, mnogo više prate svetske trendove nego mi. Nerađo priznajemo, ali kod nas baš i nije razvijen. Mislim, ne samo street style, nego stil u globalu. Ljudi i dalje žive u zabludi da osobe sa stilom imaju mnogo novca pa se zato i lepo oblače. Mi to zovemo izgovorom – moda je skupa, stil je opcionalna stvar. Ja iz ličnog iskustva tvrdim da za stil nije potrebno uopšte nešto mnogo novca, potreban je smisao za modu, estetiku i kreativnost. Uostalom, daleko je bolje biti trend-setter, nego trend-follower.





I ZA KRAJ, KO, PO VAŠEM MIŠLJENJU, IMA VIŠE STILA – POZNATE LIČNOSTI ILI ANONIMNI LJUDI KOJE POSMATRATE KROZ OBJEKTIV FOTOAPARATA?

Street Style Seconds: Više stila imaju osobe koje često i nisu dio modnih krugova, nego samo žele biti lijepo odjeveni, dok celebrity osobe često koriste usluge stilista i ostalih koji ih srede za pojavljivanje u javnosti, ali to ne spada u street style, već u celebrity rubrike.

Street Style Banja Luka by Dasha Gajic: Kada fotografišem nikada ne razmišljam ko je osoba ispred moga objektiva, odnosno ljude ne djelim prema zanimanju, statusu, poreklu, i tako dalje. Jako mi je važno da osoba koju fotografišem ima svoje ja i da odjevnoj kombinaciji daje svoj lični pečat. Kada govorimo o poznatim ličnostima treba imati na umu da imaju pomoć stilista, dizajnera ili brendova sa kojima sarađuju, a obično imaju više novca nego „obični ljudi“, tako da je teško procijeniti šta je nečiji stvarni stil, a šta je dobro pakovanje. Opet sa druge strane novac nije presudan da li neko ima stila ili ne. Sve je stvar truda, kreativ-

nosti, volje da se bude drugačiji od mase...

Street Style Belgrade: Anonimni ljudi, definitivno. Poznate ličnosti postavljaju trendove, ali anonimni ljudi uvek imaju daleko veću slobodu i mnogo više ideja. Zadnjih godina sve češće viđam obične ljude na ulici koji se odlično oblače mnogo više nego neke poznate ličnosti. Kod poznatih ličnosti ništa nije novo, sve je već viđeno, prerađeno i svi posle toga kopiraju njihov stil, naravno, čast izuzetcima. Ali što se mene tiče, više sam za anonimce, naročito strance. Tim ljudima je samo nebo granica, fasciniraju me kad god ih sretnem. Šta god da nose, nose sa neverovatnom količinom samouverenosti. To je ono što fali ljudima u Beogradu – više samouverenosti u ono što nose i malo više posvećenog vremena kreiranju sopstvenog stila, a ne preuzimanju tuđeg. Drugo, anonimne ličnosti imaju mnogo manje sredstava za modno eksperimentisanje nego poznate ličnosti i baš ih zbog toga to čini pobednicima u ovom poređenju. Sa druge strane, hrabrost za diktiranje sopstvenih pravila nose Džordž Stajler i Dragana Ognjenović, na primer.



Intervju: Teodora Kovrlija

Fotografije: Dejana Đavlović

Dejana Đavlović

UMETNOST ULEPŠAVANJA LICA



Dejana Đavlović je podjednako dobra sa šminkerskom i slikarskom četkicom. Nakon završene Istorije umetnosti otkrila je još jednu svoju ljubav i način da svoj talenat za slikanje primeni u još nekom polju. Danas Dejana oslikava lica svojih modela i priprema ih za njima važne trenutke u životu, ali i šminkanja za editorijale i magazine. Ona je zaslužna za ovomesečnu šminku našeg modela na Plezirovoj naslovnoj strani. Nadam se da se i vama dopala naslovna koliko je i nama.

Šminka

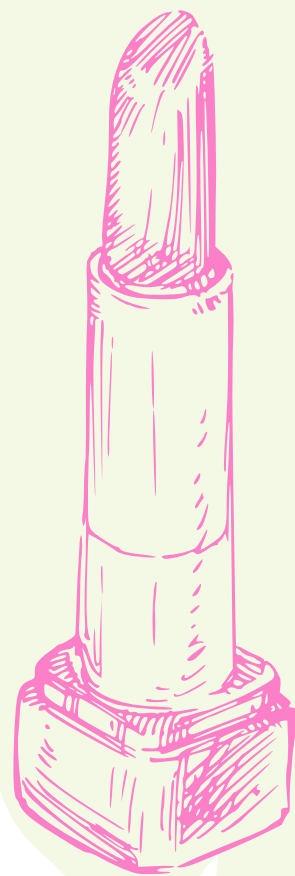
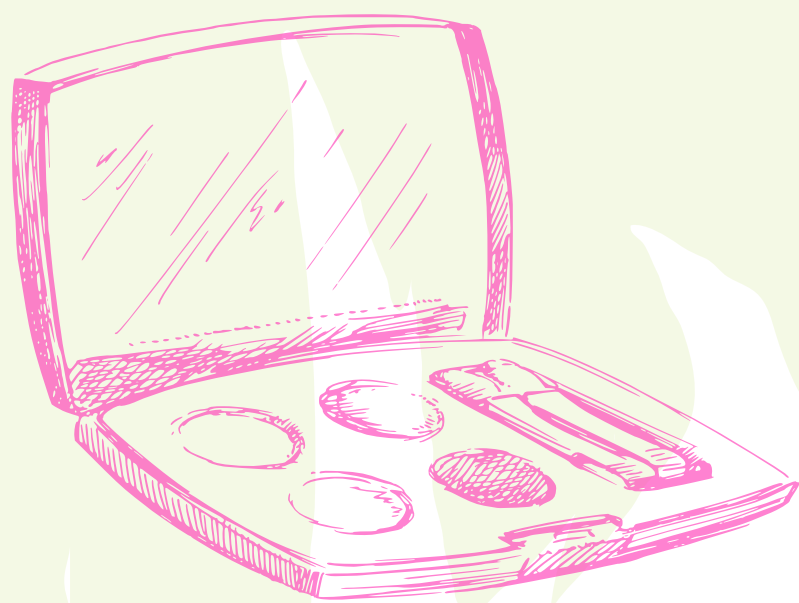




**NEDAVNO SI OTVORILA SVOJU ŠMINKERNICU,
KADA JE POČELA TVOJA LJUBAV PREMA MAKE
UP-U I KADA SI POČELA SA ŠMINKANJEM?**

Sve u životu je nekako povezano, pa tako i moj naklon prema make up-u verovatno leži u korenima moje ljubavi prema umetnosti. Od malena sam bila posvećena samo njoj, to znaju svi iz mog okruženja. U početku, sa nekih pet, šest godina, to su bile obične ludorije u glini i tumačenje po ateljeu jednog našeg poznatog slikara i vajara, kasnije sve to prerasta u ljubav prema modi tokom osnovnog obrazovanja, potom polako otkrivam svoje mogućnosti u okviru dizajna enterijera, kako i glasi moja srednjoškolska diploma. U međuvremenu slikam tehnikom ulja

i starom tehnikom mešanja meda i tempere odakle imam nekoliko radova, pretežno pejzaža. I taj period školovanja je nekako zaokružen fakultetskim obrazovanjem i zvanjem Istoričara umetnosti. Negde u svoj toj gužvi i svom tom preplitanju umetnosti počinjem da istražujem svoje mogućnosti u okviru make up-a. Poslednje tri godine lagano učim i u kontinuitetu gradim svoje znanje u okviru ove oblasti, prateći mnoge seminare, sajmove, tehnike, trendove, svetski poznate šminkere i bilo šta što se tiče šminke i šminkanja. Nekako sasvim prirodnim tokom je došlo i ovo malo krunisanje, otvaranjem moje skromne šminkernice. Otvorena je 5. maja na moj rođendan. Svaki detalj sam



sama osmislila u želji da devojke koje dolaze kod mene steknu utisak topline i ušuškanosti i kada napolju pada kiša ili veje sneg i da to bude vreme provedeno u bajci, vreme njihovog uživanja.

KOJI TI JE OMILJENI BREND ZA RAD I ŠTA NAJČEŠĆE PREPORUČUJEŠ POČETNICIMA U ŠMINKANJU?

Kada me neko pita za omiljeni brend u make up-u, kroz misli mi prolaze samo proizvodi Make Up For Ever kuće. Njih uvek stavljam na prvo mesto, jer su me kupili svojim kvalitetom i profesionalnošću. Naravno ne isključujem još par brendova, kao što je kuća Atelier koja je pridobila mnoge svojim kvalitetom. Spomenula bih još Inglot, NARS i M.A.C koji je od skoro kod nas i koji ne može da se zaobiđe, kao i dobri stari Too Faced. To je nešto sa čim radim i sa čime sam prezadovoljna. Što se tiče početnika u šminkanju veoma je važna vežba i detaljno praćenje rada određenih tehnika kako bismo bili na pravom putu. Danas imamo odlične edukatore na našem području tako da ne moramo da brinemo što se toga tiče, važno je samo da ih pratimo i da nadograđujemo svoje znanje.

Poslednje tri godine lagano učim i u kontinuitetu gradim svoje znanje u okviru ove oblasti, prateći mnoge seminare, sajmove, tehnike, trendove, svetski poznate šminkere i bilo šta što se tiče šminke i šminkanja

DA LI SI PRISTALICA HIGH STREET ILI LUKSUZNIH BRENDOVA, SMATRAŠ LI DA JE CENA MERILO KVALITETA?

Luksuzni brendovi ili drogerijski proizvodi, tako bih ih nekako ja podelila. Dobrih i kvalitetnih proizvoda ima i među jednim i među drugim. Cena nikada nije bila ta koja je govorila o proizvodu, bar po mom mišljenju, jer sam godinama nailazila na one skupe ali nedovoljno dobre, a isto tako i one koji po svojoj ceni mogu da se svrstaju u proizvode koje može svako sebi da priušti i koji su odličnog kvaliteta. Kada govorimo o proizvodima kuća koje se bave



modom, često znam da istaknem to da se one isključivo bave modom i da im je to primarna grana, dok su im ostale grane, kao što je plasiranje make up proizvoda samo način da zarade na svom brendu i imenu, ali opet ne kažem da nema izuzetaka, odnosno dobrih i kvalitetnih proizvoda i pod njihovim imenom. Dok sa druge strane stoji npr. Sephora i njeni proizvodi koje danas može skoro svako da priušti i koji mogu da se pohvale velikom paletom proizvoda kao i kvalitetom.

KOGA BI VOLELA DA ŠMINKAŠ OD POZNATIH LIČNOSTI?

Naše tlo je plodno za lepotu, tako da ne bi mogla nikoga posebno da izdvojim. Mada, slaću ako kažem da nisam pomislila na jednu ličnost kada ste mi postavili ovo pitanje. Jelena Karleuša je neko koga bi mogla da poželim, da

se nađe na mojoj stolici ispred mog ogledala, sa mojom kreacijom na njenim očima, odnosno licu. Svaki put se obradujem kada radim sa nekim poznatim, jer su svi oni kao neka mala enciklopedija i bude veoma zanimljivo. Tokom takvog druženja postoji neka hemija, neka euforija koja je moguće povezana sa detencijom u meni.

DA LI SI RAZMIŠLJALA DA POKRENEŠ SVOJ BLOG ILI SAJT GDE BI IMALI PRILIKE DA VIDIMO VEĆI BROJ TVOJIH RADOVA?

Što se tiče bloga, iskreno, tako nešto me nikada nije privlačilo u tom obliku da ja to radim, ali svakako da postoje blogeri koje pratim i čiji rad cenim. Moji radovi se za sada mogu videti na mojoj facebook stranici i do kraja godine ću takav vid komunikacije podići na nivo sajta koji će pratiti moj celokupan rad.

SAMOPOTAMLJIVANJE KOŽE



Tekst: Snežana Tatljak Nikolić





**Potreba za promenom boje
kože datira od davnina.
Kraljica Elizabeta I je koristila
kreme sa solima olova za
izbeljivanje lica, kako bi se
razlikovala od farmera i ljudi
niže klase. Želja za svetlijim
tenom zadržala se i u XIX veku.
Početkom XX veka, sunčajući
se u javnosti, Koko Šanel je
nametnula trend i postalo je šik
biti preplanuo.**

Jedan od razloga za toniranje kože je i mladalački izgled i izgled zdrave kože. Dva osnovna društvena razloga koja vode ka želji za toniranjem kože su klasna svest i svest o starenju. U prošlosti je toniranje kože bilo oblik sopstvene identifikacije sa odgovarajućom društvenom klasom, a danas je oblik identifikacije sa mlađom generacijom.

Veštačko tamnjenje kože postaje naročito interesantno poslednjih godina, zbog povećanog broja kancera kože i ubrzanog starenja kože izazvanog sunčanjem. Preparati za veštačko tamnjenje kože popunjavaju prazninu između želje za tamnijim tenom, koji izražava zdrav, dinamičan i atletski izgled kože i brige za zdravlje kože.

Intenzivno izlaganje UV zracima, pored toga što dovodi do stvaranja tamnog tena kože, može dovesti i do akutnog ili čak hroničnog oštećenja kože. Danas se ovaj problem može izbjeći upotrebom kozmetičkih sredstava sa sastojcima koji izazivaju promenu boje kože u braon.

Tamnjenje ili preplanulost kože bez sunca, odvija se bez prirodnog ili veštačkog sunčevog zračenja tj. ne uključuje stvaranje melana procesom melanogeneze. Ono može da se odvija na dva načina.

Prvi je fizičko vezivanje boja ili obojenih preparata na površinu kože. Tako deluju juglon (naftohinon dobijen ekstrakcijom iz ljuske oraha) i lawson (naftohinon koji se dobija iz kane), a isto tako deluju i dekorativni proizvodi koji mogu pokriti ograničene depigmentacije i koži dati preplanuli izgled. Postojanost

ovih boja na koži je kratka i relativno brzo se spira i odstranjuje.

Drugi način veštačkog tamnjenja kože uključuje hemijsku reakciju između aktivnih materija u proizvodima i aminokiselina rožnatog sloja kože. Najvažnija i najčešće upotrebljavana aktivna supstanca koja izaziva promenu tena kože spoljašnjom upotrebom je dihidroksiaceton (DHA). Njegovo dejstvo je ograničeno na gornji sloj kože i obuhvata reakciju između DHA i proteina kože (keratin) pri čemu nastaju kondenzovani i polimerizovani amino ili imino kompleksi tamne boje tzv. melano-idini. Zbog postojanja hemijske veze između ovih kompleksa i površinskog sloja kože (stratum corneum-a), dobijeno obojenje se ne može isprati vodom, već nestaje perutanjem kože.

DHA se kao aktivna komponenta preparata za samopotamnjenje koristi već 30 godina. Efekat tamnjenja koji prouzrokuje ova supstanca otkriven je slučajno. Naime, sredinom pedesetih godina prošlog veka doktor Eva Wittgenstein je,

**U prošlosti
kože
sopstvenom klasom
sa odgovarajućom
društvenom klasom
a danas je oblik
identifikacije sa
mlađom generacijom.**

**losti je toniranje
e bilo oblik
ne identifikacije
govarajućom
enom klasom,
nas je oblik
acije sa mladom
neracijom.**



pri dečijoj bolnici Univerziteta Cincinnati, proučavala efekte velikih oralnih doza DHA kod dece koja su imala poremećaj skladištenja glikogena. Ponekad bi deca povratila slatki koncentrovani materijal, a nekoliko sati kasnije bi se pojavile braon tačke na njihovoj koži, na mestima koja nisu bila obrisana. Doktorka Wittgenstein je pripremila vodeni rastvor različitih koncentracija DHA, kako bi reprodukovala pigmentaciju na svojoj koži. Ovo je bio početak proizvoda za tamnjenje kože bez sunca sa DHA.

Prvi proizvod sa DHA pojavio se na američkom tržištu 1959. godine. To je bio bezbojan losion namenjen muškarcima posle brijanja. Posle toga se javljaju i drugi neemulzioni i emulzioni proizvodi za postizanje preplanulosti kože bez sunčanja.

PLEZIR



Preparati za tamnjenje kože bez sunca su dostupni u raznim oblicima: kreme, emulzioni losioni (mleka), gelovi ili tečni preparati u sprej pakovanju. Najpopularniji od svih preparata za tamnjenje kože bez sunca su emulzije. Emulzioni losioni su popularniji od kremova jer se lakše razmazuju po koži, film koji se aplikuje je tanji i ravnomerniji, a na koži ostavljaju gladak, svilenkast, nemastan i nelepljiv osećaj. Vodeni rastvori u vidu spreja se loše raspršuju po koži i zbog toga daju nejednaku obojenost kože. Neka ispitivanja su pokazala da DHA može teratogeno da deluje na plod, pa se preparati u vidu spreja ne preporučuju trudnicama, zbog mogućeg udisanja ove supstance.

U emulzionim formulacijama pored aktivne komponente (DHA) čija je koncentracija najčešće u opsegu od 4-8%, nalaze se i druge supstance kao što su emolijensi (voskovi, masne kiseline, silikonska ulja, biljna ulja, sintetski trigliceridi i dr.), emulgatori, ugušćivači, humektansi, antioksidansi, konzervansi, mirisi, boje, puferi i dr. Zbog velike osetljivosti DHA kao jedinjenja koje se lako razgrađuje i reaguje sa drugim supstancama, mora se posvetiti velika pažnja odabiru ostalih supstanci pri izradi formulacije.

Treba naglasiti da ten dobijen upotrebom preparata za samopotamnjivanje ne nudi zaštitu od sunca, zato je obavezno zajedno koristiti odgovarajuće preparate, izuzev ako prvi u sebi sadrže UV-filtre. Savremene formulacije preparata za tamnjenje kože bez sunca sadrže obavezno, pored ostalih komponenata, antioksidanse i UV-filtre.



Treba naglasiti da ten dobijen upotrebom preparata za samopotamnivanje ne nudi zaštitu od sunca, zato je obavezno zajedno koristiti odgovarajuće preparate, izuzev ako prvi u sebi sadrže UV-filtere.

Savremene formulacije preparata za tamnjenje kože bez sunca sadrže obavezno, pored ostalih komponenata, antioksidanse i UV-filtere



Posle primene preparata za samopotamnjenje prvo obojenje kože nastaje već nakon 2 sata delovanja preparata, obojenost kože traje 3-7 dana a potpuno se skida sa kože za 14 dana, kada se taj sloj oljušti.

Da bi se dobila ujednačena boja potrebno je dobro očistiti kožu pre nanošenja preparata za samopotamnjenje. Čišćenje kože podrazumeva piling i hidrataciju kože. Pilingom se odstranjuju mrtve ćelije sa površine kože koje utiču na neujednačenost boje koja je neprihvatljiva. Upotrebom hidratantnog losiona ili krema pre nanošenja preparata za samopotamnjenje, smanjuje se isušivanje kože koje može da se javi kao posledica upotrebe ovih preparata. Natapanje/brisanje površine kože sa hidroalkalnim, kiselim tonicima neposredno pred primenu preparata sa DHA može da poveća intenzitet boje na koži. Preparat za samopotamnjenje kože se nanosi ravnomerno na očišćenu i suhu kožu, vodeći računa da ne dođe do obojenja dlanova ili noktiju, kao i neobojenih tragova na prevojima kože, da ne bi došlo do neravnomerne pigmentacije.

Intenzitet boje zavisi od koncentracije DHA u proizvodu, količine nanetog proizvoda, ali i od boje i stanja same kože. Zato, nastala

obojenost kože nije ista kod svih potrošača. Osobe svetlijeg tena sa slabijom cirkulacijom krvi mogu dobiti žućkastu, a ne preplanulu boju kože. Obojenost kože zavisi od debljine rožnatog sloja i jača je tamo gde je ovaj sloj deblji npr. na dlanovima, kolenima ili laktovima. Zato, nakon primene takvog proizvoda treba dobro oprati ruke vodom. Preparati za samopotamnjenje kože moraju da sadrže detaljno uputstvo za potrošače u cilju dobijanja ravnomerne boje kože.

Najbolje je da se preparat nanosi na kožu 2-3 puta uzastopce, svakih nekoliko sati. Zavisno od anatomske regije ista boja može da se održi sa ponovljenim nanošenjem u intervalu 1-4 dana. Lice zahteva manje količine proizvoda, ali češće nanošenje da bi se boja održala, u poređenju sa npr. bojom ekstremiteta.

Primena preparata sa DHA je potpuno bezopasna, jer je dokazano da ne prodire u dublje slojeve kože. Jedina neželjena reakcija je dehidratacija/isušivanje kože koja se otklanja primenom vlažećih sredstava ili njihovim ugrađivanjem u sam preparat. Ovi preparati se jedino ne preporučuju osobama sa kožnim oboljenjima (ekcem, psorijaza) ili ako je koža oštećena (posekotine, rane, opekotine).

Intenzitet boje zavisi od koncentracije DHA u proizvodu, količine nanetog proizvoda, ali i od boje i stanja same kože. Zato, nastala obojenost kože nije ista kod svih potrošača

Danas je koncept veštačkog tamnjenja kože još uvek u nepovoljnom položaju i zahteva određeno znanje i veštinu da bi se postigao prirodan izgled tena, upotrebom određenih preparata. Iako veliki broj istraživača u svetu traga za boljim sredstvima za veštačko tamnjenje kože, još uvek taj cilj nije potpuno postignut, osim smanjenja negativnog uticaja (isušivanja) DHA na kožu.



Umetnost

BUĐENJE UMETNOSTI

NAKON MRAČNIH GODINA SREDNJEG VEKA





Tekst:
Marija Bokić



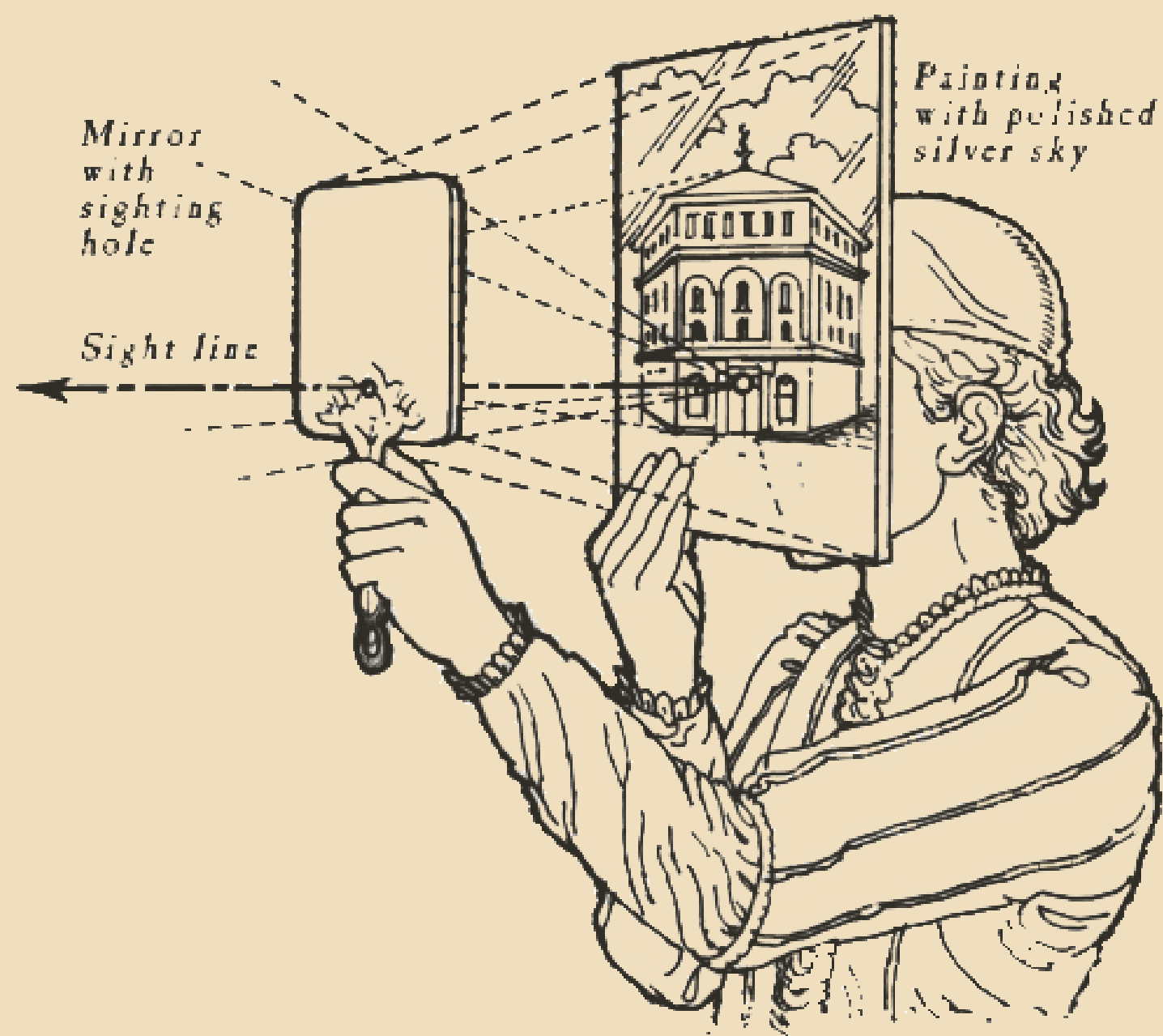
PLEZIR



renesansa se smatra prvim u nizu perioda u umetnosti koji je nastao u Firenci u 14. veku, nakon čega se proširio na celu Evropu i trajao do 17. veka. Ono što prethodi renesansi je umetnost srednjeg veka koja se u Evropi svodila na figure i slike posvećene obožavanju Hrista. Ovakva dela su prikazivala božanska bića koja su boravila u raju, a kako stvaraoci ovih dela nisu mogli videti raj dela uglavnom nisu imala pozadinu te je ista prepuštana mašti ili je bila prikazivana u skladu sa učenjem Crkve.

Početak perioda renesanse obeležava porast interesovanja ljudi za svet oko sebe, za ovozemaljski život, te na brojnim delima, iako inspirisanim božanskim prizorima, počinju da se pojavljuju pejzaži i građevine iz realnog života. Vođeni težnjom da prizore prikazuju baš onako kako ih vide u stvarnosti, umetnici počinju da se pitaju kako nacrtati sve ono što ih okružuje što realnije i stvoriti što bolju iluziju prostora. Odgovor pronalazi renesansni arhitekta Brunelleski (Brunelleschi) koji definiše "linearnu perspektivu" i svojim eksperimentima u kojima koristi sliku firentinske krstionice i ogledalo objašnjava zašto se objekti umanjuju kako se odaljavaju od ljudskog oka. Linearnu perspektivu, bitnu odliku renesansnih dela, karakteriše jedna tačka gledišta i jedna tačka u kojoj se spajaju sve linije perspektive određenog prizora.

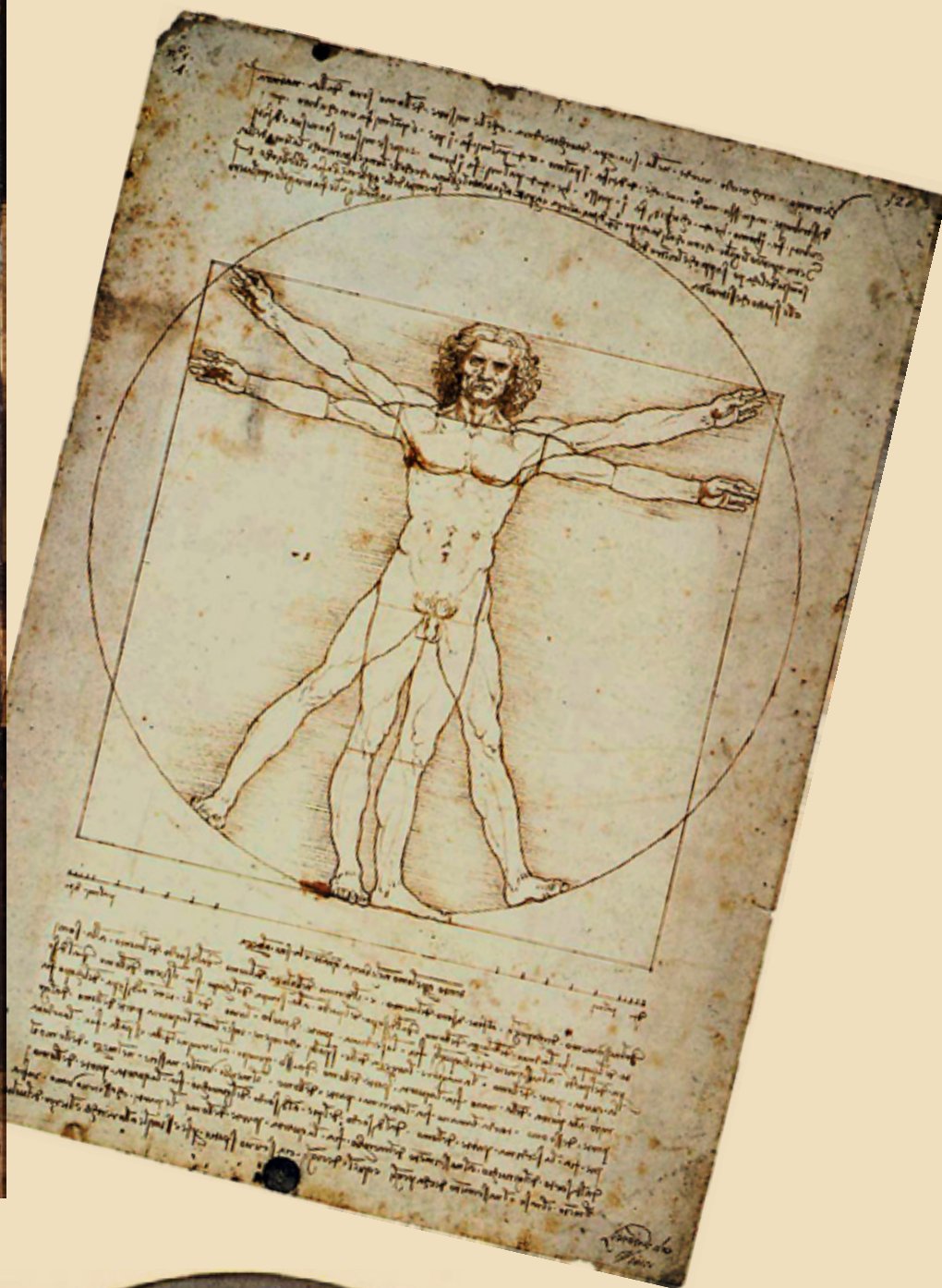
Ipak, linearna perspektiva nije Brunelskijevo otkriće već nešto na šta je on podsetio svet, a zapravo se smatra da su još Stari Grci i Rimlja-



ni razumeli linearnu perspektivu, ali je to znanje izgubljeno tokom srednjeg veka. Upravo kulture antičkih naroda sa obala Sredozemlja izvori su inspiracije i ideja na kojima se bazira renesansa. Renesansni umetnici su smatrali neophodnim vraćanje antici i klasici, ali i njeno prevazilaženje kroz korišćenje u to vreme savremenih tehnika.

U periodu renesanse umetnici dobijaju na značaju, stižu priznanja i poštovanje. Javlja se ideja genijalnog umetnika ili renesansnog čoveka - homo universalis - obrazovanog i uspešnog u različitim oblastima umetnosti kao što su vajanje, slikanje i dekorativne umetnosti. Uporedo sa razvojem umetnosti odigravao se i razvoj filozofije, literature, muzike i nauke, te se značaj obrazovanja kontinuirano povećava. Ideja vodilja renesansnog čoveka bila je da ljudi imaju neograničen kapacitet za razvoj i da je znanje nešto što bi trebalo razvijati konstantno.

Kada se govori o renesansi, jedan od bitnih, ali ne i jedini faktor njenog nastanka, svakako je i kuga ili "crna smrt" koja je harala Evropom sredinom 14. veka. Iako je u pitanju bila pandemija,



Italija je bila jedna od najteže pogođenih zemalja te je ovo uticalo na mislioce toga doba da promene fokus sa spiritualnog aspekta i života posle smrti na ovozemaljski život, te da ga više cene i slave kroz brojna dela. Kao posledica toga nastupila je renesansa, što u bukvalnom prevodu znači ponovno rođenje ili, jednostavnije, preporod.

Neki od najpoznatijih umetnika ovog perioda su Leonardo da Vinči, Mikelandelo Buonaroti, Filippo Brunelleski, Rafaelo Santi, Donatelo, Sandro Botičeli, Tician, Paolo Veroneze i mnogi drugi.

LINEARNU PERSPEKTIVU, BITNU ODLIKU RENESANSNIH DELA, KARAKTERIŠE JEDNA TAČKA GLEDIŠTA I JEDNA TAČKA U KOJOJ SE SPAJAJU SVE LINIJE PERSPEKTIVE ODREĐENOG PRIZORA



Mikelandželo Buonaroti

OTELOTVORENJE RENESANSNOG IDEALA



Tekst:
Marija Bokić

Ono što je Mona Liza među slikama, to je David među skulpturama, a njegov tvorac, Mikelandželo Buonaroti, jedan je od onih umetničkih genija za čije postojanje saznamo još u najranijem detinjstvu, a kroz život naučimo zašto ta imena odolevaju godinama, promenama, novinama i ostaju ikone svetske umetnosti. Mikelandželo je umetnik čijom pričom započinjemo serijal o renesansi u umetnosti upravo zato što je on najbolji primer i otelotvorenje ideala ovog perioda - renesansnog čoveka

Mojsije
1513. - 1515.





Rođen je 1474. godine u porodici Buonaroti Simoni u mestu pored Areca u oblasti tada poznatoj kao Firentinska republika, što je današnja Toskana. Postoje periodi u Mikelanđelovom životu koji su dobro poznati zahvaljujući njegovim biografima koji su obezbedili pouzdana svedočanstva, ali i periodi za koje ne postoji konsenzus u vezi okolnosti koje su uticale na velikog umetnika. Jedan od primera

neslaganja različitih istorijskih izvora je i priča o tome šta je motivisalo Mikelanđela da se bavi umetnošću, konkretnije vajarstvom i slikarstvom i kakav je bio odnos njegovog oca prema toj odluci. Neki izvori nude informacije o protivljenju Mikelanđelovog oca sinovljevoj odluci, dok se istinitim smatra priča o ekonomskoj oskudici porodice Buonaroti Simoni i potreba da Mikelanđelo savlada određene tehničke veštine, u šta spadaju sli-



Sikstinska kapela

1508.-1512.

karstvo i vajarstvo, kako bi svojim radom pomogao svojoj porodici.

Iako je porodica Buonaroti imala plemenito poreklo te za njene članove nije bilo karakteristično da se bave vajarstvom ili slikarstvom, Michelangelo bira svoj put i započinje ga kao šegrt u slikarskoj radionici braće Girlandajo. Počinje često da boravi u vrtu Medičijevih izrađujući kopije antičkih statua čime skreće pažnju Lorenca de Medičija, poznatijeg

David
1501.-1514.

IAKO JE PORODICA BUONAROTI IMALA PLEMITO POREKLO TE ZA NJENE ČLANOVE NIJE BILO KARAKTERISTIČNO DA SE BAVE VAJARSTVOM ILI SLIKARSTVOM, MIKELANĐELO BIRA SVOJ PUT I ZAPOČINJE GA KAO ŠEGRT U SLIKARSKOJ RADIONICI BRACE GIRLANDAJO

kao Lorenzo Veličanstveni koji biva oduševljen njegovim radom i nudi njemu i njegovom ocu boravak u palati Medičijevih. Mikelandelo se tokom boravka usavršava u vajarstvu, ali i dolazi u dodir sa poezijom, filozofijom i naukom. Vrlo brzo je stekao popularnost u krugovima ljudi koji su visoko cenili umetnost i sposobne ljude, a glas o njegovom radu širio se na različite načine. Jednom prilikom je, poštujući želje svog naručioca Lorenca di Pjerfrančeska, učestovao u podvali kroz izrađivanje kopija antičkih skulptura koje su bile prikazane kao prave. Kupac ovih statua bio je

kardinal Rafaele Rijario koji je prevaru otkrio, ali oduševljen izgledom skulptura poželeo je da upozna umetnika, što Mikelandela odvodi u Rim pod zaštitu ovog kardinala i otvara vrata brojnim saradnjama.

Mikelandelo je dosta putovao i prihvatao narudžbine iz različitih gradova, čak i onda kada bi se ugovorom obavezivao da će raditi samo na delu koje je predmet ugovora kako bi ga brže završio. Tokom njegovog života veze sa porodicom Mediči bile su različitog karaktera - podnosili su mu raznolike narudžbine i bili njegovi zaštitnici, međutim, istovremeno i njegovi

Pijeta
1498.-1499.



Dan i noć,
grobnica
Đulijana di
Medičija
1519.-1534.



Zora i sumrak,
grobnica
Lorenca di
Medičija
1519.-1534.





Umirući rob

1513.-1516.

potencijalni neprijatelji jer su se u političkom smislu njihovi stavovi potpuno razilazili. Iz tog razloga Mikelandelo je nekoliko puta bežao iz Firence za vreme političkih kriza koje su pritiskale Medičije, a vraćao se nakon protoka određenog vremena i dobijao oprost od naslednika loze Mediči koji su bili svesni da je Mikelandelo jedini umetnik toga doba koji svojim delima može na pravi način ovekovečiti vladavinu ove porodice.

Neki od najvećih poduhvata kojih se prihvatio za vreme svog života su oslikavanje tavanice Sikstinska kapele, vajanje Davida i izgradnja grobnice za papu Julija II. Svaki novi veliki projekat on prihvata u nadi da je baš to onaj koji će mu obezbediti potpunu prepoznatljivost u umetničkom svetu i besmrtnost njegovog imena u istoriji. Krajem života on napušta sli-

Oslobađanje roba 1513.-1516.

karstvo, a delimično i vajarstvo, kako bi se posvetio arhitektonskim poduhvatima i projektima u sferi urbanizma.

Mikelandelo je jedan od retkih umetnika koji je postigao da već tokom svog života stekne reputaciju genijalnog umetnika i da dobije priznanja koja mu pripadaju te je često nazivan Božanstvenim - Il Divino! Zajedno sa Leonardom i Rafaelom smatra se jednim od tri giganta firentinske visoke renesanse, a prema Vazarijevim rečima Mikelandelo je odgovoran za vraćanje svetlosti u svet koji je vekovima bio okružen tamom. Upravo ovaj umetnik dizajnirao i oslikao je predivnu Mikelandelovu grobnicu koja se nalazi u crkvi Santa Kroče u Firenci, a koju krase Mikelandelova bista i statue Vajarstva, Slikarstva i Arhitekture.





MICHAELI ANGELO BONAROTIO
DE VETUSTA SIMONIORVM FAMILIA
SCVPTORI PICTORI ET ARCHITECTO
FAMA OMNIBVS NOTISSIMO



MIKELANĎELO JE ODGOVORAN ZA
VRAĆANJE SVETLOSTI U SVET KOJI
JE VEKOVIMA BIO OKRUŽEN TAMOM

Đorđo Vazari



Mikelandelova grobnica,
bazilika Santa Kroče
Đorđo Vazari



RODČENKO

PIONIR RUSKOG
KONSTRUKTIVIZMA



Tekst: Nina Simonović

Aleksandar Rodčenko (1891.-1956.) je bio poznat kao slikar, vajar i grafičar, pre nego što se konačno okrenuo fotografiji i fotomontaži. Pod uticajem Maljeviča i Tatljina evoluirao je u vodećeg umetnika ruske avangarde.

Početkom 20-ih godina počinje više da se bavi montažom, delimično i zbog rada na ilustracijama za zbirku poezije Majakovskog “Проза”. U njima je pokušao da vizuelno predstavi stihove pesnika, stvarajući posebnu vezu između montaže i konstruktivističkih formi. Zbog nemogućnosti da pronađe odgovarajuće fotografije za svoje projekte, Rodčenko uzima aparat u svoje ruke i zbog ove, za njega novo-otkrivene, umetnosti zauvek napušta slikarstvo 1927. godine. Shvatio je da aparat može slikati iz bilo kog ugla, što odgovara ljudskom oku. Koristeći se smelim i inovativnim perspektivama nižeg i višeg rakursa, pokušao je da sruši postojeću standardnu perspektivu u ravni pogleda i na taj način postao pionir u konstruktivističkoj fotografiji.



U svojoj knjizi, 1928. godine, napisao je: „U fotografiji postoji stari rakurs, aparat je postavljen u visini očiju posmatrača koji stoji na zemlji. Ja to zovem snimanjem s pupka... najzanimljiviji ugao snimanja danas je onaj ‘odozgo na dole’ i ‘odozdo na gore’ i njihove dijagonale“. Najradije je fotografisao „Lajkom“, jer mu je omogućavala pristup neobičnim položajima, skraćivanje perspektive i hvatanje detalja. Postepeno je u njegovom radu počeo da preovladava motiv linije – koristio se stepenicama, žicama, gredama, i sl. i pravio od njih apstraktne konstruktivističke linijske strukture. „Stepenice“ (1929.) i „Devojka sa lajkom“ (1934.) su ubedljivo najpoznatiji primeri ove vrste.

1930. godine pokrenuo je Oktobarsku grupu, najznačajniju organizaciju za fotografsku i filmsku umetnost u to vreme. U periodu od 1933.-1941. radio je u časopisu „СССР на стройке“, koji je osnovao zajedno sa svojom suprugom Varvarom Stepanovom.

Kako bi pojam konstruktivističke fotografije bio jasniji, trebalo bi reći šta je to uopšte konstruktivizam. To je pravac apstraktne umetnosti, nastao u Rusiji 1913. godine, najpre u slikarstvu gde su se upotrebljavali jednostavni

Zbog nemogućnosti da pronade odgovarajuće fotografije za svoje projekte, Rodčenko uzima aparat u svoje ruke i zbog ove, za njega novootkrivene, umetnosti zauvek napušta slikarstvo 1927. godine



U njegovom radu preovladava motiv linije – koristio se stepenicama, žicama, gredama i pravio od njih apstraktne konstruktivističke linijske strukture

geometrijski oblici poput kvadrata, kruga, trougla i prostih linija. Ti oblici su bojeni, te su na taj način stvarali dinamičnost unutar slike. Konstruktivizam, dakle, „konstruiše“ pomoću osnovnih geometrijskih elemenata. Preteča ovog pravca je rani futurizam, a tvorci su Kazimir Maljevič i Aleksandar Rodčenko. Maljevič je svoj konstruktivizam nazvao suprematizam, no, vratimo se za sada stvaralaštvu Rodčenka.

Na fotografiji „Okupljanje za demonstracije“ (1928.) poslužio se vrtoglavim rakursom i tako stvorio kompoziciju oštarih dijagonala, izražajnog kontrasta i asimetrične strukture. Ako želimo da idemo dublje u analizu, možemo uzeti u obzir vreme i mesto nastajanja ove fotografije i reći da je to metaforička smena starog društva novim – ali sve je to, naravno, stvar subjektivnog tumačenja. Nižim i višim rakursom se služio i pri stvaranju portreta, uz korišćenje krupnog kadra.

„Portret majke“ (1924.) uzima se kao obrazac za ovakvu vrstu fotografije, a još jedan dobar primer spoja krupnog kadra i nižeg rakursa kod portreta je „Pionir-trubač“ (1930.).

Rodčenko je klasičan avangardni umetnik iz više razloga – uvek je stremio inovacijama, ono buduće mu je bilo glavni cilj. Prema umetnosti se oporodio kao prema nauci i kritički je bio nastrojen prema umetno-



sti „Prošlog“. Kao stvaralac, on je i univerzalan i višestran, te ga možemo nazvati multimedijalnim umetnikom, koji je razvio svoju originalnu koncepciju stvaralaštva. Kada već govorimo o nečemu što je u isto vreme svestrano i jedinstveno, ne možemo a da ne pomenemo časopise „ЛЕФ“ i „НОВЫЙ ЛЕФ“, koji su u to vreme jedini podjednako pažnje na

svojim stranicama poklanjali književnosti, filmu, pozorištu, fotografiji, umetnosti, reklami i proizvodnji. Svaki od učesnika u ovim časopisima je bio najbolji u svojoj oblasti. Naslovnice svih brojeva radio je Rodčenko.

Kasnije, on počinje da radi reklame i da sarađuje sa Majakovskim, koji je pisao tekst za iste; a kada je počeo da se i sam bavi fotografijom, Rodčenko je i njih stavljao u reklame i montaže uz objašnjenje da odaju tačnost i dokumentarnost gledaocima kakvu grafika nikada ne bi mogla da postigne.





fotografije preuzete foto.club.ru ; google.com

PLEZIR

VIDIMO SE SLEDEĆEG
MESECA

DO TADA PRATITE NAS
NA

